

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY
—
WYDZIAŁ
LEKARSKI

PRZEWODNIK DYDAKTYCZNY

DLA STUDENTÓW VI ROKU KIERUNKU LEKARSKIEGO

(STUDIA STACJONARNE I NIESTACJONARNE)

SPECJALNOŚĆ WYBRANA PRZEZ STUDENTA

Rok akademicki 2026/2027

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusów, przysługują WUM. Sylabusy mogą być wykorzystywane dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusów w innych celach wymaga zgody WUM.”

SPIS TREŚCI

1.	Anestezjologia i intensywna terapia 1MC1, 1MC2	3
2.	Chirurgia – 1W8, 1W14	9
3.	Choroby wewnętrzne -1WR	18
4.	Choroby wewnętrzne -1WM	24
5.	Choroby wewnętrzne -1WN	31
6.	Choroby wewnętrzne -1WP	37
7.	Choroby wewnętrzne -1WU	43
8.	Choroby wewnętrzne - 2W5	49
9.	Choroby wewnętrzne -2W6	53
10.	Choroby zakaźne	58
11.	Dermatologia	64
12.	Diagnostyka obrazowa 1W11, 1W12	70
13.	Ginekologia i położnictwo – 1W51	75
14.	Ginekologia i położnictwo – 1W61	82
15.	Ginekologia i położnictwo – 2WA	90
16.	Laryngologia	96
17.	Medycyna ratunkowa	103
18.	Neonatologia	114
19.	Neurologia	119
20.	Neurologia dziecięca z elementami chorób rzadkich	125
21.	Neurochirurgia	131
22.	Okulistyka – 1WD	137
23.	Okulistyka – 2WF	141
24.	Onkologia	146
25.	Ortopedia z traumatologią	152
26.	Pediatrica	163
27.	Psychiatria – 1WJ	172
28.	Psychiatria – 2WC	179
29.	Psychiatria dziecięca	184
30.	Urologia	190
31.	Komunikacja medyczna (jeden dzień zajęć w CSM podczas bloku 1)	195

ANESTEZJOLOGIA I INTENSYWNA TERAPIA

I Klinika Anestezjologii Intensywnej Terapii (1MC1)

II Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii (1MC2)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	I Klinika Anestezjologii Intensywnej Terapii (1MC1) SKDJ UCK WUM, ul. Lindleya 4, 02-005 Warszawa www.anestezjologia1.wum.edu.pl 22 502 17 21 II Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii (1MC2) CSK UCK WUM, ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa kait.csk@uckwum.pl tel. 22 599 20 01
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	I Klinika Anestezjologii Intensywnej Terapii (1MC1) dr hab. n. med. Janusz Trzebicki janusz.trzebicki@wum.edu.pl II Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii (1MC2) dr hab. n. med. Mateusz Zawadka mateusz.zawadka@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	dr hab. n. med. Janusz Trzebicki janusz.trzebicki@wum.edu.pl dr n. med. Jan Pluta jan.pluta@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr n. med. Jan Pluta jan.pluta@wum.edu.pl 22 502 17 21
Prowadzący zajęcia	I Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii: dr hab. n. med. Janusz Trzebicki dr n. med. Beata Błaszczuk

	dr n. med. Jan Biławicz dr n. med. Marek Janiak dr n. med. Lidia Jureczko dr n. med. Marcin Kołacz dr n. med. Rafał Kowalczyk dr n. med. Jan Pluta dr n. med. Paweł Zatorski lek. Piotr Mieszczański lek. Przemysław Bornsztajn, lek. Romana Cał lek. Paweł Wrzesień II Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii: lek. Wojciech Romanik lek. Aleksandra Święch-Zarzycka lek. Łukasz Wróblewski
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Poszerzenie wiedzy na temat znieczulenia ogólnego i regionalnego
C2	Nauczenie zasad prowadzenia terapii leczenia bólu w różnych sytuacjach klinicznych

C3	Zapoznanie studenta zasadami postępowania z pacjentem w intensywnej terapii
C4	Zapoznanie studenta z możliwościami zastosowania techniki ultrasonografii w anestezjologii i intensywnej terapii
C5	Nauczenie studenta postępowania w ostrych krwotokach i zaburzeniach hemostazy

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W29	Zna zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego
E.W41	Zna i rozumie możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych w stanach nagłych
F.W4	Zna zasady bezpieczeństwa okołoooperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji
F.W5	Zna leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym
F.W6	Zna wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii
F.W15	Zna zasady podejrzenia oraz rozpoznawania śmierci mózgu
C.W29	Zna definicje i patofizjologię wstrząsu, ze szczególnym uwzględnieniem różnicowania przyczyny wstrząsu oraz niewydolności wielonarządowej
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U13	Ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta
E.U16	Planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U18	Proponuje indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych oraz inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E.U21	Definiuje stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje chorego ograniczają postępowanie zgodne z określonymi dla danej choroby wytycznymi
E.U24	Interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń
E.U25	Stosuje leczenie żywieniowe (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego)

E.U29	Wykonuje podstawowe procedury i zabiegi lekarskie, w tym: a) pomiar temperatury ciała, pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, b) monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię, c) badanie spirometryczne, leczenie tlenem, wentylację wspomaganą i zastępczą, d) wprowadzenie rurki ustno-gardłowej, e) wstrzyknięcia dożylnie, domięśniowe i podskórne, kaniulację żył obwodowych, pobieranie obwodowej krwi żyłnej, pobieranie posiewów krwi, pobieranie krwi tętniczej, pobieranie arterializowanej krwi włóśniczkowej, f) pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry, nakłucie jamy opłucnowej, g) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiet i mężczyzn, zgłębnikowanie żołądka, płukanie żołądka, enemę, h) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy wraz z interpretacją, kardiowersję elektryczną i defibrylację serca, i) proste testy paskowe i pomiar stężenia glukozy we krwi
E.U32	Planuje konsultacje specjalistyczne
E.U33	Wdraża podstawowe postępowanie lecznicze w ostrych zatruciach
E.U34	Monitoruje stan chorego zatrutego substancjami chemicznymi lub lekami
E.U37	Rozpoznaje agonię pacjenta i stwierdza jego zgon
E.U38	Prowadzi dokumentację medyczną pacjenta
F.U5	Zakłada wkłucie obwodowe
F.U10	Wykonuje podstawowe zabiegi resuscytacyjne z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego i inne czynności ratunkowe oraz udziela pierwszej pomocy
F.U11	Działa zgodnie z aktualnym algorytmem zaawansowanych czynności resuscytacyjnych
F.U12	Monitoruje okres pooperacyjny w oparciu o podstawowe parametry życiowe
F.U21	Ocenia stan chorego nieprzytomnego zgodnie z obowiązującymi międzynarodowymi skalami punktowymi

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
D.U13	Przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych
D.U15	Przestrzegać praw pacjenta

Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	Kierowania się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu
K3	Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	Podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K10	Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
K11	Przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
seminarium		
S1	Postępowanie z pacjentem w OIT. Wybrane nowości z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii. Śmierć.	E.W29 E.W41 F.W4 F.W6
S2	Niewydolność oddechowa, respiratoroterapia, terapie pozaustrojowe, wstrząs septyczny, antybiotykoterapia.	F.W6 C.W29 E.U24 E.U16
S3	Nowe metody oceny hemostazy, postępowanie w przypadku krwotoku.	E.W41 C.W29 E.U21 E.U25
S4	Neuroanestezja. Anestezja bariatryczna. Zastosowanie ultrasonografii w anestezjologii i intensywnej terapii.	F.U10 E.U16 F.W6
S5	Terapia bólu, anestezja położnicza.	F.U10 E.U16 F.W6
ćwiczenia		
C1	Ćwiczenia w Oddziale Intensywnej Terapii	E.U37 E.U32 E.U33 E.U34 E.U37 E.U38 F.U5 F.U10 F.U11 F.U21 E.U29
C2	Ćwiczenia na blokach operacyjnych	F.U12 F.W5 E.W41
C3	Ćwiczenia w oddziale pooperacyjnym/poradni leczenia bólu	E.W29 F.W4 F.W5 E.U13 E.U16 E.U18 D.U13 D.U15

7. LITERATURA
Obowiązkowa

1. R. Owczuk „Anestezjologia i intensywna terapia” (aktualne wydanie, wybrane rozdziały)
2. R. Larsen „Anestezjologia” (aktualne wydanie, wybrane rozdziały)
3. Z. Rybicki „Intensywna Terapia dorosłych w praktyce klinicznej” (aktualne wydanie, wybrane rozdziały)
4. Postępowanie w bólu pooperacyjnym 2018 r.
5. Wytyczne postępowania wobec braku skuteczności podtrzymania funkcji narządów (terapii daremnej) u pacjentów pozbawionych możliwości świadomego składania oświadczenia woli na oddziałach intensywnej terapii 2014 r.
6. Wytyczne Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii określające zasady kwalifikacji oraz kryteria przyjęcia chorych do Oddziałów Anestezjologii i Intensywnej Terapii 2022 r.

Uzupełniająca

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W29, E.W41, F.W4, F.W5, F.W6, F.W15, C.W29, E.U13, E.U16, E.U18, E.U21, E.U24, E.U25, E.U29, E.U32, E.U33, E.U34, E.U37, E.U38, F.U5, F.U10, F.U11, F.U12, F.U21, D.U13, D.U15, K1, K2, K3, K4, K10, K11	karta ćwiczeń – gdzie odnotowana jest przez asystenta aktywność studenta na zajęciach test - jednokrotnego wyboru (15 pytań)	Obecności na wszystkich zajęciach, potwierdzone w karcie ćwiczeń Uzyskanie z testu minimum 8 punktów

9. INFORMACJE DODATKOWE

W czasie pracy w oddziale i podczas kontaktu z pacjentami zalecana jest odzież medyczna z krótkimi rękawami. Należy unikać noszenia odzieży prywatnej. W przypadku stosowania fartuchów medycznych na odzież prywatną muszą być one zapięte. Długie włosy muszą być spięte. Konieczna jest zmiana obuwia na obuwie robocze zgodne z przepisami BHP. Przystępując do pracy w oddziale należy przestrzegać zasady „nic poniżej łokcia”, tj. nie wolno mieć założonych zegarków i/lub biżuterii na kończynach górnych, pomalowanych paznokci. Należy postępować wg zasady „5 momentów higieny rąk”. W przypadku stosowania rękawic diagnostycznych należy założyć je po umyciu i/lub dezynfekcji dłoni, bezpośrednio przed kontaktem z pacjentem.

Pierwszego dnia studenci zgłaszają się na zajęcia do I lub II Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii, w zależności od planu udostępnionego przez Dziekanat.

Obowiązuje punktualność.

Student nieprzygotowany do ćwiczeń może zostać do nich niedopuszczony.

W przypadku nieobecności na zajęciach konieczne jest odrobienie ich z inną grupą. Wszelkie problemy związane z tą kwestią należy zgłosić kierownikowi kliniki.

Kryteria oceniania testu:

2,0 (niedostateczny) - 0-7 pkt z testu

3,0 (dostateczny) - 8- 9 pkt z testu

3,5 (dość dobry) - 10 pkt z testu

4,0 (dobry) - 11-12 pkt z testu

4,5 (ponad dobry) - 13 pkt z testu

5,0 (bardzo dobry) - 14-15 pkt z testu

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich wymaganych seminariach i ćwiczeniach oraz co najmniej dostateczna ocena z testu. Studentom przysługuje prawo do dwóch terminów poprawkowych.

Konsultacje dydaktyczne: dr hab. n. med. Janusz Trzebicki (janusz.trzebicki@wum.edu.pl), dr n. med. Jan.Pluta (jan.pluta@wum.edu.pl)

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHIRURGIA

Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej (1W8), Katedra i Klinika Chirurgii, Ogólnej, Naczyniowej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej (1W14)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej (1W8) UCK WUM, ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa tel. 22 599 25 57 Klinika Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej (1W14) UCK WUM, ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa tel. 22 599 25 64
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej (1W8) Prof. dr hab. n. med. Maciej Słodkowski Katedra i Klinika Chirurgii, Ogólnej, Naczyniowej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej (1W14) Prof. dr hab. med. Zbigniew Gałązka
Koordynator przedmiotu	Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej (1W8) Lek. Monika Wojtasik (monika.wojtasik@wum.edu.pl), Katedra i Klinika Chirurgii, Ogólnej, Naczyniowej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej (1W14) Dr n. med. Maciej Jędrasik (maciej.jedrasik@wum.edu.pl)

Osoba odpowiedzialna za sylabus	Lek. Monika Wojtasik (monika.wojtasiak@wum.edu.pl), Dr n. med. Maciej Jędrasik (maciej.jedrasik@wum.edu.pl)
Prowadzący zajęcia	Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej (1W8) Prof. dr hab. n. med. Maciej Słodkowski Prof. dr hab. n. med. Paweł Nyckowski Prof. dr hab. n. med. Janusz Olędzki Dr hab. n. med. Michał Ławiński Dr n. med. Włodzimierz Cebulski Dr n. med. Gustaw Lech Dr n. med. Tomasz Guzel Dr n. med. Marek Wroński Dr n. med. Katarzyna Mech Dr n. med. Andrzej Krajewski Dr n. med. Waldemar Pawłowski Lek. Dominika Karkocha Lek. Monika Wojtasik Lek. Maciej Nowak Lek. Małgorzata Potocka Lek. Sullivan Tadong Mgr Aneta Jachnis-Moży Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej, Endokrynologicznej Transplantacyjnej (1W14) Prof. dr hab. n. med. Zbigniew Gałązka Prof. dr hab. n. med. Tadeusz Grochowiecki Prof. dr hab. n. med. Tomasz Jakimowicz Prof. dr hab. n. med. Ireneusz Nawrot Prof. dr hab. n. med. Sławomir Nazarewski Dr hab. n. med. Witold Chudziński Dr hab. n. med. Sadegh Toutounchi Dr hab. n. med. Piotr Kaszczewski Dr n. med. Tomasz Brzeziński Dr n. med. Wawrzyniec Jakuczun Dr n. med. Maciej Jędrasik Dr n. med. Michał Kowalczewski Dr n. med. Jacek Kurnicki Dr n. med. Krzysztof Madej Dr n. med. Jerzy Leszczyński Dr n. med. Tomasz Ostrowski Dr n. med. Bohdan Solonynko Dr n. med. Michał Macech Dr n. med. Ewa Krajewska Dr n. med. Katarzyna Jama Dr n. med. Małgorzata Szostek-Szubert Dr n. med. Milena Michalska Dr n. med. Kamil Stępkowski Dr n. med. Bartłomiej Antoń Dr n. med. Michał Proczka Lek. Krzysztof Celejewski Lek. Jacek Dzwonkowski Lek. Łukasz Wielocha Lek. Oskar Gąsiorowski Lek. Hamid Feiz- Poor

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
------------------------------	--------------------	----------------------------	---

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)		
seminarium (S)*	30	1,2
ćwiczenia (C)*	60	2,4
e-learning (e-L)*		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Praca pod nadzorem asystenta na oddziale chirurgicznym i bloku operacyjnym oraz chirurgicznej izbie przyjęć.
C2	Rozpoznawanie, diagnozowanie i aktywne uczestnictwo w leczeniu, pod nadzorem asystenta, chorych chirurgicznych z zakresu chirurgii ogólnej, endokrynologicznej, naczyniowej, onkologicznej i transplantacyjnej.
C3	Pogłębienie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej dotyczącej opieki nad chorym przed i po operacji w aspekcie współpracy interdyscyplinarnej
C4	Diagnozowanie różnicowe jednostek chorobowych leczonych metodami inwazyjnymi w oparciu o współpracę z innymi specjalnościami (radiologia, anestezjologia, choroby wewnętrzne, bakteriologia, anatomia patologiczna)
C5	Uczestniczenie w procesie diagnostyczno – terapeutycznym najczęstszych powikłań pooperacyjnych..

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej,

	2) chorób klatki piersiowej, 3) chorób kończyn i głowy, 4) złamań kości i urazów narządów;
F.W3	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania
F.W14	w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane
F.W4	Zna zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji
F.W5	Zna leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym
F.W10	Zna problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: a) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, b) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów leczniczych, c) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;
E.W1	Zna uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W7 pkt 3, 4	Zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 3. chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, 4. chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego – hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii,
E.W26	Zna zasady terapii skojarzonych w onkologii, algorytmy postępowania diagnostyczno-leczniczego w najczęściej występujących nowotworach człowieka;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U1	asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną;
F.U2	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;
F.U3.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;
F.U4.	zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;
F.U5.	zakładać wkłucie obwodowe;
F.U6.	Badać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy oraz jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha, a także wykonuje badanie palcem przez odbyt;
F.U9.	zaopatruje krwawienie zewnętrzne różnymi sposobami (opatrunek hemostatyczny, opaska uciskowa).
F.U12.	monitoruje stan pacjenta w okresie pooperacyjnym w oparciu o podstawowe parametry życiowe
E.U1.	przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym w aspekcie chorób potencjalnie leczonych operacyjnie

E.U3.	przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego ze szczególnym uwzględnieniem chorób leczonych chirurgicznie
E.U13.	ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta ze szczególnym uwzględnieniem patologii potencjalnie leczonej operacyjnie
E.U14.	rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia w okresie przed-,śród- i pooperacyjnym
E.U16.	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne ze szczególnym uwzględnieniem patologii potencjalnie leczonej operacyjnie
E.U18.	proponuje indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych oraz inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej w postępowaniu chirurgicznym
E.U24.	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń
E.U25.	stosuje leczenie żywieniowe (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego)

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym
K2	kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu
K3	przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego doskonalenia się

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	Opracowanie i przedstawienie przez studenta prezentacji na temat wybrany z niżej przedstawionej listy.	F.W1, F.W3, F.W14, E.W1, E.W7, E.W26,

	Prezentacja musi być autorska – prosimy o nie kopiowanie gotowych prezentacji (ani ich fragmentów) udostępnianych przez ich autorów, opracowanie danych w sposób podkreślający informacje, które autor prezentacji chce szczególnie podkreślić, wskazanie źródeł danych. Nie jest dopuszczalne używanie aplikacji typu AI do generowania gotowej prezentacji lub jej fragmentów większych niż 10% prezentacji. Warunkiem zaliczenia jest pokazanie prezentacji w programie Power Point i ustne omówienie jej treści przez autora podczas zajęć – wystąpienie przed grupą studentów biorących udział w zajęciach i wyznaczonym nauczycielem. Po prezentacji autor powinien poprowadzić dyskusję i udzielić odpowiedzi na pytania. Wydruk prezentacji wraz z podpisem autora należy złożyć na ręce prowadzącego zajęcia nie później niż w dniu roboczym poprzedzającym wystąpienie w celu uzyskania zgody na jej przedstawienie. Wskazane udostępnienie studentom uczestniczącym w zajęciach treści prezentacji lub jej podsumowania. Przedstawienie prezentacji skopiowanej w całości lub części oraz brak umiejętności jej omówienia jest podstawą do niezaliczenia zadania. Lista proponowanych problemów klinicznych do opracowania: 1. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia nowotworów klatki piersiowej ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 2. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia raka wątrobowokomórkowego ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 3. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia raka przełyku ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 4. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia raka żołądka ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 5. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia nowotworów okrężnicy i zagięcia esiczo-odbytniczego, ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 6. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia raka odbytnicy, ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 7. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia raka kanału i brzegu odbytu, ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 8. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia raka piersi, ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 9. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia nowotworów układu wewnątrzwydzielniczego, ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 10. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia czerniaka, ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 11. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia mięsaków tkanek miękkich u dorosłych, ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 12. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia chorych na raki skóry, ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 13. Przedstawienie wytycznych dotyczących leczenia raka trzustki i dróg żółciowych ze szczególnym wskazaniem roli i omówieniem technik leczenia chirurgicznego. 14. Paliatywne leczenie chirurgiczne nowotworów przewodu pokarmowego – wskazania, techniki. 15. Prehabilitacja i postępowanie w okresie pooperacyjnym w opiece nad Chorymi po mniejszych i rozległych operacjach: rehabilitacja, leczenie bólu, profilaktyka okołoperacyjna, żywienie – aktualne wytyczne. 16. Uraz jamy brzusznej jako element urazu wielomiejscowego – postępowanie na miejscu zdarzenia, po przyjęciu do szpitala, specyfika kwalifikacji i sposobu leczenia operacyjnego u tych chorych. 17. Postępowanie u Chorych z urazem śledziony – aktualne wytyczne, omówienie stosowanych technik zabiegowych, powikłania i ich leczenie. 18. Rola technik laparoskopowych w ostrych chorobach jamy brzusznej. Omówienie technik klasycznych i małoinwazyjnych z uwzględnieniem zalet i ryzyka. 19. Chirurgia bariatryczna – techniki, standardy opieki bariatrycznej, wytyczne.	F.W4, F.W5, F.W10, F.U1-F.U5, E.U1, E.U3, E.U13, E.U14, E.U16, E.U18, E.U24, E.U25, F.U9, F.U6, F.U12, K1-K4
--	--	---

	20. Współczesne podejście do diagnostyki i leczenia przepuklin ściany jamy brzusznej. 21. Techniki operacyjne w leczeniu przepuklin kanału pachwinowego i udowego – kwalifikacja, powikłania, wyniki leczenia. 22. Zapalenie wyrostka robaczkowego przeszłość i teraźniejszość w diagnostyce, terapii i leczeniu powikłań. 23. Niedrożność przewodu pokarmowego jako problem kliniczny, wskazania do leczenia operacyjnego, techniki chirurgiczne. 24. Perforacja przewodu pokarmowego - wyzwanie diagnostyczne i terapeutyczne. 25. Jak chirurg może pomóc choremu z cukrzycą. 26. Chirurgiczne leczenie choroby wrzodowej: przeszłość o której nie powinniśmy zapomnieć? 27. Nowoczesne leczenie ran oparzeniowych i odleżyn. 28. Wytyczne dotyczące postępowania w przypadku uszkodzeń ciała na polu operacji wojskowych/bojowych. Segregacja chorych. Postępowanie z ranami postrzałowymi. 29. Chory z przewlekłym niedokrwieniem kończyn. Amputacja czy dalsze leczenie rewaskularyzacyjne? 30. Najnowsze sposoby leczenia żyłaków kończyn dolnych. Powikłania leczenia żyłaków kończyn dolnych. 31. Diagnostyka różnicowa ostrego brzucha 32. Przeszczepienie nerki. Bezpośrednie w okresie pooperacyjnym. 33. Powikłania chirurgiczne po operacjach w obrębie szyi 34. Techniki chirurgiczne stosowane w operacjach damage control w obrębie jamy brzusznej 35. Krwawienie do przewodu pokarmowego – wytyczne dotyczące postępowania, rola chirurgii. 36. Chory z przypadkowo wykrytym tętniakiem aorty brzusznej – postępowanie: diagnostyka, kwalifikacja do leczenia zabiegowego, zalety i ryzyka związane z poszczególnymi technikami, wyniki leczenia. 37. Ostre niedokrewnie kończyny górnej i dolnej. Współczesne Zasady postępowania. 38. Przewlekłe niedokrewnie kończyny górnej i dolnej. Współczesne Zasady postępowania. 39. Leczenie chirurgiczne w trybie jednodniowym, protokół ERAS. 40. Techniki małoinwazyjne w chirurgii jamy brzusznej – rola, wskazania, techniki i ich charakterystyka. 41. Postępowanie diagnostyczne – terapeutyczne w urazach jamy brzusznej i klatki piersiowej. 42. Opieka nad przewlekłą raną – etiologia, postępowanie wielospecjalistyczne, rodzaje opatrunków specjalistycznych, wskazania do antybiotykoterapii, rola chirurga w leczeniu. 43. Podstawowe techniki z zakresu chirurgii plastycznej przydatne w praktyce chirurga ogólnego. 44. Zasady antybiotykoterapii empirycznej, celowanej i profilaktyki antybiotykowej u chorych chirurgicznych. Szczepy bakterii wysokoopornych u Chorych chirurgicznych – nosicielstwo, zakażenie objawowe – postępowanie. 45. Wybrane aspekty prawne w praktyce chirurgicznej – świadoma zgoda na leczenie, postępowanie w przypadku Chorego nieprzytomnego i Chorego który nie może udzielić świadomej zgody na operację – wytyczne, przepisy, przykładowe scenariusze. Udzielanie informacji o stanie zdrowia Chorego a prawo dotyczące tajemnicy lekarskiej – zasady postępowania.	
Ćwiczenia	Udział w sprawowaniu opieki nad chorym w oddziale chirurgicznym oraz znajomość podziału zadań i kompetencji	F.W1, F.W3, F.W14, E.W1, E.W7, E.W26, F.W4, F.W5, F.W10, F.U1-F.U5, E.U1, E.U3, E.U13, E.U14, E.U16, E.U18, E.U24, E.U25, F.U9, F.U6, F.U12, K1-K4
	Ocena rany pooperacyjnej, rozpoznawania powikłań w gojeniu rany i jej leczenie pod nadzorem	
	Wykonywanie zmian opatrunków i pod nadzorem zabiegów leczniczych dotyczących ran powikłanych	

	Przygotowanie chorego do operacji pod nadzorem	
	Opieką nad chorym w okresie pooperacyjnym pod nadzorem	
	Wykonywanie pod nadzorem zabiegów związanych z opieką chirurgiczną (np: usuwaniem drenów, drenażem opłucnej, zdjęciem szwów, zgłębnikowaniem żołądka, zaopatrzeniem stomii) u wybranych chorych	
	Uczestniczenie pod nadzorem w leczeniu od pierwszego kontaktu z lekarzem do zakończenia leczenia chirurgicznego u wybranych chorych	
	Rozwiązywanie problemów klinicznych w okresie okołooperacyjnym u wybranych chorych pod nadzorem	

7. LITERATURA

Obowiązkowa

- 1.Chirurgia. Podręcznik dla studentów. Redakcja naukowa: Grzegorz Wallner, współpraca naukowa: Tomasz Banasiewicz, Piotr Richter, Tomasz Skoczylas, PZWL, Wydawnictwo Lekarskie, Wydanie I, Warszawa 2025, ISBN 978-83-01-24134-6, Copyright by Wydawnictwo Naukowe PWN SA. Warszawa 2025
- 2.Chirurgia. Redakcja naukowa: O. James Garden, Andrew W. Bradbury, John LR Forsythe, Rowan W. Parks, Wydanie II, polskie, ISBN 978-83-65119-50-43, Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2021

Uzupełniająca

- 1.W. Noszczyk (red.): Chirurgia. Repetytorium, Warszawa 2019, Wydawnictwo Lekarskie PZWL
- Ostre schorzenia jamy brzusznej, Redakcja Naukowa:
- 2.Grzegorz Wallner, Piotr Richter, Tomasz Banasiewicz, PZWL, Wydawnictwo Lekarskie Wydanie I, Warszawa 2024, ISBN 978-83-01-23438-6, Copyright by Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2024
- Podstawy Chirurgii. Podręcznik dla lekarzy specjalizujących się w dziedzinie chirurgii ogólnej, t.1-2.” Pod redakcją J. Szmidta: Medycyna Praktyczna 2022
3. UpDate obejmujący omawiane zagadnienia chirurgii (logowanie ze strony biblioteki WUM)
4. Artykuły naukowe znajdujące się w czasopismach o tematyce chirurgicznej dostępnych w bibliotece WUM zaakceptowanych przez asystenta

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W1, F.W3, F.W14, E.W1, E.W7, E.W26, F.W4, F.W5, F.W10, F.U1-F.U5, E.U1, E.U3, E.U13, E.U14, E.U16, E.U18, E.U24, E.U25, F.U9, F.U6, F.U12, K1-K4	Sprawdzenie obecności oraz ocena prezentacji problemu klinicznego wg wyżej opisanych zasad.	Obecność oraz pozytywny wynik oceny prezentacji problemu klinicznego wraz z opisem przypadku
	Obserwacja umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych przez asystenta oraz opinia w środowisku nauczania	Obecność oraz ocena aktywności na zajęciach
Warunkiem zaliczenia zajęć jest: 1. obecność na zajęciach (możliwa jest jedna usprawiedliwiona nieobecność, forma odrobienia do uzgodnienia z osoba odpowiedzialna za dydaktykę) 2. prawidłowe (aktualne, profesjonalne) przygotowanie co najmniej jednego problemu klinicznego z opisem przypadku oraz uzyskanie pozytywnej oceny z prezentacji problemu klinicznego. 3. uzyskanie pozytywnej oceny umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. Brać się będzie pod uwagę zaangażowania studenta w trakcie zajęć, udziału w planowych/ostrych operacjach oraz prawidłowe wykonywanie wyznaczonych zadań klinicznych.		

9. INFORMACJE DODATKOWE

Regulamin zajęć:

1. Studentów odbywających ćwiczenia przy łóżku chorego i na bloku operacyjnym obowiązuje tajemnica lekarska.
2. Studentom nie wolno udzielać informacji o stanie chorego ani sposobach leczenia.
3. Wszelkie dyskusje na temat chorego (rozpoznanie, leczenie, rokowanie) mogą odbywać się wyłącznie poza salą chorych.
4. W obecności chorych należy zachowywać się cicho, spokojnie i taktownie. Stosunek do chorego musi być nacechowany życzliwością i szacunkiem.
5. Zbieranie wywiadów oraz badanie chorego powinno być przeprowadzone w sposób taktowny i dyskretny, z pełnym poszanowaniem jego wrażliwości i godności. Należy dążyć do nawiązania pełnego kontaktu z chorym i wzbudzenia jego zaufania.
6. Studenci muszą pamiętać, że ich obecność w Klinice może mieć wpływ na szerzenie się zakażeń, dlatego muszą dbać o czystość, higienę osobistą oraz stosować środki ochrony wg. zaleceń obowiązujących na WUM
7. Jeżeli podczas odrabiania ćwiczeń wystąpi u studenta jakiegokolwiek zakażenie miejscowe czy ogólne, powinien on natychmiast powiadomić o tym asystenta, który podejmie decyzji odnośnie dalszego udziału studenta w zajęciach.
8. Student uczestniczący w zajęciach jest zobowiązany do punktualności i noszenia identyfikatora.
9. Przed wejściem na salę operacyjną obowiązuje zmiana stroju. Na sali operacyjnej w celu zapewnienia bezpieczeństwa chorego obowiązują wszystkich szczególnie zastrzeżone rygory zachowania. Nie wolno prowadzić rozmów. Dozwolone jest poruszanie się jedynie w wyznaczonym przez asystenta obszarze Sali operacyjnej. Obowiązuje bezwzględne podporządkowanie się wszystkim poleceniom wydanym przez asystenta i stosowanie się do uwag innych pracowników bloku operacyjnego.
10. Podczas udziału w zajęciach studenci są zobowiązani do przyniesienia od pierwszego dnia zajęć i noszenia czystych fartuchów lekarskich, obuwia szpitalnego przeznaczonego do udziału w zajęciach oraz identyfikatorów. Podczas zajęć student musi posiadać stetoskop oraz długopis.
11. Obowiązuje całkowity zakaz robienia zdjęć i nagrywania filmów w jakikolwiek sposób ukazujących pacjentów, procedury medyczne lub dokumentację medyczną podczas zajęć na terenie Kliniki, Bloku Operacyjnego i Izby Przyjęć. Chęć wykonania zdjęć lub nagrań ukazujących jedynie wizerunek studenta w szpitalnym stroju lub otoczeniu powinno być zgłoszone asystentowi i jest niedozwolone bez jego zgody.
12. Studenci powinni odnosić się z szacunkiem do kolegów, lekarzy i pielęgniarek, z którymi stykają się podczas zajęć.
13. Zarówno badanie chorych jak i wszelkie zabiegi przy chorym, student wykonuje na zlecenie i według wskazówek asystenta, z którym wyjaśnia i omawia wszystkie swoje wątpliwości.
14. Student może dokonywać wpisów w dokumentacji medycznej pacjenta, jedynie na polecenie i pod nadzorem asystenta. Wpis powinien być podpisany przez studenta imieniem i nazwiskiem a następnie sprawdzony i parafowany przez asystenta.
15. Student nieprzygotowany do ćwiczeń może zostać do nich niedopuszczony.
16. Ostateczne zalecenia dotyczące formy zajęć, uczestnictwa studentów w zajęciach praktycznych i seminariach, stosowania środków ochronnych ustalone zostaną na podstawie Regulaminu Zajęć Studenckich w WUM oraz zarządzeń JM Rektora WUM

Student ma możliwość oceny zajęć wypełniając uczelnianą ankietę oceny zajęć i nauczycieli akademickich. Dodatkowo studenci mogą przekazywać swoje uwagi do Kierownika Kliniki oraz osoby odpowiedzialnej za dydaktykę w Klinice.

Serdecznie zapraszamy studentów zainteresowanych Chirurgią do uczestnictwa w pracach Studenckich Kół Naukowych

1. Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej. Opiekun Koła – dr med. Katarzyna Mech.
2. Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Katedra I Klinika Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej Opiekun Koła – dr med. Łukasz Wielocha oraz dr med. Piotr Kaszczewski
3. Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby. Opiekun Koła – dr med. Marcin Morawski.
4. Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej „Kindley”. Opiekun Koła – dr med. Radosław Cylke.
- 5 Studenckie Koła Naukowe przy Katedrze i Katedra I Klinika Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej „Vena” opiekun dr med. Bartłomiej Kozdój.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY WEWNĘTRZNE

I Katedra i Klinika Kardiologii (1WR)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	I Katedra i Klinika Kardiologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa cardiology@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. Marcin Grabowski
Koordynator przedmiotu	Prof. Renata Głowczyńska renata.glowczynska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Prof. Renata Głowczyńska renata.glowczynska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. Grzegorz Opolski Prof. Marcin Grabowski Prof. Zenon Huczek Prof. Janusz Kochman Prof. Paweł Balsam Prof. Renata Głowczyńska Prof. Mariusz Tomaniak Prof. Agnieszka Kapłon-Cieślicka Prof. Łukasz Kołtowski Dr hab. Monika Budnik Dr hab. Aleksandra Gąsecka Dr hab. Agnieszka Kołodzińska

	Dr hab. Piotr Łodziński Dr hab. Michał Marchel Dr hab. Tomasz Mazurek Dr hab. Radosław Piątkowski Dr hab. Piotr Scisło Dr hab. Michał Peller Dr hab. Łukasz Januszkiewicz Dr hab. Arkadiusz Pietrasik Dr med. Marcin Michalak Dr med. Adam Rdzanek Dr med. Przemysław Stolarz
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Nauczenie rozpoznawania i leczenia najczęściej występujących chorób układu sercowo-naczyniowego
C2	Nauczenie interpretacji badań diagnostycznych wykorzystywanych w kardiologii
C3	Nauczenie wykonywania lub asystowania przy najczęstszych procedurach diagnostycznych i terapeutycznych w kardiologii

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	Zna uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób sercowo-naczyniowych
E.W7	Zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1	Przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U3	Przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego – ze szczególnym uwzględnieniem układu sercowo-naczyniowego
E.U7	Oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
E.U28	Pobierać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej
E.U29 pkt.1,2,4,5,7,8,9	Wykonywać podstawowe procedury i zabiegi lekarskie, w tym: 1) pomiar temperatury ciała, pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, 2) monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię, 4) wprowadzenie rurki ustno-gardłowej, 5) wstrzyknięcia dożylnie, domięśniowe i podskórne, kaniulację żył obwodowych, pobieranie obwodowej krwi żyłnej, pobieranie posiewów krwi, pobieranie krwi tętniczej, pobieranie arterializowanej krwi włósniczkowej, 7) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiet i mężczyzn, zgłębnikowanie żołądka, płukanie żołądka, enemę, 8) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy wraz z interpretacją, kardiowersję elektryczną i defibrylację serca, 9) proste testy paskowe i pomiar stężenia glukozy we krwi

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
E.U12	Przeprowadzić diagnostykę różnicową najczęstszych chorób kardiologicznych

E.U16	Planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U24	Interpretować badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyłań
E.U30 pkt.1, 3	Asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów lekarskich: 1) przetaczaniu preparatów krwi i krwio pochodnych 3) nakłuciu worka osierdziowego
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Umie wybrać i zastosować właściwy sposób komunikowania
K2	Posiada umiejętność właściwego przekazywania informacji pacjentowi z chorobami układu krążenia i jego otoczeniu
K3	Umie prawidłowo funkcjonować w zespole diagnostyczno-leczniczym
K4	Posiada umiejętności efektywnej pracy w zespole lekarsko-pielęgniarskim
K5	Umie w sposób jasny i dokładny podsumować informacje z wywiadu, badania przedmiotowego i badań dodatkowych
K6	Umie sformułować rozpoznania wstępne u pacjentów hospitalizowanych
K7	Umie przeprowadzić gradację ważności objawów i rozpoznań klinicznych
K8	Umie przedstawić przypadek kliniczny przed zespołem klinicznym składającym się ze studentów, rezydentów, konsultantów
K9	Umie przyswajać informacje z nowoczesnych nośników informacji medycznej, stron internetowych, materiałów dydaktycznych dostępnych dla lekarzy
K10	Umie skutecznie prowadzić własny rozwój zawodowy w oparciu o najnowsze piśmiennictwo medyczne dotyczące chorób układu krążenia (stałe kształcenie medyczne)

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
S1	Objawy podmiotowe i przedmiotowe chorób układu sercowo-naczyniowego	E.W1, E.W7
S2	Prewencja chorób sercowo-naczyniowych	
S3	Farmakoterapia chorób sercowo-naczyniowych	
S4	Intensywna opieka kardiologiczna	
S5	Leczenie interwencyjne w kardiologii	

S6	EKG – podstawy interpretacji	
S7	EKG – podstawowe odchylenia	
S8	EKG – zaburzenia rytmu	
S9	EKG – cechy niedokrwienia	
S10	EKG – quiz	
S11	Przypadek + seminarium opracowane przez grupę studentów: ból w klatce piersiowej	
S12	Przypadek + seminarium opracowane przez grupę studentów: duszność	
S13	Przypadek + seminarium opracowane przez grupę studentów: kołatanie	
S14	Przypadek + seminarium opracowane przez grupę studentów: omdlenie	
S15	Quiz	
C1	Praca z chorym-wywiad medyczny, badanie fizykalne, rozpoznanie wstępne, plan badań dodatkowych, interpretacja wyników badań, plan leczenia, praktyczne aspekty leczenia niefarmakologicznego, praktyczne aspekty leczenia farmakologicznego	E.U1,3,7,12,16,24,28,29,30 K1-K10
C2	Pracownie I Katedry i Kliniki Kardiologii: EKG, ECHO, Holtera, ABPM, testów wysiłkowych, testów pochyleniowych, elektrofizjologii, kontroli urządzeń wszczepialnych serca	

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Interna Szczeklika– Podręcznik chorób wewnętrznych . Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2022 (Rozdziały Kardiologiczne). Duży Podręcznik (aktualne wydanie)
2. Interna Szczeklika - Podręcznik chorób wewnętrznych. Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2022. Mały Podręcznik (aktualne wydanie)
- 3.Treść seminariów dostępna także na platformie: e-learning.wum.edu.pl

Uzupełniająca

1. Braunwald: Choroby serca. Redakcja wydania polskiego W. Banasiak i wsp. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2007.
2. Atlas Ekg – tom I i tom II – R. Baranowski, D. Wojciechowski, wyd. Via Medica sp. z o.o. Gdańsk 2012
3. Wielka Interna – kardiologia z elementami angiologii (część 1). Autorzy: Piotr Pruszczyk, Tomasz Hryniewiecki, Jarosław Drózdź. Wyd. Medical Tribune Polska. Warszawa 2009. Wyd.1
4. Wielka Interna- kardiologia z elementami angiologii (część 2). Autorzy: Piotr Pruszczyk, Tomasz Hryniewiecki, Jarosław Drózdź. Wyd. Medical Tribune Polska. Warszawa 2010, wyd.1

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1, E.W7	Ustne kolokwium końcowe zawierające krótkie ustrukturyzowane pytania	Ocena pozytywna
E.U1,3,7,12,16,24,28,29,30	Obserwacja studenta przez asystenta podczas zajęć. Aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach	Nabycie umiejętności w stopniu minimum dostatecznym ocenione przez asystenta. Zaliczenie potwierdzone wpisem w raporcie z zajęć
K1-K10	Obserwacja studenta przez asystenta podczas zajęć	Posiadanie kompetencji społecznych w stopniu minimum dostatecznym ocenione przez asystenta. Zaliczenie potwierdzone wpisem w raporcie z zajęć

9. INFORMACJE DODATKOWE
Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: Prof. Renata Głowczyńska, e-mail: renata.glowczynska@wum.edu.pl Studenckie koło naukowe: https://sknkardio.wum.edu.pl Strona internetowa Kliniki: www.cardiology.wum.edu.pl Obecności: Dopuszczalna jest jedna usprawiedliwiona i odrobiona nieobecność w czasie bloku zajęć – forma odrobienia, odpowiednio 4 godz. dyżur / 1 dzień nieobecności oraz zaliczenie treści seminariów u prowadzących dane semina. Zaliczenie: w przypadku braku zaliczenia zajęć w pierwszym terminie, studentowi przysługuje drugi termin zaliczenia u wyznaczonego asystenta, w przypadku niepowodzenia w trakcie drugiego terminu, Kierownik Kliniki/osoba odpowiedzialna za dydaktykę wyznacza innego asystenta, samodzielnego pracownika, który przeprowadza zaliczenie w trzecim i ostatecznym terminie. Niezaliczenie zajęć w trzecim terminie oznacza konieczność powtarzania zajęć i niedopuszczenie do egzaminu. Forma prowadzenia zajęć: zajęcia stacjonarne, w przypadku wzrostu zagrożenia epidemicznego dopuszczalna zmiana formy zajęć na zajęcia on-line. O ewentualnych zmianach studenci zostaną poinformowani przez osobę odpowiedzialną za dydaktykę. Ubiór: Zalecana jest odzież medyczna z krótkimi rękawami. Należy unikać noszenia odzieży prywatnej na terenie szpitala. W przypadku stosowania fartuchów medycznych na odzież prywatną muszą być one zapięte. Długie włosy muszą być spięte. Konieczna jest zmiana obuwia na obuwie robocze zgodne z przepisami BHP. Przystępując do pracy w oddziale należy przestrzegać zasady „nic poniżej łokcia”, tj. nie wolno mieć założonych zegarków i/lub biżuterii na kończynach górnych, pomalowanych paznokci. Należy postępować wg zasady „5 momentów higieny rąk”. W przypadku stosowania rękawic diagnostycznych należy założyć je po umyciu i/lub dezynfekcji dłoni, bezpośrednio przed kontaktem z pacjentem.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY WEWNĘTRZNE

Katedra i Klinika Nefrologii, Dializoterapii i Chorób Wewnętrznych (1WM)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Nefrologii, Dializoterapii i Chorób Wewnętrznych WUM UCK WUM ul Banacha 1a ; Warszawa 02-097 tel 22-599-2658 email: nefrologia@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. med. Jolanta Małyszko jolanta.malyszko@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr n med. Monika Wieliczko monika.wieliczko@wum.edu.pl 22-599-2658 godz. 12-13;
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr n med. Monika Wieliczko monika.wieliczko@wum.edu.pl 22-599-2658 godz. 12-13;
Prowadzący zajęcia	prof. dr n med. Jolanta Małyszko lek. Alicja Byrka-Lopez dr n med. Inga Drożak lek. Anna Fabiańska dr n med. Ewa Filipowicz lek Weronika Gawalska dr n med. Zuzanna Jakubowska lek. Aleksandra Kaszyńska dr n med. Małgorzata Kępska-Dzilińska lek. Wojciech Krasowski

	lek. Marlena Kwiatkowska-Stawiarczyk lek. Michał Markowski dr n med. Mariusz Mieczkowski dr hab. n med. Longin Niemczyk lek. Klaudia Prusinowska dr hab. n. med. Aleksandra Rymarz lek. Filip Wantoch-Rekowski dr n med. Monika Wieliczko dr hab. n med. Ewa Wojtaszek dr n med. Paweł Żebrowski lek. Hubert Żywno
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
30		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		30	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Doskonalenie umiejętności praktycznych dotyczących zasad postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w odniesieniu do postępowania z chorym internistycznym.
C2	Kształtowanie kompetencji społecznych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W7.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań
E.W23	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów
E.W28.	zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym
E.W29.	zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego
E.W34.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, zespole nabytego niedoboru odporności (AIDS), sepsie i zakażeniach szpitalnych
E.W39.	rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań
E.W41.	możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych w stanach nagłych
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1.	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U3.	przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
E.U7.	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
E.U12.	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci
E.U13.	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta
E.U14.	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia
E.U16.	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U17.	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi

E.U18.	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;
E.U20.	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy;
E.U29.	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym
E.U31.	interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych i krytycznie oceniać materiały reklamowe dotyczące leków
E.U32.	planować konsultacje specjalistyczne
E.U37.	rozpoznać agonię pacjenta i stwierdzić jego zgon
E.U38.	przewodzić dokumentację medyczną pacjenta

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierowania się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K6	propagowania zachowań prozdrowotnych

K7	korzystania z obiektywnych źródeł informacji
K8	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K9	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	S1 –S30 – Seminarium 1- 30: Omówienie przypadków klinicznych pacjentów prowadzonych przez studentów z wykorzystaniem wykonanych samodzielnie prezentacji multimedialnych	E.W.1, E.W7, E.W23, E.W28, E.W29, E.W34, E.W39, E.W41
Ćwiczenia	Samodzielna praca studenta (przykładowe formy pracy): 1. opieka kliniczna nad pacjentami z samodzielnym badaniem, planowaniem diagnostyki, planowaniem leczenia i terminu wypisu do domu 2. przygotowanie i prowadzenie dokumentacji medycznej 3. przygotowanie wypisu lekarskiego, recept dla pacjenta 4. zaplanowanie postępowania poszpitalnego	E.U1, E.U3, E.U7, E.U12, E.U13, E.U14, E.U16, E.U17, E.U18, E.U20, E.U24, E.U29, E.U31, E.U32, E.U37, E.U38

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. A. Szczeklik, P. Gajewski „Interna Szczeklika 2025” Wydawnictwo Medycyna Praktyczna 2025
2. G. Douglas, C. Robertson „Macleod. Badanie kliniczne” Wydawnictwo Erda Urban&Partner, Wrocław 2022
3. Wykłady, alfabet nefrologiczny na stronie Kliniki w formie e-learningu

Uzupełniająca

1. UpToDate dostępny dla studentów WUM na terenie WUM

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.U1, E.U3, E.U7, E.U12, E.U13, E.U14, E.U16, E.U17, E.U18,	Historia choroby, epikryza, obserwacje, zlecenia pozytywnie ocenione przez nauczyciela	Aktywne uczestnictwo

E.U20, E.U24, E.U29, E.U31, E.U32, E.U37, E.U38		
E.U1, E.U3, E.U7, E.U12, E.U13, E.U14, E.U16, E.U17, E.U18, E.U20, E.U24, E.U29, E.U31, E.U32, E.U37, E.U38	Obserwacja studenta w czasie zajęć	Ocena pozytywna z obserwacji
E.U1, E.U3, E.U7, E.U12, E.U13, E.U14, E.U16, E.U17, E.U18, E.U20, E.U24, E.U29, E.U31, E.U32, E.U37, E.U38, K1-K11	Ocena pozytywna nabytych w trakcie ćwiczeń umiejętności	dostateczne nabycie umiejętności praktycznych i posiadanie kompetencji ocenione przez asystenta

9. INFORMACJE DODATKOWE

Adres strony internetowej: e-learning.wum.edu.pl

Przed przystąpieniem do zajęć, student ma obowiązek poznać tematykę z zakresu chorób wewnętrznych.
Materiały są dostępne na stronach klinik internistycznych i w zalecanej literaturze

INFORMACJA NA TEMAT ZAJĘĆ „Specjalność wybrana przez studenta” W KATEDRZE I KLINICE NEFROLOGII, DIALIZOTERAPII I CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH DLA STUDENTÓW VI ROKU WYDZIAŁU LEKARSKIEGO 2026/2027

Na zajęciach **niezbędne są**: zapięty fartuch lub ubranie medyczne – oba z krótkimi rękawami (zasada „nic poniżej łokcia”), obuwie na zmianę, stetoskop, zainteresowanie przedmiotem. Mile widziane: latarka lekarska, pulsoksymetr.

Studenci mają obowiązek stosowania się do zaleceń Działu Kontroli Zakażeń szpitala.

Blok zajęciowy trwa 3 tygodnie.

Zaliczenie bloku wymaga aktywnego uczestnictwa **we wszystkich** zajęciach przyłóżkowych i seminariach (w tym przygotowywania się do seminariów), napisania historii choroby, prowadzenia dokumentacji medycznej. Warunkiem zaliczenia jest pozytywna ocena z zajęć klinicznych, oraz zaliczenie ew. nieobecności.

Nieobecności na zajęciach przyłóżkowych odrabia się w postaci dyżuru klinicznego w godzinach 15:00-21:00 (w ramach tego samego bloku).

Nieobecność dłuższa niż 3 dni stwarza konieczność ponownego odrobienia całego bloku i niebezpieczeństwo niezaliczenia bloku. **Przypadki nietypowe rozstrzygane są indywidualnie.**

Na zajęciach w Klinice **prosimy** o godne, pełne szacunku dla innych zachowanie, poszanowanie intymności pacjentów, reagowanie na ich potrzeby, **nie spóźnianie się**. Spóźnienie > 5 minut (na każdą z części zajęć) traktowane jest jak nieobecność.

Wiedza i umiejętności jakie studenci nabędą w klinice zależą też od aktywności i zainteresowania studentów. W Klinice istnieje możliwość: nauki wykonywania punkcji, cewnikowania pęcherza moczowego, wkłuc do żyły itp. Wszelkie inicjatywy należy zgłaszać do swoich asystentów.

W ostatnim dniu zajęć studenci wypełniają anonimową ankietę uczelni podsumowującą blok.

Wątpliwości należy rozwiązywać na **poziomie asystenckim, w przypadkach spornych** proszę zgłaszać się do opiekuna studentów Dr Moniki Wieliczko.

DRODZY STUDENCI

Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w zajęciach

STUDENCKIEGO KOŁA NAUKOWEGO

działającego przy Katedrze i Klinice Nefrologii, Dializoterapii i Chorób Wewnętrznych w SPCSK WUM ul. Banacha 1a.

Prowadzimy badania nad:

1. ostrym uszkodzeniem nerek wymagającym leczenia nerkozastępczego
2. powikłaniami nefrologicznymi w hematoonkologii
3. niedokrwistością i metabolizmem żelaza w chorobach nerek
4. powikłaniami sercowo-naczyniowymi, w tym nadciśnienia opornego u chorych dializowanych
5. biomarkerami ostrego uszkodzenia nerek
6. wspomaganie ciężkiej niewydolności serca dializą otrzewnową, rolą śródoperacyjnej dializy podczas przeszczepienia wątroby, kłębuszkowymi zapaleniami nerek.

W naszej Klinice, oprócz Oddziału Nefrologicznego i Internistycznego, funkcjonuje Ośrodek Dializ Pozaustrojowych z nowoczesną stacją dializ wyjazdowych oraz Ośrodek Dializ Otrzewnowych, dlatego zajmujemy się również badaniami dotyczącymi optymalizacją zabiegów dializ i nowymi technikami dializacyjnymi.

Nasza Klinika organizuje coroczne wiosenne ogólnopolskie sympozja naukowo-szkoleniowe pt. Warszawskie Spotkania Nefrologiczne. Zapraszamy Was do poszerzania wiedzy, ugruntowania dotychczas zdobytej, zaspokojenia ambicji badawczych i zawarcia nowych, również naukowych, znajomości. Studenci naszego koła biorą udział w badaniach naukowych, konferencjach studenckich i organizacji naszych konferencji. Istnieje możliwość ubiegania się o minigranty. Zebrania koła naukowego odbywają się w poniedziałki o godz. 14.00 w bibliotece kliniki.

Zapraszamy

Opiekunowie Koła

Dr n med i o zdr Zuzanna Jakubowska

Dr hab. med Aleksandra Rymarz

Dr Weronika Gawalska

tel. 22 599 26 58 (sekretariat kliniki)

e-mail: nefrologia@wum.edu.pl

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY WEWNĘTRZNE

Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Endokrynologii (1WN)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	1WN – Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Endokrynologii, ul Banacha 1a, 02-097 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Urszula Ambroziak
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. Aleksander Kuś, akus@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr hab. n. med. Aleksander Kuś, akus@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. n. med. Urszula Ambroziak, prof. dr hab. n. med. Tomasz Bednarczuk, dr hab. n. med. Aleksander Kuś, dr n. med. Małgorzata Bobrowicz dr n. med. Magdalena Góralska, dr n. med. Janusz Pachucki, dr n. med. Michał Popow, dr n. med. Marek Roston, dr n. med. Joanna Rymuza, dr n. med. Anna Skowrońska-Szcześniak, lek. Joanna Bettlejewska lek. Joanna Hubska,

	lek. Maciej Stępień, lek. Stanisław Zgliczyński
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS
			6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		30	1,2
ćwiczenia (C)		60	2,4
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Nauczenie rozpoznawania i leczenia najczęściej występujących chorób wewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń endokrynologicznych.
C2	Nauczenie interpretacji oraz ograniczeń badań diagnostycznych wykorzystywanych w chorobach wewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem endokrynologii
C3	Doskonalenie umiejętności miękkich w zakresie pracy z pacjentem oraz współpracy w zespole terapeutycznym

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób – w zakresie chorób wewnętrznych
E.W7	Student poszerza wiedzę nt: a) specjalistycznego badania podmiotowego i przedmiotowego b) specjalistycznego postępowania diagnostycznego c) specjalistycznego postępowania terapeutycznego w różnych schorzeniach z zakresu chorób wewnętrznych
E.W10	podstawowe zasady farmakoterapii chorób osób w podeszłym wieku
E.W23	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów
E.W27	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym: 1) leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych, 2) postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym i w profilaktyce oraz leczeniu odleżyn, 3) najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej;
E.W40	podstawy teoretyczne i praktyczne diagnostyki laboratoryjnej
E.W41	możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych w stanach nagłych
F.W10	problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
D.U4	budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia
E.U1	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U3	praktycznie wykonać pełne, ogólne i szczegółowe badanie fizykalne pacjenta
E.U7	ocenić stan ogólny, stan przytomności i świadomości dorosłego pacjenta
E.U12	przeprowadzić diagnostykę różnicową najczęstszych chorób – w zakresie chorób wewnętrznych
E.U13	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta
E.U14	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia
E.U15	rozpoznawać stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek
E.U16	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U17	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi

E.U18	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E.U20	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
E.U21	rozpoznawać stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy
E.U25	stosować leczenie żywieniowe, z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
E.U26	planować postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie przenoszone drogą krwi
E.U28	pobierać i zabezpieczać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej
E.U29	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: 1) pomiar temperatury ciała (powierzchowej oraz głębokiej), pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, 2) monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię, 3) badanie spirometryczne, leczenie tlenem, wentylację wspomaganą i zastępczą, 8) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy wraz z interpretacją, 9) proste testy paskowe i pomiar stężenia glukozy we krwi
E.U30	asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych: 1) przetaczaniu preparatów krwi i krwiopochodnych, 4) nakłuciu jamy otrzewnowej
E.U32	planować konsultacje specjalistyczne
E.U38	przewodzić dokumentację medyczną pacjenta
F.U6	badać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy i jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha oraz wykonywać badanie palcem przez odbyt

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	

K1	Umie wybrać i zastosować właściwy sposób komunikowania
K2	Posiada umiejętność właściwego przekazywania informacji pacjentowi z chorobami układu krążenia i jego otoczeniu
K3	Umie prawidłowo funkcjonować w zespole diagnostyczno-leczniczym
K4	Posiada umiejętności efektywnej pracy w zespole lekarsko-pielęgniarskim
K5	Umie w sposób jasny i dokładny podsumować informacje z wywiadu, badania przedmiotowego i badań dodatkowych
K6	Umie przyswajać informacje z nowoczesnych nośników informacji medycznej, stron internetowych, materiałów dydaktycznych dostępnych dla lekarzy
K7	Umie przedstawić przypadek kliniczny przed zespołem klinicznym składającym się np. ze studentów, rezydentów, konsultantów
K8	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K9	Umie skutecznie prowadzić własny rozwój zawodowy w oparciu o najnowsze piśmiennictwo medyczne dotyczące chorób wewnętrznych (stałe kształcenie medyczne)

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
seminaria	S1 – Jeden pacjent, wiele problemów zdrowotnych – seminarium poświęcone wielochorobowości. Omawianie zadań testowych. Seminaria przygotowywane i przedstawiane w czasie rzeczywistym przez studentów w formie krótkiej prezentacji z dyskusją: a) dotyczące postępowania z pacjentami w stanach zagrożenia życia, b) dotyczące badań klinicznych, ze zwróceniem uwagi na ich ograniczenia w przekładaniu na codzienną praktykę, c) przedstawienie zaleceń w wybranych chorobach. Szczegółowe listy proponowanych tematów wraz z możliwością zgłoszenia się do wybranych zagadnień zostanie udostępniona zapisanym studentom przed rozpoczęciem zajęć. Studenci mogą proponować tematy spoza list.	E.W1, 7, 10, 23, 27, 40, 41, F.W10, E.U12, 14, 18, 20
ćwiczenia	Praca z chorym w postaci wybranych przypadków klinicznych – wywiad medyczny, badanie fizykalne, rozpoznanie wstępne i diagnostyka różnicowa, plan badań dodatkowych, interpretacja wyników badań, plan leczenia, praktyczne aspekty leczenia nefarmakologicznego, praktyczne aspekty leczenia farmakologicznego. Wykorzystanie źródeł informacji i aplikacji mobilnych w pracy. Prowadzenie dokumentacji medycznej.	E.W1, 7, 10, 23, 27, 40, 41, F.W10, D.U4, E.U1, 3, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32, 38, F.U6 K1-10
samodzielna praca studenta	Opisowe zadania domowe. Samodzielne przygotowanie prezentacji przypadku klinicznego. Samodzielne przygotowanie prezentacji postępowania w wybranym stanie zagrożenia życia. Rozwiązywanie testów.	E.W1, 7, 10, 23, 27, 40, 41, F.W10, E.U12, 14, 18, 20

7. LITERATURA

Obowiązkowa
1. Interna Szczeklika (Medycyna Praktyczna, aktualne wydanie) 2. Przewodnik Batesa po badaniu podmiotowym i przedmiotowym (Termedia, 2014)
Uzupełniająca
Czasopisma: - polskojęzyczne: Medycyna po Dyplomie, Medycyna Praktyczna, Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej - anglojęzyczne: The New England Journal of Medicine, The Lancet, British Medical Journal (BMJ), baza UpToDate Materiały dydaktyczne wykorzystywane w czasie zajęć przez asystentów Kliniki.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1, 7, 10, 23, 27, 40, 41, F.W10, E.U12, 14, 18, 20	Aktywny udział w seminariach, w tym przygotowanie własnych prezentacji	Zaliczenie potwierdzone wpisem w raporcie z zajęć
E.W1, 7, 10, 23, 27, 40, 41, F.W10, D.U4, E.U1, 3, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32, 38, F.U6 K1-9	Aktywny udział w ćwiczeniach, przedstawianie raportów z ćwiczeń	Dostateczne nabycie umiejętności praktycznych i posiadanie kompetencji ocenione przez asystenta
K1-9	Obserwacja studenta przez asystenta podczas zajęć, rozwiązywanie problemów klinicznych w grupach	Zaliczenie poprawkowe odbywa się w postaci kolokwium u asystenta

9. INFORMACJE DODATKOWE
Można mieć usprawiedliwione dwie nieobecności w trakcie zajęć. Formę odrobienia należy uzgodnić z koordynatorem. W sprawach organizacyjnych proszę kontaktować się mailowo z koordynatorem przedmiotu – akus@wum.edu.pl Konsultacje dydaktyczne odbywają się u prowadzących zajęcia po wcześniejszym umówieniu terminu. Przy Klinice działa SKN "ENDOCRINUS", którego opiekunem jest dr hab. n.med. Aleksander Kuś: http://sknendocrinus.wum.edu.pl/

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY WEWNĘTRZNE

Katedra i Klinika Hematologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych (1WP)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Hematologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych (1WP) ul. Banacha 1A, 02-097 Warszawa hematologia@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Grzegorz Basak grzegorz.basak@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Rafał Machowicz rmachowicz@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr n. med. Rafał Machowicz rmachowicz@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Grzegorz Basak Prof. dr hab. n. med. Krzysztof Jamroziak Prof. dr hab. n. med. Wiesław Jędrzejczak Dr hab. n. med. Joanna Drozd-Sokołowska Dr hab. n. med. Jarosław Biliński Dr n. med. Agnieszka Tomaszewska Dr n. med. Rafał Machowicz Dr n. med. Piotr Boguradzki Dr n. med. Krzysztof Mądry Dr n. med. Mateusz Ziarkiewicz Dr n. med. Ewa Karakulska-Prystupiuk Dr n. med. Jolanta Kowalczyk

	Dr n. med. Magdalena Małek Lek. Piotr Kacprzyk Lek. Piotr Kowalczyk Lek. Marcin Jasiński Lek. Klaudia Zielonka Lek. Anna Janik Lek. Karol Lis Lek. Dorota Szczeń Lek. Pyiush Vyas
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Opanowanie i utrwalenie kluczowych zagadnień z zakresu hematologii klinicznej.
C2	Poznanie zasad i specyfiki metod diagnostycznych w hematologii
C3	Poznanie zasad i specyfiki metod leczniczych stosowanych w hematologii
C4	Nabycie podstawowych umiejętności krytycznej analizy hematologicznych publikacji naukowych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
B.W19	zna w podstawowym zakresie problematykę komórek macierzystych i ich zastosowania w medycynie
B.W17	sposoby komunikacji między komórkami i między komórką a macierzą zewnątrzkomórkową oraz szlaki przekazywania sygnałów w komórce, a także przykłady zaburzeń w tych procesach prowadzące do rozwoju nowotworów i innych chorób;
B.W29	zasady prowadzenia badań naukowych, obserwacyjnych i doświadczalnych oraz badań in vitro służących rozwojowi medycyny.
C.W6	zna uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
C.W25	określa genetyczne podstawy doboru dawcy i biorcy oraz podstawy immunologii transplantacyjnej
E.W7 pkt 6	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: chorób układu krwiotwórczego, w tym: 6. chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych, nowotworów mieloproliferacyjnych i mielodysplastyczno- -mieloproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, nowotworów z dojrzałych limfocytów B i T, szkodliwych, trombofilii, stanów bezpośredniego zagrożenia życia w hematologii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów,
E.W23	zna uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów człowieka
E.W27 pkt 1, 2	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym: 1. leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych, 2. postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym oraz profilaktyce i leczeniu odleżyn,
E.W40	zna podstawy teoretyczne i praktyczne diagnostyki laboratoryjnej;
E.W41	zna i rozumie możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych w stanach nagłych
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
C.U3	podejmuje decyzję o potrzebie wykonania badań cytogenetycznych i molekularnych
C.U8	posługuje się reakcją antygen – przeciwciało w aktualnych modyfikacjach i technikach dla diagnostyki chorób autoimmunizacyjnych, chorób krwi i nowotworowych;
B.U12	wyjaśniać różnice między badaniami prospektywnymi i retrospektywnymi, randomizowanymi i kliniczno-kontrolnymi, opisami przypadków i badaniami eksperymentalnymi oraz szeregować je według wiarygodności i jakości dowodów naukowych;

D.U4	buduje atmosferę zaufania podczas całego procesu leczenia
D.U17	krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski;
E.U1	przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U3	przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
E.U7	ocenia stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
E.U14	rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia;
E.U16	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
E.U20	kwalifikuje pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
E.U24	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń
E.U30 pkt 1	asystuje przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów lekarskich: 1. przetaczaniu preparatów krwi i krwio pochodnych,
F.U6	potrafi badać węzły chłonne

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązać i utrzymać właściwy i pełen szacunku kontakt z chorym
K2	kierować się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu
K3	przestrzegać tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria 1-30	Powtórzenie naukowych podstaw hematologii. Poszerzenie i ugruntowanie wiadomości o najistotniejszych zagadnieniach hematologii laboratoryjnej i klinicznej (m.in. ostre białaczki, MDS, MPN, chłoniak Hodgkina i chłoniaki nieziarnicze z uwzględnieniem CLL, niedokrwistości, przeszczepianie szpiku, transfuzjologia, HLH. Nowe metody terapeutyczne – m.in. przeciwciała dwuspecyficzne, limfocyty CAR-T, terapia genowa. Wprowadzenie do analizy hematologicznych publikacji naukowych. Możliwa modyfikacja tematów i dodanie innych zagadnień w zależności od preferencji Studentów	E.W23, E.W7, E.U16, C.W6, C.W22, E.W27, E.W41, C.U3, F.U6, E.U20, E.W40, C.U8, C.W21, E.U14, C.W22, C.W25, B.W19, B.W17,
Ćwiczenia 1-60	Ćwiczenia kliniczne – na oddziale stacjonarnym, dziennym, w poradni hematologicznej. Studenci biorą udział w pracy zespołów specjalistycznych. Ćwiczenia z analizy publikacji naukowych. Ćwiczenia z analizy badań diagnostycznych w hematologii – cytometria przepływowa, dobór dawcy komórek krwiotwórczych (HLA), badanie cytologiczne szpiku kostnego i krwi obwodowej.	D.U4, E.U1, E.U3, E.U7, E.U16, E.U20, E.U24, E.U30, E.W7, E.W27, F.U6, E.U32, D.U17, A.U1, B.U12, K1-K3

7. LITERATURA
Obowiązkowa
<i>Hematologia. Kompendium</i> , pod red. Grzegorza Basaka, Jadwigi Dwilewicz-Trojaczek, Wiesława Jędrzejczaka, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016.
Uzupełniająca
<i>Interna Szczeklika</i> , pod red. Piotra Gajewskiego i Andrzeja Szczeklika, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna– aktualne wydanie
Fundamentalne dla rozwoju hematologii oraz aktualne publikacje naukowe z wiodących czasopism naukowych analizowane wspólnie podczas zajęć.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
B.W19, C.W6, C.W21 C.W22, C.W25, E.W7 E.W23, E.W27, E.W40 E.W41, C.U3, C.U8 D.U4, D.U7, E.U1 E.U3, E.U7, E.U14 E.U16, E.U20, E.U24 E.U30, F.U6, B.W17 B.W29, B.U12, D.U17 K1-K3	Ocena aktywności na seminariach i ćwiczeniach, ocena efektów pracy własnej studentów pod kierunkiem asystentów. Obserwacja studenta w czasie zajęć. Kolokwium ustne	Ocena pozytywna z obserwacji. Potwierdzenie nabycia wiedzy, umiejętności i posiadania kompetencji - ocenione przez asystenta na poziomie min. dostatecznym.

9. INFORMACJE DODATKOWE
Wszelkie pytania i zastrzeżenia odnośnie zajęć z Hematologii proszę zgłaszać do Sekretariatu Kliniki (p. Aldona Maciąg, hematologia@wum.edu.pl, tel. 599 28 18) lub do koordynatora zajęć.

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. W przypadku nieobecności spowodowanej udokumentowaną przyczyną losową możliwe jest odrobienie zajęć z inną grupą ewentualnie udział w dyżurze lekarskim – po wcześniejszym umówieniu w Sekretariacie Kliniki.

Przy Klinice pod kierunkiem prof. dr hab. n.med. Wiesława Jędrzejczaka działa Studenckie Koło Naukowe.
Serdeczne zapraszamy zainteresowanych Studentów!

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY WEWNĘTRZNE

Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Pneumonologii i Alergologii
(1WU)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterski
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Pneumonologii i Alergologii WUM 02-097 Warszawa, ul. Banacha 1a
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. n. med. Rafał Krenke
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Małgorzata Barnas malgorzata.barnas@wum.edu.pl 22 599 25 62, 22 599 29 59
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. Małgorzata Barnas malgorzata.barnas@wum.edu.pl 22 599 25 62, 22 599 29 59
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Rafał Krenke; rafal.krenke@wum.edu.pl Dr n. med. Małgorzata Barnas; malgorzata.barnas@wum.edu.pl Dr n. med. Katarzyna Bialek-Gosk; katarzyna.bialek-gosk@wum.edu.pl Dr hab. n. med. Piotr Bielicki; piotr.bielicki@wum.edu.pl Dr hab. n. med. Marta Dąbrowska; marta.dabrowska1@wum.edu.pl Dr n. med. Andrzej Dąbrowski; andrzej.dabrowski@wum.edu.pl Lek. Paweł Gajkowski; pawel.gajkowski@wum.edu.pl Dr n. med. Anna Goljan-Geremek; anna.goljan-geremek@wum.edu.pl Dr hab. n. med. Katarzyna Górka; katarzyna.gorska@wum.edu.pl Dr n. med. Elżbieta Magdalena Grabczak; elzbieta.grabczak@wum.edu.pl Dr n. med. Joanna Hermanowicz-Salamon; joanna.hermanowicz-salamon@wum.edu.pl Lek. Grzegorz Jaczewski; grzegorz.jaczewski@wum.edu.pl Dr n. med. Krzysztof Karwat; krzysztof.karwat@wum.edu.pl Dr n. med. Joanna Klimiuk; joanna.klimiuk@wum.edu.pl

	Dr hab. n. med. Piotr Korczyński; piotr.korczynski@wum.edu.pl Dr hab. n. med. Marta Maskey-Warzechowska; marta.maskey-warzechowska@wum.edu.pl Dr hab. n. med. Patrycja Nejman-Gryz; patrycja.nejman-gryz@wum.edu.pl Dr hab. n. med. Magdalena Paplińska-Goryca; mpaplinska@wum.edu.pl Dr hab. n. med. Tadeusz Przybyłowski; tadeusz.przybylowski@wum.edu.pl Lek. Monika Storman; monika.storman@wum.edu.pl Lek. Anna Trojnar; anna.trojnar@wum.edu.pl Dr n. med. Monika Zielińska-Krawczyk; monika.zielinska-krawczyk@wum.edu.pl Lek. Kaja Pulik; kaja.jaskiewicz@wum.edu.pl Lek. Katarzyna Faber; katarzyna.faber@wum.edu.pl Lek. Iga Ciesielska; iga.ciesielska@wum.edu.pl Lek. Robert Uliński; robert.ulinski@wum.edu.pl Lek. Karolina Skalska; karolina.skalska@uckwum.pl Lek. Marta Rosiak; marta.rosiak@uckwum.pl
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	VI rok, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	12	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	w zakresie wiedzy: sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w chorobach wewnętrznych
C2	w zakresie umiejętności: zaplanować postępowanie diagnostyczne i zinterpretować jego wyniki
C3	w zakresie kompetencji: umiejętność nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych i kierowania się dobrem pacjenta

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W2	społeczne czynniki wpływające na zachowania w zdrowiu i w chorobie, szczególnie w chorobie przewlekłej
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W7.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań
E.W11	zagrożenia związane z hospitalizacją osób w podeszłym wieku
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym;
E.U3	przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
E.U12	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U18	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy
E.U29	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne
E.U30	asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych:

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	

D.W5	zasady i metod komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji;
D.W6	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierowania się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K5	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K6	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
SEMINRIA (interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej)	S1. Repetytorium – wybrane zagadnienia z chorób układu krążenia S2. Repetytorium – wybrane zagadnienia z gastroenterologii S3. Repetytorium – wybrane zagadnienia z nefrologii S4. Repetytorium – wybrane zagadnienia z endokrynologii S5. Repetytorium – wybrane zagadnienia z pneumonologii S6. Repetytorium – wybrane zagadnienia z zakresu gospodarki wodno – elektrolitowej S7. Repetytorium – wybrane zagadnienia z hematologii S8. Podstawy USG płuc i opłucnej S9. Atlas objawów chorób układu oddechowego S10. Zasady interpretacji badań czynnościowych układu oddechowego S11. Badania obrazowe w chorobach wewnętrznych S12. Algorytm diagnostyczno-terapeutyczny wybranych stanów nagłych S13. Diagnostyka stanów gorączkowych z punktu widzenia lekarza praktyka S14. Odtytoniowe choroby układu oddechowego S15. Diagnostyka inwazyjna w chorobach płuc na podstawie wybranych przypadków klinicznych	E.W1, E.W7

	S16. Interpretacja badań radiologicznych – zmiany w płucach w przebiegu innych chorób S17. Interpretacja badań radiologicznych – zapalenia płuc i nowotwory płuc S18. Interpretacja badań radiologicznych – choroby śródmiąższowe S19. Quiz internistyczny – zgadnij co to za choroba? S20. Prowadzenie dokumentacji medycznej (epikryza, zlecenia, informacje o stanie zdrowia).	
ĆWICZENIA	C1. CBL (Case-Based Learning)	E.U12, E.U24
ĆWICZENIA (interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej)	C2. Interpretacja badań dodatkowych: gazometria	E.U12, E.U24
ĆWICZENIA (interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej)	C3. Praktyczne zajęcia z USG płuc i opłucnej	E.U12, E.U24, E.U29,
ĆWICZENIA (interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej)	C4. Ćwiczenia przy łóżku chorego Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Badanie podmiotowe i przedmiotowe, planowanie diagnostyki i leczenia, interpretacja badań dodatkowych, podstawowe zasady opracowania zleceń lekarskich, podstawy prowadzenia dokumentacji medycznej	D.W2, D.W5, D.W6, E.W11, E.U1, E.U3, E.U12, E.U16, E.U18, E.U24, E.U30. K1-K6

7. LITERATURA

Obowiązkowa

- 1/ materiały dostępne na platformie e-learning WUM
 - 2/ Interna Szczeklika 2022, Piotr Gajewski, Andrzej Szczekliki, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2022.
 - 3/ Macleod. Badanie kliniczne. G. Douglas, C. Robertson. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2017
 - 4/ Davidson Choroby Wewnętrzne. S.H. Ralston, M.W.J. Strachan, I.D. Penman, R.P. Hobson. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2020
- *aktualna lista podręczników obowiązujących do LEK: https://www.cem.edu.pl/pel_podreczniki.php

Uzupełniająca

Wielka Interna. Tom. 4 (Pulmonologia część I) i Tom 5 (Pulmonologia część II), red. A. Antczak, Medical Tribune Polska, Warszawa 2021

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W2, DW.5, DW.6 E.W1, E.W7, E.W11	zaliczenie u asystenta prowadzącego zajęcia w oddziale	co najmniej dostateczna wiedza na temat omawianych w czasie zajęć zagadnień według oceniającego nauczyciela

E.U1, E.U3, E.U12, E.U16, E.U18, E.U24, E.U29, E.U30	Obserwacja studenta w czasie zajęć przez nauczyciela	dostateczne nabycie umiejętności praktycznych według oceniającego nauczyciela
K1-K6	Obserwacja studenta w czasie zajęć przez nauczyciela	dostateczne nabycie kompetencji według oceniającego nauczyciela

9. INFORMACJE DODATKOWE

- Zajęcia odbywają się w godz. 8.00-13.00, w tym przerwy
- Obowiązuje ubiór medyczny, identyfikator (imię i nazwisko, nr grupy i rok studiów); niezbędny stetoskop.
- Warunkiem zaliczenia bloku zajęć jest obecność na wszystkich zajęciach (seminariach, ćwiczeniach)
- Zaliczenie nieobecności na zajęciach przy łóżku chorego odbywa się w formie dyżuru (1 dzień - 4 godziny dydaktyczne); nieobecność na seminarium lub w czasie zajęć w pracowni odbywa się w postaci ustnego zaliczenia u asystenta prowadzącego seminarium i ćwiczenia w terminie ustalonym przez obie strony
- W ramach aktywności dydaktyczno-naukowej Kliniki działa Studenckie Koło Naukowe „Alveolus”
Opiekunowie Koła:
dr hab. Marta Dąbrowska, marta.dabrowska1@wum.edu.pl
dr n. med. Joanna Hermanowicz-Salamon, joanna.hermanowicz-salamon@wum.edu.pl
lek. Katarzyna Faber, katarzyna.faber@wum.edu.pl
lek. Grzegorz Jaczewski, grzegorz.jaczewski@wum.edu.pl
- **Osoba odpowiedzialna za przedmiot dr Małgorzata Barnas, malgorzata.barnas@wum.edu.pl 22 599 2562 lub 22 599 29 59**

Aktualizacje planu zajęć: <https://pneumonologia.wum.edu.pl>

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY WEWNĘTRZNE

III Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii (2W5)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	III Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii. Międzyleski Szpital Specjalistyczny 04-749 Warszawa ul. Bursztynowa 2 Tel.: +48 22 47-35-311 Fax. +48 47-35-262
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med Artur Mamcarz
Koordynator przedmiotu	Dr hab n. med. Marcin Wełnicki marcin.welnicki@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab n. med. Marcin Wełnicki marcin.welnicki@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med Artur Mamcarz Dr n. med. Wiesława B. Duda-Król Dr hab n. med. Marcin Wełnicki Dr n. med. Małgorzata Buksińska-Lisik Lek. Katarzyna Kwiatkowska Lek. Maria Łukasiewicz Lek. Jacek Lach

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	
ćwiczenia (C)	60	2,4	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Doskonalenie aktualnej wiedzy na temat zespołów chorobowych pacjentów hospitalizowanych w ramach oddziałów chorób wewnętrznych w zakresie symptomatologii, patogenez, diagnostyki i kierunków leczenia
C2	Doskonalenie umiejętności pisania historii choroby i opanowanie umiejętności prowadzenia dokumentacji medycznej. Doskonalenie umiejętności planowania diagnostyki różnicowej na podstawie zebranego wywiadu oraz wyników badania przedmiotowego. Opanowanie umiejętności samodzielnego planowania schematu postępowania leczniczego.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W7	Student zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań:
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	

E.U1	Umie przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U3	Umie praktycznie wykonać pełne, ogólne i szczegółowe badanie fizykalne pacjenta
E.U12	Umie przeprowadzić diagnostykę różnicową najczęstszych chorób
E.U14	rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia
E.U16	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U24	interpretuje wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy
E.U38	prowadzi dokumentację medyczną pacjenta.

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierować się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się

Seminaria i ćwiczenia	Omówienie pacjentów (przypadków klinicznych) Omówienie wybranych, aktualnych wytycznych - zgodne z aktualnymi wytycznymi dotyczącymi stanów internistycznych i kardiologicznych Współprowadzenie chorych hospitalizowanych w klinice (pod opieką asystenta)	E.W7, E.U1, E.U3, E.U12, E.U14, E.U16, E.U24, E.U38, K1-K5
-----------------------	---	--

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Interna Szczeklika 2019. Medycyna Praktyczna, Kraków 2019, wyd. 10.

Uzupełniająca

Wybrane, aktualne wytyczne ESC/PTK, GINA/GOLD, KDIGO etc.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W7, E.U1, E.U3, E.U12, E.U14, E.U16, E.U24, E.U38, K1-K5	Rozmowa ze studentem, prezentacja przypadków klinicznych przez studenta, omówienie pacjentów przez studentów podczas obchodu lekarskiego	Ocena całokształtu wypowiedzi- uzyskanie oceny przynajmniej dostatecznej, aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach, dostateczne posiadanie kompetencji i nabycie umiejętności – ocenione przez asystenta.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa.

Odrabianie nieobecności należy uzgodnić indywidualnie z osobą odpowiedzialną za dydaktykę.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY WEWNĘTRZNE

Katedra i Klinika Kardiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Chorób Wewnętrznych (2W6)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Kardiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Chorób Wewnętrznych (2W6) ul. Kondratowicza 8, 03-242 Warszawa kardiologia2wl@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Marek Kuch marek.kuch@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. n. med. Marek Kuch marek.kuch@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr n. med. Włodzimierz Gierlak wlodzimierz.gierlak@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Marek Kuch Prof. dr hab. n. med. Wojciech Braksator Dr hab. n. med. Dominika Klimczak-Tomaniak Dr n. med. Marek Chmielewski Dr n. med. Wioleta Dyrła Dr n. med. Iwonna Grzywanowska-Łaniewska Dr n. med. Maciej Janiszewski Dr n. med. Jarosław Król Dr n. med. Wojciech Król Dr n. med. Magdalena Rostek Dr n. med. Andrzej Światowiec

	Dr n. med. Marcin Konopka Dr n. med. Włodzimierz Gierlak Lek. Roksana Gozdowska Lek. Edyta Kostarska-Srokosz Lek. Katarzyna Paluch
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	
ćwiczenia (C)	60	2,4	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Kształtowanie i rozszerzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu chorób wewnętrznych
C2	Pogłębienie wiedzy z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii
C3	Zastosowanie praktyczne zdobytej wiedzy z zakresu chorób wewnętrznych (zajęcia przy łóżku chorego)
C4	Interpretacja kliniczna wyników badań dodatkowych, w tym badań elektrokardiograficznych oraz podstawowych badań laboratoryjnych i obrazowych (RTG, echo serca)

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	Zna uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne chorób układu sercowo-naczyniowego
E.W7 pkt 1	Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 1. chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego – pierwotnego i wtórnego, nadciśnienia płucnego,
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1	Przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem z chorobami układu krążenia
E.U3	Przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
E.U12	Przeprowadza diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych
E.U13	Ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta
E.U16	Planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U29	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię,

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	

K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierować się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostarczania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria i ćwiczenia	- Rehabilitacja kardiologiczna - Ekg- repetytorium - Echo-repetytorium - Prezentacja wybranych przypadków, - Indywidualne badanie pacjentów oraz interpretacja wyników badań - Aktywne uczestnictwo w obchodach z Panem Profesorem (referowanie stanu klinicznego pacjenta, propozycja badań diagnostycznych oraz dalszego postępowania i rokowania - Wygłoszenie referatu na wewnętrznym posiedzeniu klinicznym dla osób najbardziej zainteresowanych chorobami wewnętrznymi i kardiologią - Przedstawienie przypadku klinicznego pacjenta z omówieniem	EW1, EW7, EU1, EU3, EU12, EU13, EU16, EU29, K1-K5

7. LITERATURA	
Obowiązkowa	
1. Interna Szczeklika – Podręcznik chorób wewnętrznych . Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, aktualne wydanie, (Rozdziały Kardiologiczne). Duży Podręcznik 2. Interna Szczeklika - Podręcznik chorób wewnętrznych. Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, aktualne wydanie, Mały Podręcznik	
Uzupełniająca	
1. Braunwald: Choroby serca. Redakcja wydania polskiego W. Banasiak i wsp. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2007. 2. Atlas Ekg – tom I i tom II – R. Baranowski, D. Wojciechowski, wyd. Via Medica sp. z o.o. Gdańsk 2012 3. Wielka Interna – kardiologia z elementami angiologii (część 1). Autorzy: Piotr Pruszczyk, Tomasz Hryniewiecki, Jarosław Drózd. Wyd. Medical Tribune Polska. Warszawa 2009. Wyd.1 4. Wielka Interna- kardiologia z elementami angiologii (część 2). Autorzy: Piotr Pruszczyk, Tomasz Hryniewiecki, Jarosław Drózd. Wyd. Medical Tribune Polska. Warszawa 2010, wyd.1	

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
EW1, EW7, EU1, EU3, EU12, EU13,	Zaliczenie w formie ustnej u asystenta prowadzącego zajęcia, obecność na zajęciach, ocena umiejętności i kompetencji	Uzyskanie oceny przynajmniej dostatecznej z zaliczenia

EU16,EU29, K1-K5	społecznych - obserwacja studenta podczas zajęć. Przedstawienie przypadku klinicznego pacjenta z omówieniem.	ustnego, aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach, dostateczne posiadanie kompetencji i nabycie umiejętności.
------------------	---	--

9. INFORMACJE DODATKOWE

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: Dr n. med. Włodzimierz Gierlak – e-mail: wlodzimierz.gierlak@wum.edu.pl
 Podstawą zaliczenia bloku w Klinice Kardiologii jest uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia u asystenta prowadzącego.
 Warunkiem zaliczenia jest obecność na zajęciach potwierdzona na karcie ćwiczeń.
 Odrabianie nieobecności uzgadniane indywidualnie z osobą odpowiedzialną za dydaktykę, po potwierdzeniu w sekretariacie kliniki.
 Decyzją kierownika kliniki nie ma możliwości odrabiania zajęć w trybie dyżurowym.
 Przy Klinice Kardiologii działa Koło Naukowe. Spotkania dla chętnych odbywają się raz w miesiącu w godz. 15-17 (dzień spotkań uczestników koła naukowego do ustalenia). Opiekun Koła – dr n. med. Jarosław Król

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
 Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY ZAKAŻNE

Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych (2M4)

Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii (1M22)

Klinika Chorób Zakaźnych Wieków Dziecięcego (2M5)

Pracownia Badań Obserwacyjnych w Chorobach Zakaźnych (1WPZ)

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	1. Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych (2M4) 2. Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii (1M22) 3. Klinika Chorób Zakaźnych Wieków Dziecięcego (2M5) 4. Pracownia Badań Obserwacyjnych w Chorobach Zakaźnych (1WPZ)
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	1. Dr hab. n. med. Marcin Paciorek (2M4) 2. Prof. dr hab. n. med. Alicja Wiercińska- Drapało (1M22) 3. Prof. dr hab. n. med. Magdalena Marczyńska (2M5) 4. Prof. dr hab. n. med. Justyna Kowalska (1WPZ)
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. n. med. Alicja Wiercińska-Drapało alicja.wiercinska-drapalo@wum.edu.pl tel. 22 3355222
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr hab. n. med. Magdalena Suchacz msuchacz@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych (2M4) Dr hab. n. med. Marcin Paciorek Dr n. med. Agnieszka Bednarska Dr n. med. Dominik Bursa Dr n. med. Dawid Porowski Dr hab. n. med. Agata Skrzat-Klapaczyńska Dr n. med. Carlo Bieńkowski Lek. Dominika Krogulec Lek. Michał Makowiecki

	Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii (1M22) Prof. dr hab. Alicja Wiercińska-Drapała, Dr hab. n. med. Joanna Jabłońska Dr hab. n. med. Tomasz Mikuła Dr hab. n. med. Magdalena Suchacz Dr hab. n. med. Ewa Siwak Dr n. med. Aneta Cybula Dr n. med. Joanna Kozłowska Dr n. med. Maria Olszyńska-Krowicka Dr n. med. Wojciech Stańczak Dr n. med. Andrzej Załęski Dr n. med. Dagny Krankowska Dr n. med. Mariusz Sapuła Dr n. med. Agnieszka Lembas Dr n. med. Marta Dobrzyńska Dr n. med. Agnieszka Sulikowska Lek. Maciej Darewicz Klinika Chorób Zakaźnych Wieków Dziecięcego (2M5) Prof. dr hab. med. Magdalena Marczyńska Prof. dr hab. n. med. Maria Pokorska-Śpiewak Dr n. med. Małgorzata Aniszewska Dr n. med. Agnieszka Ołdakowska Dr n. med. Jolanta Popielska Dr n. med. Ewa Talarek Dr n. med. Konrad Zawadka Dr n. med. Magdalena Pluta Lek. Magdalena Rutkowska Lek. Anna Dobrzeńska 1WPZ Prof. dr hab. n. med. Justyna Kowalska
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	
ćwiczenia (C)	60	2,4	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			

Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Poszerzenie wiedzy z zakresu zasad rozpoznawania i leczenia wybranych chorób zakaźnych oraz możliwości ich zapobiegania u dzieci i dorosłych.
C2	Nauczenie studentów praktycznego wykorzystania zasad profilaktyki, rozpoznawania i leczenia wybranych chorób zakaźnych.
C3	Nauczenie studentów prowadzenia dokumentacji medycznej, zlecania badań, planowania terapii i wydawania zleceń lekarskich

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób zakaźnych
E.W2	zasady szczepień ochronnych
E.W3	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego
E.W14	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych, boreliozie, opryszczkowym zapaleniu mózgu, chorobach neurotransmisyjnych
E.W32	podstawowe zagadnienia profilaktyki oraz zasady postępowania w przypadku ekspozycji zawodowej na czynniki niebezpieczne i szkodliwe
E.W33	zasady postępowania w przypadku wykrycia choroby zakaźnej
E.W34	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, zespole nabytego niedoboru odporności (AIDS), sepsie i zakażeniach szpitalnych
E.W39	rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań – w zakresie chorób zakaźnych
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U2	przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną

E.U3	przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
E.U4	przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku
E.U7	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
E.U12	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób zakaźnych osób dorosłych i dzieci
E.U13	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta
E.U14	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia w przebiegu chorób zakaźnych
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w chorobach zakaźnych
E.U17	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi
E.U18	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E.U20	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy
E.U26	planować postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie przenoszone drogą krwi
E.U27	kwalifikować pacjenta do szczepień

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
E.W7	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań
E.W13	podstawowe zespoły objawów neurologicznych
E.W36	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach przenoszonych drogą płciową
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
E.U28	pobierać i zabezpieczać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej mikrobiologicznej

E.U29	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne, w tym: monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię; pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry
E.U30	asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych: przetaczaniu preparatów krwi i krwiopochodnych; nakłuciu jamy otrzewnowej, nakłuciu lędźwiowym
E.U32	planować konsultacje specjalistyczne
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierowania się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K6	propagowania zachowań prozdrowotnych
K8	formułowania wniosków z własnych obserwacji i pomiarów

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium i ćwiczenia	Profilaktyka chorób zakaźnych u personelu medycznego Dziecko po powrocie z podróży do tropików Dziecko po kontakcie z chorobą zakaźną Szczepienia u kobiet planujących ciążę i ciężarnych Szczepienia ochronne – jak rozmawiać z rodzicami Ugryzienia i ukąszenia w tropikach Życie z wirusem HIV Stany nagłe w chorobach zakaźnych Choroby wątroby – różnicowanie i diagnostyka Rzadkie choroby zakaźne Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych Ropnie mózgu i kanału kręgowego Choroby pasożytnicze układu nerwowego Borelioza	E.W1, 2, 3, 7, 13, 14, 32, 33, 34, 36, 39 E.U 1, 2, 3, 4, 7, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 24, 26, 27 K1-8

7. LITERATURA

Obowiązkowa

Choroby zakaźne i pasożytnicze. A. Boroń-Kaczmarska, A. Wiercińska-Drapała [red.], PZWL, Warszawa 2022, wyd. 2; Tom 1 i 2
 Choroby zakaźne. [w]: Interna Szczeklika Mały podręcznik 2025/2026; Medycyna Praktyczna 2025
 Choroby zakaźne [rozdział 19]: Pediatria T.1-2. W. Kawalec, R. Grenda, M. Kulus [red.], PZWL, Warszawa 2024

Choroby zakaźne i pasożytnicze u dzieci. Kompedium. Magdalena Marczyńska, PZWL 2024
 Program Szczepień Ochronnych w 2025 roku
 Program Szczepień Ochronnych w 2024 roku

Uzupełniająca

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1, 2, 3, 7, 13, 14, 32, 33, 34, 36, 39 E.U 1, 2, 3, 4, 7, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 24, 26, 27 K1-8	Rozmowa w trakcie ćwiczeń i obserwacja studenta w trakcie ćwiczeń	Obecność i aktywność w trakcie ćwiczeń i seminariów potwierdzona przez asystenta prowadzącego zajęcia Ocena pozytywna z obserwacji - dostateczne przyswojenie efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności, posiadanie kompetencji

9. INFORMACJE DODATKOWE

Aktualne informacje dotyczące miejsca i czasu odbywania zajęć znajdują się na stronie <https://chorobyzakazne.wum.edu.pl/>

Osobą do kontaktu w sprawach dydaktycznych jest Pani dr hab. n. med. Magdalena Suchacz

Kontakt: magdalena.suchacz@wum.edu.pl

Wymagana jest obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach oraz aktywny udział w zajęciach. W przypadku usprawiedliwionych nieobecności sposób ich odrobienia należy ustalić z asystentem dydaktycznym danej jednostki.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

DERMATOLOGIA

Katedra i Klinika Dermatologiczna (1M4)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Katedra i Klinika Dermatologiczna 1M4 Ul. Nowogrodzka 59, 02-006 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Lidia Rudnicka
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Marta Kurzeja mkurzeja@wum.edu.pl Lek. Paulina Laskus (osoba zastępująca) paulina.laskus@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. Marta Kurzeja mkurzeja@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Lek. Paulina Adrian Dr n. med. Leszek Blicharz Lek. Paulina Chmielińska Dr hab. n. med. Joanna Czuwara lek. Aneta Durmaj Lek. Danuta Fedorczyk Lek. Magdalena Jasińska Dr hab. n. med. Agnieszka Kalińska-Bienias Lek. Milena Król Lek. Alicja Kryst Dr n. med. Marta Kurzeja Lek. Magdalena Maciejewska

	lek. Urszula Fałkowska Lek. Milena Marzęcka Lek. Małgorzata Maj Lek. Agnieszka Michalczyk Dr n. med. Joanna Misiewicz-Wroniak Dr hab. n. med. Beata Młynarczyk-Bonikowska Dr n. med. Anna Niemczyk Prof. dr hab. n. med. Małgorzata Olszewska Lek. Katarzyna Pisarz Dr n. med. Tomasz Pniewski Dr hab. n. med. Adriana Rakowska Prof. dr hab. n. med. Lidia Rudnicka Dr n. med. Marta Sar-Pomian Lek. Aleksandra Soplińska –Bornsztajn Dr n. med. Olga Warszawik-Hendzel Dr n. med. Anna Winiarska Mgr Michał Zaremba
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		30	1,2
ćwiczenia (C)		60	2,4
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Nabycie praktycznych umiejętności w zakresie dermatologii klinicznej i technik diagnostycznych stosowanych w dermatologii (w tym dermoskopii i trichoskopii).
C2	Rozpoznawanie chorób skóry i błon śluzowych, planowanie procesu diagnostyczno-terapeutycznego, postępowanie w stanach zagrożenia życia związanych z chorobami dermatologicznymi.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W7.7 E.W7.8	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej, układowych zapaleń naczyń, zapaleń stawów z zajęciem kręgosłupa, chorób metabolicznych kości, w szczególności osteoporozy i choroby zwyrodnieniowej stawów, dny moczanowej, 8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego
E.W23	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów człowieka
E.W25	Możliwości współczesnej terapii nowotworów z uwzględnieniem terapii wielomodalnej, perspektywy terapii komórkowych i genowych oraz ich niepożądane skutki
E.W26	zasady terapii skojarzonych w onkologii, algorytmy postępowania diagnostyczno-leczniczego w najczęściej występujących nowotworach
E.W32	podstawowe zagadnienia profilaktyki oraz zasady postępowania w przypadku ekspozycji zawodowej na czynniki niebezpieczne i szkodliwe
E.W33	zasady postępowania w przypadku wykrycia choroby zakaźnej
E.W34	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, zespole nabytego niedoboru odporności (AIDS), sepsie i zakażeniach szpitalnych
E.W35	podstawowe cechy, uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób skóry
E.W36	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach przenoszonych drogą płciową
E.W37	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach dziedzicznych
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1	przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U3	przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
E.U12	przeprowadza diagnostykę różnicową chorób oraz planuje badania diagnostyczne

E.U13	ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta
E.U16	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U18	proponuje indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych oraz inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E.U24	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń
E.U32	planuje konsultacje specjalistyczne
E.U38	prowadzi dokumentację medyczną pacjenta

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierowania się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
K4	posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętności stałego dokształcania się
K5	uczestniczy w pracach zespołu terapeutycznego
K6	współpracuje z przedstawicielami innych zawodów w zakresie opieki nad pacjentami
K7	samodzielnie rozszerza swoją wiedzę i planuje doskonalenie umiejętności
K8	ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i osób znajdujących się pod jego opieką

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	I tydzień – Dermatologia w przypadkach klinicznych S1 (seminarium 1) – Choroby skóry u dzieci (dr n. med. M. Kurzeja) S2 (seminarium 2) – Kiła - wielki naśladowca (dr hab. med. Beata Młynarczyk-Bonikowska) S3 (seminarium 3) – Znamiona i czerniak (dr n. med. O. Warszawik-Hendzel) S4 (seminarium 4) – Zmiany skórne w przebiegu chorób narządów wewnętrznych (dr D. Fedorczyk) S5 (seminarium 5) – Zmiany skórne w ciąży (dr n.med. A. Niemczyk) II tydzień – Częste problemy dermatologiczne w praktyce klinicznej S6 (seminarium 6) – Mojemu pacjentowi wypadają włosy – co robić? (dr hab. A. Rakowska) S7 (seminarium 7) – Mój pacjent ma zmiany śluzówkowe – czy to poważne? (prof. dr hab. M. Olszewska) S8 (seminarium 8) – Mojemu pacjentowi zdiagnozowano raka skóry – co robić? (prof. dr hab. L. Rudnicka) S9 (seminarium 9) – Mój pacjent ma pokrzywkę i duszność – czy to alergia? (dr Małgorzata Maj) S10 (seminarium 10) – Mój pacjent zgłasza świąd – czy to choroba dermatologiczna? (dr n. med. L. Blicharz) III tydzień – Dermatologia interdyscyplinarnie S11 (seminarium 11) – Laseroterapia z elementami medycyny estetycznej (dr n. med. O. Warszawik-Hendzel) S12 (seminarium 12) – Słońce- przyjaciel czy wróg (dr hab. Agnieszka Kalińska-Bienias) S13 (seminarium 13) – Nowoczesne metody diagnostyki dermatologicznej (dr n.med. M. Kurzeja) S14 (seminarium 14) – Diagnostyka histologiczna w dermatologii (dr hab. J. Czuwara) S15 (seminarium 15) – Chirurgia paznokci (dr n. med. M. Sar-Pomian)	E.W1, E.W7.7, E.W7.8, E.W23, E.W25, E.W26, E.W32, E.W33, E.W34, E.W35, E.W36, E.W37 K1-K8
Ćwiczenia	Ćwiczenia odbywają się w Oddziale Dermatologicznym, Ambulatorium Dermatologicznym, Pracowniach Diagnostycznych (Mikologiczna, Immunopatologiczna, Fotobiologii, Dermoskopii, Histopatologiczna)	E.W1, E.W7.7, E.W7.8, E.W23, E.W25, E.W26, E.W32, E.W33, E.W34, E.W35, E.W36, E.W37 E.U1, E.U3, E.U12, E.U13, E.U16, U.U18, E.U24, E.U32, E.U38 K1-K8

7. LITERATURA
Obowiązkowa
1. Rudnicka L, Olszewska M, Sar-Pomian M, Rakowska A: Współczesna dermatologia, PZWL 2022. 2. Rudnicka L, Olszewska M, Rakowska A: Atlas of Trichoscopy, Springer 2012.
Uzupełniająca
1. Jean L. Bologna, Julie V. Schaffer, Lorenzo Cerroni (red wydania polskiego L.Rudnicka): Dermatologia, MediPage, 2022.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1, E.W7.7, E.W7.8, E.W23, E.W25, E.W26, E.W32, E.W33, E.W34, E.W35, E.W36, E.W37 E.U1, E.U3, E.U12, E.U13, E.U16, U.U18, E.U24, E.U32, E.U38 K1-K8	Obecność na zajęciach, obserwacja studenta podczas zajęć, przedstawienie przypadku klinicznego	Obecność na wszystkich zajęciach, dostateczne nabycie umiejętności i posiadanie kompetencji, prawidłowość przedstawienia procesu diagnostyczno-terapeutycznego omawianego przypadku klinicznego – ocenione przez asystenta.

9. INFORMACJE DODATKOWE

1. Wszystkie seminaria i ćwiczenia odbywają się w Katedrze i Klinice Dermatologicznej ul. Nowogrodzka 59
2. Studentów obowiązuje obecność i przygotowanie teoretyczne do planowanych zajęć.
3. Warunkiem zaliczenia bloku jest obecność na wszystkich zajęciach, indywidualna ocena nabytych umiejętności praktycznych oraz pozytywny wynik zaliczenia ustnego - prezentacja przypadku z dyskusją.
4. W razie niezaliczenia, w ciągu jednego tygodnia planowane jest zaliczenie poprawkowe.
5. Usprawiedliwione nieobecności muszą być odrabiane indywidualnie po uzgodnieniu z opiekunem zajęć.

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę dr n. med. Marta Kurzeja (marta.kurzeja@wum.edu.pl)

Strona internetowa Katedry i Kliniki Dermatologicznej: <https://dermatologia.wum.edu.pl>

Koło naukowe (SKN Dermatologiczne WUM). Opiekun koła: dr hab. n. med. Joanna Czuwara, dr n. med. Magdalena Maciejewska, SKN w języku angielskim: dr n. med. Marta Kurzeja

Zebrania koła odbywają się zazwyczaj jeden raz w miesiącu.

Ponadto studenci mogą brać udział w pracach naukowych Kliniki po uzgodnieniu z dowolnym asystentem, pod warunkiem, że są członkami SKN przy Klinice Dermatologicznej.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

DIAGNOSTYKA OBRAZOWA

I Zakład Radiologii Klinicznej (1W11)

II Zakład Radiologii Klinicznej (1W12)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	I Zakład Radiologii Klinicznej (1W11) 02-004 Warszawa, ul. Chałubińskiego 5; radiologia@wum.edu.pl, www.radiologia1.pl II Zakład Radiologii Klinicznej (1W12) 02-097 Warszawa, ul. Banacha 1a rad2@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	I Zakład Radiologii Klinicznej (1W11) Dr hab. med. Tomasz Lorenc II Zakład Radiologii Klinicznej (1W12) Dr hab.n.med. i n. o zdr. Edyta Maj
Koordynator przedmiotu	Dr hab. med. Tomasz Lorenc tomasz.lorenc@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab. med. Tomasz Lorenc tomasz.lorenc@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	I Zakład Radiologii Klinicznej (1W11): Dr hab. n med. Tomasz Lorenc Dr med. Marcin Błaż Dr med. Dorota Piotrowska-Kownacka Dr med. Katarzyna Sułkowska Lek. med. Magdalena Owczarek Lek. med. Jan Niwiński

	Lek. med. Konstantin Szewczuk Lek. med. Marta Byrdy-Daca Lek. med. Krzysztof Piłat Lek. med. Aleksandra Pernak Lek. med. Małgorzata Wiśniewska Lek. med. Aleksandra Pernak Mgr inż. Damian Wójcik II Zakład Radiologii Klinicznej (1W12): Prof. dr hab. n.med. Magdalena Januszewicz Dr hab. n med. Laretta Grabowska-Derlatka Dr hab. n med. Edyta Maj Dr med. Karolina Grąt Dr med. Maciej Jaworski Dr med. Emilia Wnuk Lek. med. Marta Hałaburda-Rola Lek. med. Krzysztof Bartnik Lek. med. Monika Kompa Mgr inż. Wojciech Szeszkowski
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2.4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zajęcia mają na celu nauczanie konkretnych umiejętności i realizowane są w formie zajęć praktycznych oraz konsultacji radiologiczno-klinicznych.

C2	Nabywanie umiejętności praktycznych w zakresie prawidłowego doboru algorytmu diagnostycznego, interpretacji badań obrazowych, zwłaszcza tych wykonywanych w stanach bezpośredniego zagrożenia życia, wykonywania i interpretacji badań ultrasonograficznych ze szczególnym uwzględnieniem szybkiej oceny narządów po urazie jamy brzusznej i klatki piersiowej techniką FAST USG.
C3	Określenie ryzyka zlecanych badań obrazowych.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, 2) chorób klatki piersiowej, 3) chorób kończyn i głowy, 4) złamań kości i urazów narządów.
F.W10	2.Zna problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: a)symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób b)metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych c)wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U7	ocenić wynik badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich
B.U2	ocenić szkodliwość dawki promieniowania jonizującego i stosować się do zasad ochrony radiologicznej

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	

--	--

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
seminarium	1. Podstawy techniczno-metodyczne badań rentgenowskich. Ochrona radiologiczna pacjenta. 2. Ultrasonografia. Podstawy metodyczne .Przygotowanie do nauki praktycznej. 3. Radiologiczne systemy informatyczne, Zaawansowane platformy przetwarzania i analizy obrazów. Nauka dostępu i analizy wykonanych badań. 4. Spotkania kliniczno-radiologiczne: od obrazu do terapii, algorytmy diagnostyczne w praktyce. Multimodalna diagnostyka obrazowa w codziennej praktyce szpitalnej.	F.W1, F.W10
ćwiczenia	1. Rentgenodiagnostyka konwencjonalna .Ochrona radiologiczna pacjenta. Podstawy interpretacji, nauka praktyczna w pracowni 2. Tomografia komputerowa. Ochrona radiologiczna pacjenta. Podstawy interpretacji, nauka praktyczna w pracowni. 3. Rezonans magnetyczny. Podstawy interpretacji, nauka praktyczna w pracowni. 4. Ultrasonografia. Praktyczna nauka wykonywania i interpretacji badań. Technika FAST. 5. Przewlekłe zabiegi pozanaczyniowe wykonywane pod kontrolą badań obrazowych. 7. Multimodalna diagnostyka obrazowa. Interpretacja przypadków przy konsolach diagnostycznych: neuroradiologia, choroby głowy i szyi, klatki piersiowej , jamy brzusznej, miednicy małej i układu mięśniowo-szkieletowego. 8. Diagnostyka obrazowa urazów i stanów nagłych, interpretacja przypadków.	F.W1, F.W10 F.U7, B.U2

7. LITERATURA
Obowiązkowa
„Radiologia. Podręcznik dla studentów” pod red. Moniki Bekiesińskiej-Figatowskiej i Andrzeja Cieszanowskiego , PZWL, Warszawa 2022
Uzupełniająca
„Podręcznik radiologii” Wiliam Herring, redaktor wyd.polskiego M.Sąsiadek, Edra, Urban @Partner, wydanie IV, Wrocław 2020

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia

F.W1, F.W10 F.U7, B.U2	Sprawdzian przez asystenta umiejętności wykonywania badań USG i interpretacji badań obrazowych oraz znajomości podstaw fizycznych i metodycznych diagnostyki obrazowej	Warunkiem zaliczenia bloku i dopuszczenia do kończącego je testu zaliczeniowego jest obecność na wszystkich zajęciach oraz pozytywna codzienna ocena wiedzy oraz nabytych umiejętności praktycznych.
	W ostatnim dniu zajęć zaliczenie- krótki test interpretacyjny (12 przypadków). W razie niezaliczenia studentowi przysługują 2 terminy poprawkowe.	Próg zaliczenia – uzyskanie 60% prawidłowych odpowiedzi (rozpoznań)

9. INFORMACJE DODATKOWE

Seminaria i ćwiczenia w zależności od przyporządkowania grupy odbywają się w I lub II Zakładzie Radiologii Klinicznej. Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Formę odrobienia pojedynczej usprawiedliwionej nieobecności należy ustalić z Kierownikiem poprzez kontakt z Sekretariatem Zakładu.

Strona internetowa :

I Zakład Radiologii Klinicznej <https://radiologia1.wum.edu.pl>

II Zakład Radiologii Klinicznej <https://radiologia2.wum.edu.pl>

W obu Zakładach Radiologii działają Koła Naukowe.

W I Zakładzie Radiologii Klinicznej opiekunem jest dr med. Marcin Błaż, a w II Zakładzie Radiologii Klinicznej dr Krzysztof Bartnik.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

GINEKOLOGIA I POŁOŻNICTWO

I Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii (1W51)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	I Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego Pl. Starynkiewicza 1/3; 02-015 Warszawa tel.: (022) 58 30 301 e-mail: iwona.dmochowska@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Artur Ludwin artur.ludwin@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. med. Barbara Suchońska barbara.suchonska@wum.edu.pl Lek. Bartosz Korzeb
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab. med. Barbara Suchońska barbara.suchonska@wum.edu.pl Lek. Bartosz Korzeb
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. n. med. Artur Ludwin prof. dr hab. n. med. Zoulikha Jabiry-Zieniewicz dr hab. n. med. Paweł Stanirowski dr hab. n. med. Monika Szpotańska-Sikorska dr hab. n. med. Grzegorz Panek dr hab. n. med. Ewelina Litwińska-Korcz dr hab. n. med. Magdalena Litwińska dr n. med. Małgorzata Gajewska dr n. med. Barbara Suchońska dr n. med. Piotr Marianowski dr n. farm., lek. Wanda Gajzlerska-Majewska

	lek. Przemysław Zajączkowski lek. Aleksandra Księżopolska lek. Elżbieta Bumbul-Mazurek lek. Joanna Blok lek. Gabriela Grala-Spalik lek. Izabela Walasik-Szewczyk lek. Bartosz Korzeb lek. Daria Stelmach lek. Kamil Jasak lek. Łucja Zaborowska lek. Julita Zembala lek. Karolina Stachyra
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	
ćwiczenia (C)	60	2,4	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie opieki nad ciężarną, rodzącą, położnicą oraz w zakresie profilaktyki, diagnostyki i leczenia schorzeń ginekologicznych.
C2	Pogłębienie wiedzy w dziedzinie fizjologii i patologii ciąży, porodu i porodu, a także etiopatogenezy, diagnostyki i terapii chorób kobiecych.
C3	Kształtowanie kompetencji społecznych w zakresie wykorzystania słownictwa medycznego w komunikacji z pacjentem: wywiad i przekazywanie podstawowych informacji pacjentowi w odniesieniu do badań, zabiegów i procedur medycznych dotyczących leczenia i pielęgnacji.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się)	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
A.W6.	zna i rozumie stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska, etapy rozwoju poszczególnych narządów oraz wpływ czynników szkodliwych na rozwój zarodka i płodu (teratogennych)
B.W22.	przebieg i regulację funkcji rozrodczych u kobiet i mężczyzn
C.W3.	prawidłowy kariotyp człowieka i różne typy determinacji płodu
C.W6.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka i konfliktu serologicznego w układzie Rh
C.W38.	podstawowe zasady farmakoterapii
C.W51.	mechanizmy działania hormonów
D.W5.	zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji
D.W14	zasady promocji zdrowia, jej zadania i główne kierunki działania, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości roli elementów zdrowego stylu życia
D.W17.	prawa pacjenta
D.W18.	zasady pracy w zespole
E.W5.	podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu
E.W36.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach przenoszonych drogą płciową
F.W3.	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania
F.W9.	funkcje rozrodcze kobiety, zaburzenia z nimi związane i postępowanie diagnostyczne oraz terapeutyczne dotyczące w szczególności: 1) cyklu miesięczkowego i jego zaburzeń 2) ciąży 3) porodu fizjologicznego i patologicznego oraz połogu 4) zapaleń i nowotworów w obrębie narządów płciowych 5) regulacji urodzeń 6) menopauzy 7) podstawowych metod diagnostyki i zabiegów ginekologicznych
G.W9.	regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, leczenia paliatywnego, chorób psychicznych

Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
B.U10.	korzystać z baz danych, w tym internetowych i wyszukiwać potrzebne informacje za pomocą dostępnych narzędzi
C.U2.	identyfikować wskazania do wykonania badań prenatalnych
C.U17.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych
D.U4.	budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia
D.U5.	przeprowadzać rozmowę z pacjentem, dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem technik aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej
D.U12.	komunikować się ze współpracownikami, udzielając informacji zwrotnej i wsparcia
D.U13.	przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych
D.U15.	przestrzegać praw pacjenta
D.U16.	wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym
D.U17.	krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim i wyciągać wnioski
E.U20.	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
E.U28.	pobierać i zabezpieczać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej
E.U29.	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne, w tym monitorować parametry życiowe przy pomocy kardiomonitora i pulsoksymetru
E.U32.	planować konsultacje specjalistyczne
E.U38.	przewodzić dokumentację medyczną pacjenta
F.U2.	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi
F.U3.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki
F.U6.	badać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy i jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha oraz wykonywać badanie palcem przez odbyt
F.U11.	działać zgodnie z algorytmem zaawansowanych czynności resuscytacyjnych
F.U13.	rozpoznawać objawy podmiotowe i przedmiotowe świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży (nieprawidłowe krwawienia, czynność skurczową macicy)
F.U14.	interpretować wyniki badania fizykalnego ciężarnej (ciśnienie tętnicze, czynność serca matki i płodu) i wyniki badań laboratoryjnych świadczących o patologii ciąży

F.U15.	interpretować zapis kardiokograficzne
F.U16.	rozpoznawać rozpoczynający się poród i nieprawidłowy czas jego trwania
F.U17.	interpretować objawy podmiotowe i przedmiotowe w czasie połogu
F.U18.	ustalać zalecenia, wskazania i przeciwwskazania dotyczące stosowania metod antykoncepcji

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych
W2	objawy i przebieg chorób
W3	sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego właściwe dla określonych stanów chorobowych
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	rozpoznać problemy medyczne i określić priorytety w zakresie postępowania lekarskiego
U2	rozpoznać stany zagrażające życiu i wymagające natychmiastowej interwencji lekarskiej
U3	zaplanować postępowanie diagnostyczne i zinterpretować jego wyniki
U4	wdrożyć właściwe i bezpieczne postępowanie terapeutyczne oraz przewidzieć jego skutki
U5	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta oraz przekazać niekorzystne informacje
U6	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierowania się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta

K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K6	propagowania zachowań prozdrowotnych
K7	korzystania z obiektywnych źródeł informacji
K8	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K9	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Ćwiczenia (C1) warsztaty (W) / fantomy (F) 15 godz. (15 x 1 godz.)	F/W1 – Komunikacja z pacjentką F/W2 – Wkładka wewnątrzmaciczna, implant podskórny: technika zakładania. Ubezpieczenie: aspekty prawne F/W3 – Ciąża i poród u pacjentki z cukrzycą F/W4 – Powikłania w ciąży bliźniaczej (TTTS, siUGR, TAPS) F/W5 – Profilaktyka czynna i bierna nowotworów narządu płciowego kobiety F/W6 – Wewnątrzmaciczna terapia płodu F/W7 – Zakładanie szwów kompresyjnych F/W8 – Tworzenie karty prowadzenia ciąży zgodnie z Rozporządzeniem MZ. Symulacja wizyt położniczych F/W 9 – Małe zabiegi ginekologiczne. Rodzaje, sprzęt F/W 10 – Postępowanie z niepłodną parą	W1-W3, U1-U6, F.W9., D.W5., D.W17., D.W18., E.U20.,
Ćwiczenia (C2) blok 60 godz. (15 x 4 godz.)	ćwiczenia w oddziale patologii ciąży, ginekologicznym, izbie przyjęć, pracowni USG, ambulatorium ginekologiczno-położniczym, poradni niepłodności	U1-U6, K1- K9, S1-S15, B.U10., C.U17., F.U6., D.W14., D.U4., D.U5., D.U12., D.U13., D.U15., D.U16., D.U17., E.U3
Seminarium (S) blok 30 godz. (15 x 2 godz.)	S1 – Techniki wspomaganego rozrodu S2 – Wewnątrzmaciczne zahamowanie wzrastania płodu. IUGR a SGA Algorytm postępowania w oparciu o przypadki kliniczne S3 - Zaburzenia miesiączkowania. Algorytm diagnostyczno-terapeutyczny w oparciu o przypadki kliniczne S4 – Oncofertility – metody zachowania płodności na podstawie wytycznych PTGO S5 – Diagnostyka i postępowanie u pacjentek z mięśniakami macicy – analiza przypadków S6 – Hormonalna terapia menopauzalna a ryzyko chorób sercowo-naczyniowych i nowotworów w świetle EBM S7 – Rola markerów w onkologii ginekologicznej S8 - Endometrioza: diagnostyka i postępowanie w świetle EBM i zaleceń ESHRE. S9 - Ciąża u pacjentki z chorobą nowotworową S10 - Metody planowania rodziny. Sposoby doboru antykoncepcji. AH a ryzyko chorób układu krążenia i nowotworów w świetle badań naukowych	W1-3, U1-U6; A.W6., B.W22., C.W3., C.W6., C.W38., C.W51., C.U2., E.W.5., E.W36., E.U28., E.U29., F.W3., F.W9., F.U2., F.U3., F.U11., F.U13., F.U14., F.U15., F.U16., F.U17., F.U18., G.W9.,

7. LITERATURA
Obowiązkowa
- Joachim W. Dudenhausen: Położnictwo praktyczne i operacje położnicze, Warszawa 2010, wydanie VI, Wydawnictwo Lekarskie PZWL - Grzegorz H. Bręborowicz, Krzysztof Czajkowski (red.): Położnictwo tom 1, Warszawa 2020, PZWL Wydawnictwo Lekarskie - Grzegorz H. Bręborowicz, Tomasz Rechberger (red.): Ginekologia, tom 2, Warszawa 2020, PZWL Wydawnictwo Lekarskie
Uzupełniająca
Aktualne tematyczne publikacje naukowe

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
W1-W3, U1-U6, A.W6., B.W22; C.W3., C.W6., C.W38., C.W51., D.W5, D.W14, D.W17, D.W18 E.W5., E.W36., F.W3., F.W9, G.W9, B.U10, C.U2, C.U17, D.U4, D.U5, D.U12, D.U13, D.U15, D.U16, D.U17, E.U20, E.U28, E.U29, E.U32, E.U38, F.U2, F.U3.,F.U6, F.U11, F.U13., F.U14., F.U15., F.U16., F.U17., F.U18, K1-K9	Rozmowa i obserwacja studenta w czasie ćwiczeń oraz seminariów.	Zaliczenie przez opiekuna grupy / nauczyciela akademickiego na podstawie obecności oraz obserwacji studenta, jego zachowania i umiejętności zbadania pacjentki położniczo-ginekologicznej

9. INFORMACJE DODATKOWE
Studenci zobowiązani są nosić identyfikator, zmienić ubranie oraz obuwie. W trakcie zajęć studenci mają udostępnione szafki na ubrania. Za klucz do szafki pobierana jest kaucja zwrotna w wysokości 50 złotych. <u>Zajęcia w Klinice odbywają się w godzinach 8.00-13.00.</u> W czasie zajęć codziennie odbywa się seminarium, warsztat lub fantom oraz ćwiczenia w oddziałach i ambulatoriach. Podstawą do zaliczenia przedmiotu jest 100% frekwencja na zajęciach, aktywny udział w seminariach i ćwiczeniach w izbie przyjęć, sali porodowej, oddziale położniczym, patologii ciąży, pracowni USG. Podczas odbywania zajęć dopuszcza się w sytuacjach wyjątkowych usprawiedliwioną nieobecność, którą należy odrobić, w formie ustalonej z opiekunem grupy. Warunkiem rozpoczęcia zajęć jest podpisanie zasady poufności.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

GINEKOLOGIA I POŁOŻNICTWO

II Katedra i Klinika Położnictwa, Ginekologii i Ginekologii Onkologicznej (1W61)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	II Katedra i Klinika Położnictwa, Ginekologii i Ginekologii Onkologicznej (1W61) ul. Karowa 2, 00-315 Warszawa tel.: (022) 596 64 21 karowa.studenci@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. med. Jacek Sieńko jacek.sienko@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Aneta Malinowska-Polubiec aneta.malinowska-polubiec@wum.edu.pl dr n. med. Agnieszka Dobrowolska-Redo agnieszka.dobrowolska-redo@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. Aneta Malinowska-Polubiec aneta.malinowska-polubiec@wum.edu.pl dr n. med. Agnieszka Dobrowolska-Redo agnieszka.dobrowolska-redo@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Krzysztof Czajkowski Prof. dr hab. n. med. Ewa Romejko-Wolniewicz Dr hab. n. med. Paweł Derlatka Dr hab. n. med. Jacek Sieńko Dr hab. n. med. Justyna Teliga-Czajkowska Dr hab. n. med. Piotr Sobiczewski Dr n. med. Paweł Bartnik Dr n. med. Magdalena Broś-Konopielko

	Dr n. med. Agnieszka Dobrowolska-Redo Dr n. med. Joanna Kacperczyk-Bartnik Dr n. med. Aneta Malinowska-Polubiec Dr n. med. Nikola Niewęglowska Dr n. med. Dorota Prządka-Rabaniuk Dr n. med. Roman Szczecina Lek. Hanna Biczysko-Sługocka Lek. Anna Dąbrowska-Jakubiak Lek. Katarzyna Drągowska Lek. Izabela Falkowska Lek. Grzegorz Garus Lek. Beata Getka Lek. Zuzanna Handziuk Lek. Marta Hajbos Lek. Ewa Janowska Lek. Monika Jarlińska Lek. Iwona Jarosz-Cedro Lek. Monika Kalinowska Lek. Klaudia Klicka Lek. Ilona Kostro-Nowicka Lek. Ilona Kowalczyk Lek. Dominika Krasuska Lek. Marek Kucharski Lek. Tomasz Lipiński Lek. Mariusz Mogiliński Lek. Jarosław Mrozek Lek. Grzegorz Napiórkowski Lek. Małgorzata Niewiadomska-Kowalczyk Lek. Ewelina Orzeł Lek. Beata Pietraszewska Lek. Agata Pisula Lek. Małgorzata Pękala Lek. Kinga Pospiech Lek. Dominika Pykało-Gawińska Lek. Zuzanna Sobiesak Lek. Agnieszka Sotowska Lek. Natalia Sroka-Ostrowska Lek. Piotr Świderczak Lek. Aneta Świetlik Lek. Karolina Tomaszewska-Mikut Lek. Aleksandra Urban Lek. Justyna Urbaniak Lek. Małgorzata Wieteska Lek. Pamela Zawistowska
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	

ćwiczenia (C)	60	2,4
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie opieki nad ciężarną, rodzącą, położnicą oraz w zakresie profilaktyki, diagnostyki i leczenia schorzeń ginekologicznych. Opanowanie przez studentów wiedzy z zakresu ginekologii zachowawczej i operacyjnej oraz rozpoznawania i leczenia chorób nowotworowych kobiecych narządów płciowych.
C1	Opanowanie przez studentów wiedzy z zakresu ginekologii zachowawczej i operacyjnej oraz rozpoznawania i leczenia chorób nowotworowych kobiecych narządów płciowych.
C1	Opanowanie przez studentów wiadomości z zakresu fizjologii i patologii ciąży, porodu i połogu.
C2	Pogłębienie wiedzy w dziedzinie fizjologii i patologii ciąży, porodu i połogu, a także etiopatogenezy, diagnostyki i terapii chorób kobiecych.
C2	Praktyczne opanowanie umiejętności badania ciężarnej i rodzącej.
C3	Kształtowanie kompetencji społecznych w zakresie wykorzystania słownictwa medycznego w komunikacji z pacjentem: wywiad i przekazywanie podstawowych informacji pacjentowi w odniesieniu do badań, zabiegów i procedur medycznych dotyczących leczenia i pielęgnacji.
C3	Opanowanie umiejętności prowadzenia porodu fizjologicznego.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się)	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
A.W6.	zna i rozumie stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska, etapy rozwoju poszczególnych narządów oraz wpływ czynników szkodliwych na rozwój zarodka i płodu (teratogennych)
B.W22.	przebieg i regulację funkcji rozrodczych u kobiet i mężczyzn

C.W3.	prawidłowy kariotyp człowieka i różne typy determinacji płodu
C.W6.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka i konfliktu serologicznego w układzie Rh
C.W38.	podstawowe zasady farmakoterapii
C.W51.	mechanizmy działania hormonów
D.W5.	zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji
D.W14	zasady promocji zdrowia, jej zadania i główne kierunki działania, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości roli elementów zdrowego stylu życia
D.W17.	prawa pacjenta
D.W18.	zasady pracy w zespole
E.W5.	podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu
E.W36.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach przenoszonych drogą płciową
F.W3.	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania
F.W9.	funkcje rozrodcze kobiety, zaburzenia z nimi związane i postępowanie diagnostyczne oraz terapeutyczne dotyczące w szczególności: 1) cyklu miesięczkowego i jego zaburzeń 2) ciąży 3) porodu fizjologicznego i patologicznego oraz połoгу 4) zapaleń i nowotworów w obrębie narządów płciowych 5) regulacji urodzeń 6) menopauzy 7) podstawowych metod diagnostyki i zabiegów ginekologicznych
G.W9.	regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, leczenia paliatywnego, chorób psychicznych
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
B.U10.	korzystać z baz danych, w tym internetowych i wyszukiwać potrzebne informacje za pomocą dostępnych narzędzi
C.U2.	identyfikować wskazania do wykonania badań prenatalnych
C.U17.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych
D.U4.	budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia
D.U5.	przeprowadzać rozmowę z pacjentem, dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem technik aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej
D.U12.	komunikować się ze współpracownikami, udzielając informacji zwrotnej i wsparcia

D.U13.	przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych
D.U15.	przestrzegać praw pacjenta
D.U16.	wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym
D.U17.	krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim i wyciągać wnioski
E.U20.	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
E.U28.	pobierać i zabezpieczać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej
E.U29.	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne, w tym monitorować parametry życiowe przy pomocy kardiomonitora i pulsoksymetru
E.U32.	planować konsultacje specjalistyczne
E.U38.	przewodzić dokumentację medyczną pacjenta
F.U2.	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi
F.U3.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki
F.U6.	badać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy i jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha oraz wykonywać badanie palcem przez odbyt
F.U11.	działać zgodnie z algorytmem zaawansowanych czynności resuscytacyjnych
F.U13.	rozpoznawać objawy podmiotowe i przedmiotowe świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży (nieprawidłowe krwawienia, czynność skurczową macicy)
F.U14.	interpretować wyniki badania fizykalnego ciężarnej (ciśnienie tętnicze, czynność serca matki i płodu) i wyniki badań laboratoryjnych świadczących o patologii ciąży
F.U15.	interpretować zapis kardiokardiograficzny
F.U16.	rozpoznawać rozpoczynający się poród i nieprawidłowy czas jego trwania
F.U17.	interpretować objawy podmiotowe i przedmiotowe w czasie porodu
F.U18.	ustalać zalecenia, wskazania i przeciwwskazania dotyczące stosowania metod antykoncepcji

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych
W2	objawy i przebieg chorób
W3	sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego właściwe dla określonych stanów chorobowych
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	rozpoznać problemy medyczne i określić priorytety w zakresie postępowania lekarskiego
U2	rozpoznać stany zagrażające życiu i wymagające natychmiastowej interwencji lekarskiej
U3	zaplanować postępowanie diagnostyczne i zinterpretować jego wyniki
U4	wdrożyć właściwe i bezpieczne postępowanie terapeutyczne oraz przewidzieć jego skutki
U5	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta oraz przekazać niekorzystne informacje
U6	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierowania się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K6	propagowania zachowań prozdrowotnych
K7	korzystania z obiektywnych źródeł informacji
K8	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K9	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Ćwiczenia (C1) warsztaty (W) / fantomy (F) 15 godz. (15 x 1 godz.)	F/W1 – Anatomia narządu rodne F/W2 – Anatomia miednicy mniejszej i jamy brzusznej – stół anatomiczny F/W3 – Poród fizjologiczny F/W4 – Poród zabiegowy drogą brzuszną F/W5 – Poród zabiegowy drogą pochwową F/W6 – Poród w położeniu miednicowym F/W7 – Laparoscopia w ginekologii F/W8 – Laparotomia w ginekologii F/W9 – USG w ginekologii F/W10 – USG w położnictwie F/W11 – Komunikacja z pacjentką i jej partnerem, jak rozmawiać w trudnych sytuacjach F/W12 – Interpretacja zapisów KTG F/W 13 – Szybie chirurgiczne F/W 14 – Kwalifikacja do procedur ginekologicznych - omawianie wskazań, przeciwwskazań i ryzyka, formularze zgody F/W 15 – Interpretacja wyników badań w położnictwie	W1-W3, U1-U6, F.W9., D.W5., D.W17., D.W18., E.U20.,
Ćwiczenia (C2) blok 60 godz. (15 x 4 godz.)	ćwiczenia w boku porodowym, oddziale patologii ciąży, ginekologii, ginekologii onkologicznej, izbie przyjęć, pracowni USG, ambulatorium ginekologiczno-położniczym,	U1-U6, K1- K9, S1-S15, B.U10., C.U17., F.U6., D.W14., D.U4., D.U5., D.U12., D.U13., D.U15., D.U16., D.U17., E.U3
Seminarium (S) blok 30 godz. (15 x 2 godz.)	S1 – Zakażenie wewnątrzmaciczne – rozpoznanie, postępowanie S2 – „Odpłynął płyn owodniowy — i co dalej?” — postępowanie w pPROM S3 – „To nie są zwykłe mdłości” — ciężarna z uporczywymi wymiotami S4 – „Ból brzucha u ciężarnej” — położnictwo, chirurgia czy interna? S5 – „Dwoje dzieci, jedna ciąża, wiele scenariuszy” — powikłania ciąży mnogich S6 – Poród drogami natury po przebytym cięciu cesarskim – zasady kwalifikacji, postępowanie w porodzie. S7 – Substancje psychoaktywne w ciąży – skala zjawiska, powikłania S8 – Praktyczne aspekty indukcji porodu S9 – „Połóg z gorączką” — kiedy reagować natychmiast? S10 – „Ciąża, która nie jest ciążą” — diagnostyka i leczenie choroby zaśniewowej S11 – Ciąża i nowotwór — dramatyczny wyjątek czy realny scenariusz kliniczny S12 – Od cytologii do konizacji — kiedy zmiana przedrakowa staje się problemem onkologicznym? S13 – Pacjentka po leczeniu onkologicznym — co dalej? Kontrole, nawroty, jakość życia S14 – Guz jajnika w USG — co powinien wiedzieć każdy przyszły lekarz S15 – Rak szyjki macicy: choroba, której można zapobiec — dlaczego nadal zabija	W1-3, U1-U6; A.W6., B.W22., C.W3., C.W6., C.W38., C.W51., C.U2., E.W.5., E.W36., E.U28., E.U29., F.W3., F.W9., F.U2., F.U3., F.U11., F.U13., F.U14., F.U15., F.U16., F.U17., F.U18., G.W9.,

7. LITERATURA

Obowiązkowa

- Grzegorz H. Bręborowicz, Krzysztof Czajkowski (red.): Położnictwo tom 1, Warszawa 2020, PZWL Wydawnictwo Lekarskie
- Grzegorz H. Bręborowicz, Tomasz Rechberger (red.): Ginekologia, tom 2, Warszawa 2020, PZWL Wydawnictwo Lekarskie
- Fehm T., Janni W., Stickeler E, Tempfer C.B. Ginekologia. Diagnostyka różnicowa i terapia. Edra Urban & Partner 2021
- Schlembach D., Berger R., Kainer F. Położnictwo. Diagnostyka różnicowa i terapia. Edra Urban & Partner 2021
- Przemysław Oszukowski (red.): Podręcznik do ginekologii, Wydawnictwo Mimesis, Gdańsk 2024.

- Przemysław Oszukowski (red.): Podręcznik do położnictwa, Wydawnictwo Mimesis, Gdańsk 2024

Uzupełniająca

- Sieroszewski P., Kwiatkowski S., Stojko R. red. nauk., położnictwo i ginekologia. Położnictwo. Tom 1, PZWL, Warszawa, 2025
- Sieroszewski P., Stojko R. red. nauk., Położnictwo i ginekologia. Ginekologia. Tom 2, PZWL, Warszawa, 2026.
- Aktualne tematyczne publikacje naukowe

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
W1-W3, U1-U6, A.W6., B.W22; C.W3., C.W6., C.W38., C.W51., D.W5, D.W14, D.W17, D.W18 E.W5., E.W36., F.W3., F.W9, G.W9, B.U10, C.U2, C.U17, D.U4, D.U5, D.U12, D.U13, D.U15, D.U16, D.U17, E.U20, E.U28, E.U29, E.U32, E.U38, F.U2, F.U3., F.U6, F.U11, F.U13., F.U14., F.U15., F.U16., F.U17., F.U18, K1-K9	Rozmowa i obserwacja studenta w czasie ćwiczeń oraz seminariów.	Zaliczenie przez opiekuna grupy / nauczyciela akademickiego na podstawie obecności oraz obserwacji studenta, jego zachowania i umiejętności zbadania pacjentki położniczo-ginekologicznej

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia w Klinice odbywają się w godzinach 8.00–13.00.

W ramach zajęć realizowane są interaktywne seminaria współtworzone przez studentów, warsztaty praktyczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych z wykorzystaniem fantomów oraz zajęcia kliniczne prowadzone w oddziałach i ambulatoriach.

Studenci są zobowiązani do noszenia identyfikatora oraz do zmiany odzieży i obuwia przed rozpoczęciem zajęć. Na czas zajęć udostępniane są szafki na ubrania. Za klucz do szafki pobierana jest kaucja zwrotna w wysokości 30 zł.

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest 100% frekwencja, aktywny udział w seminariach oraz ćwiczeniach prowadzonych w izbie przyjęć, sali porodowej, oddziale położniczym, oddziale patologii ciąży oraz pracowni USG. W wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach dopuszcza się usprawiedliwioną nieobecność, którą student zobowiązany jest odrobić w formie ustalonej z opiekunem grupy.

Studenci mają możliwość oceny zajęć prowadzonych w Klinice poprzez wypełnienie uczelnianej ankiety oceny zajęć i nauczycieli akademickich. Dodatkowo mogą przekazywać swoje uwagi w ankiecie wewnętrznej Kliniki lub bezpośrednio osobom odpowiedzialnym za dydaktykę.

Ze względu na zabiegowy charakter zajęć oraz możliwość uczestniczenia w procedurach operacyjnych uprzejmie prosimy, aby studenci nie mieli pomalowanych paznokci ani założonej hybrydy lub żelu. Płytki paznokciowe powinny być krótkie, czyste i wolne od jakichkolwiek zdobień

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

GINEKOLOGIA I POŁOŻNICTWO

Katedra i Klinika Położnictwa, Chorób Kobiety i Ginekologii
Onkologicznej (2WA)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca)	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Katedra i Klinika Położnictwa, Chorób Kobiety i Ginekologii Onkologicznej Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego - 2WA Mazowiecki Szpital Bródnowski, ul. Kondratowicza 8, 03-242 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Krzysztof Cendrowski
Koordynator przedmiotu	Lek. Joanna Winiarek; joanna.winiarek@wum.edu.pl ; tel. 22 326 58 18
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Lek. Joanna Winiarek; joanna.winiarek@wum.edu.pl ; tel. 22 326 58 18
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Sawicki Prof. dr hab. n. med. Krzysztof Cendrowski Dr n. med. Nabil Abdalla Dr n. med. Habib Alkhalayla Dr n. med. Michał Bachanek Dr n. med. Magdalena Bizoń – Szpernalowska Dr n. med. Bohdan Dźwigala Dr n. med. Jolanta Mazurek – Kantor Dr n. med. Robert Piórkowski Dr n. med. Magdalena Roguska Dr n. med. Agnieszka Timorek – Lemieszczuk Dr n. med. Anna Wnuk Dr n. med. Aleksandra Zielińska

	Lek. Marta Chołuj Lek. Katarzyna Huzior Lek. Ewa Legutowska Lek. Wiktoria Malinowska Lek. Zbigniew Pańkowski Lek. Ewa Tenderenda Lek. Volha Ulan Lek. Joanna Winiarek Mgr Teresa Głodkiewicz Mgr Lilianna Kuk
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS
			6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	
ćwiczenia (C)	60	2,4	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Opanowanie przez studentów wiadomości z zakresu fizjologii i patologii ciąży, porodu i połogu.
C2	Praktyczne opanowanie umiejętności badania ciężarnej i rodzącej.
C3	Opanowanie umiejętności prowadzenia porodu prawidłowego.
C1	Opanowanie przez studentów wiedzy z zakresu ginekologii zachowawczej i operacyjnej oraz rozpoznawania i leczenia chorób nowotworowych kobiecych narządów płciowych.
C2	Praktyczne opanowanie umiejętności badania ginekologicznego.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W9	funkcje rozrodcze kobiety, zaburzenia z nimi związane i postępowanie diagnostyczne oraz terapeutyczne dotyczące w szczególności: 1. cyklu miesięczkowego i jego zaburzeń, 2. ciąży, 3. porodu fizjologicznego i patologicznego oraz połogu, 4. zapaleń i nowotworów w obrębie narządów płciowych, 5. regulacji urodzeń, 6. menopauzy, 7. podstawowych metod diagnostyki i zabiegów ginekologicznych;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U13	rozpoznawać objawy podmiotowe i przedmiotowe świadczące o nieprawidłowym przebiegu ciąży (nieprawidłowe krwawienia, czynność skurczową macicy)
F.U14	interpretować wyniki badania fizykalnego ciężarnej (ciśnienie tętnicze, czynność serca matki i płodu) i wyniki badań laboratoryjnych świadczących o patologii ciąży
F.U15	interpretować zapis kardiokardigrafii (KTG)
F.U16	rozpoznawać rozpoczynający się poród i nieprawidłowy czas jego trwania
F.U17	interpretować objawy podmiotowe i przedmiotowe w czasie połogu
F.U18	ustalać zalecenia, wskazania i przeciwwskazania dotyczące stosowania metod antykoncepcji
F.U1	asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne
F.U3	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	

Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym
K2	kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu
K3	przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego dokształcania się

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria i ćwiczenia	Diagnostyka ciąży. Fizjologia ciąży. Biofizyczne metody monitorowania dobrostanu płodu.	F.W9.2, F.U15
	Poronienie i poród przedwczesny – epidemiologia, diagnostyka oraz wytyczne postępowania.	F.W9.2, F.U13
	Ciąża powikłana nadciśnieniem tętniczym: nadciśnienie tętnicze przewlekłe, nadciśnienie tętnicze indukowane ciążą – stan przedrzucawkowy, rzucawka, zespół HELLP. Epidemiologia, patogeneza, diagnostyka i leczenie.	F.W9.2, F.U13, F.U14
	Choroby nerek w ciąży (przyczyny, diagnostyka, objawy, leczenie, powikłania).	F.W9.2, F.U13, F.U14
	Wstrząs w położnictwie. Koagulopatie położnicze.	F.W9.2, F.U13, F.U14, F.U17
	Cukrzyca a ciąża – cukrzyca ciążowa oraz przedciążowa – diagnostyka, przebieg, możliwe powikłania, zasady postępowania terapeutycznego.	F.W9.2, F.U13, F.U14
	Cholestaza ciężarnych: przyczyny, diagnostyka, objawy, leczenie, możliwe powikłania.	F.W9.2, F.U13, F.U14
	Choroby układu sercowo – naczyniowego wiktające ciążę.	F.W9.2, F.U13
	Niedokrwistość ciężarnych.	F.W9.2, F.U13, F.U14
	Zakażenia w ciąży.	F.W9.2, F.U13, F.U14
	Zaburzenia czynności skurczowej macicy. Indukcja porodu – wskazania, przeciwwskazania, metody i możliwe powikłania.	F.W9.3
	Fizjoterapia w położnictwie.	F.W9.2, F.W9.3, F.U17

	Konflikt serologiczny.	F.W9.2, F.U13, F.U14
	Stany zagrożenia życia w położnictwie.	F.W9.2, F.W9.3, F.U13, F.U14, F.U17
	Stany zapalne kobiecych narządów płciowych.	F.W9.4
	Ostre choroby jamy brzusznej i miednicy mniejszej w ginekologii. Stany zagrożenia życia w ginekologii.	F.W9.4, F.W9.7
	Fizjologia i zaburzenia cyklu miesięczkowego. Wybrane zespoły endokrynologiczne. Pokwitanie i przekwitanie.	F.W9.1, F.W9.5, F.W9.6
	Wady wrodzone kobiecych narządów płciowych.	F.W9.1, F.W9.7
	Nieprawidłowe krwawienia z dróg rodnych w poszczególnych okresach życia kobiety. Mięśniaki macicy. Patologiczne rozrosty endometrium. Rak trzonu macicy. Diagnostyka, klasyfikacja i leczenie.	F.W9.1, F.W9.4, F.W9.6, F.W9.7, F.U1, F.U3
	Patologie szyjki macicy. Rak szyjki macicy. Diagnostyka, klasyfikacja i leczenie.	F.W9.4, F.W9.7, F.U1, F.U3
	Rak sromu. Diagnostyka, klasyfikacja i leczenie.	F.W9.4, F.W9.7, F.U1, F.U3
	Nowotwory jajnika. Rak jajnika. Diagnostyka, klasyfikacja i leczenie.	F.W9.4, F.W9.7, F.U1, F.U3

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. *Położnictwo i ginekologia*, Tom 1-2 pod redakcją G Bręborowicza. PZWL Warszawa, 2017
2. *Położnictwo ćwiczenia, Podręcznik dla studentów medycyny*. Michał Troszyński. PZWL, Warszawa, 2016

Uzupełniająca

1. *Sytuacje kliniczne w położnictwie*, pod redakcją GH Bręborowicza. PZWL, Warszawa 2016
2. Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego i Polskiego Towarzystwa ginekologów i Położników.
3. *Endokrynologia ciąży*. Błażej Męćkalski. PZWL, Warszawa 2012
4. *Diagnostyka prenatalna w praktyce*, Dariusz Borowski, Piotr Węgrzyn, Mirosław Wielgoś. PZWL, Warszawa, 2015
5. *Skrypt. Położnictwo*. - wydanie autorskie zespołu Kliniki
6. *Sytuacje kliniczne w ginekologii, onkologii ginekologicznej i uroginekologii*, Grzegorz Bręborowicz, Ewa Nowak-Markwitz, Tomasz Rechberger. PZWL Warszawa 2017 Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego i Polskiego Towarzystwa ginekologów i Położników.
7. *Ginekologia onkologiczna*, Łukasz Wicherek, Zbigniew Kojs, Grzegorz Bręborowicz. PZWL, 2016
8. *Zarys ginekologii onkologicznej*, Janina Markowska i Jarosław Mądry. Termedia 2016r.
9. Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Onkologii Klinicznej „Nowotwory kobiecego układu płciowego”
10. Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego i Polskiego Towarzystwa ginekologów i Położników.
11. *Uroginekologia - algorytmy postępowania terapeutycznego*, Marcin Jóźwiak, Paweł Szymanowski. Gdańsk 2017
12. *Niepłodność i rozród wspomagany*, Jerzy Radwan, Sławomir Wołczyński. Termedia, Poznań 2011
13. *Diagnostyka i leczenie zaburzeń endokrynologicznych*, Piotr Skałba 2014

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W9, F.U1, F.U3, F.U13 – F.U18, K1-K4	Kolokwium – forma testowa. Ocena umiejętności i kompetencji - obserwacja studenta podczas zajęć	Uzyskanie min 60% wymaganej liczby punktów na kolokwium testowym, Dostateczne przyswojenie efektów uczenia, posługiwanie się opisanymi kompetencjami.

9. INFORMACJE DODATKOWE

I. Regulamin zajęć

2. Studentów obowiązuje posiadanie pełnego stroju lekarskiego (fartuch/bluza medyczna + spodnie/spódnica + obuwie).

3. Studenci uczestniczący w ćwiczeniach na sali porodowej oraz na bloku operacyjnym zobowiązani są do przestrzegania zasad tam obowiązujących (do asysty przy porodach, cięciach cesarskich i operacjach przebiegają się w jednorazowe stroje szpitalne, w których nie wolno opuszczać bloku porodowego/operacyjnego).
4. Warunkiem zaliczenia jest obecność na zajęciach oraz zaliczenie kolokwium.
5. Dopuszczalna jest **jedna nieobecność** w trakcie bloku zajęć. Jeśli występują szczególne okoliczności powodujące nieobecność w trakcie więcej niż jednego dnia, wymagane jest omówienie zaliczenia bloku z Opiekunem Grupy/Koordinatorem przedmiotu

II. Studenckie Koło Naukowe

Przy Katedrze działa Studenckie Koło Naukowe. Spotkania odbywają się 1 raz w miesiącu. Członkowie koła mogą uczestniczyć w dyżurach lekarskich, bądź zaznajamiać się z pracą w Klinice w godzinach ustalanych z Opiekunem koła. W ramach działalności znajduje się również prowadzenie prac badawczych, przygotowywanie publikacji prezentowanych na konferencjach i kongresach dla studentów i młodych lekarzy.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

LARYNGOLOGIA

Katedra i Klinika Otorinolaryngologii Chirurgii Głowy i Szyi (1WF)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Otorinolaryngologii Chirurgii Głowy i Szyi WUM ul. Banacha 1A, 02-091 Warszawa, tel. +48 22 599 25 21, e-mail: otolaryngology@wum.edu.pl www.otolaryngology.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Niemczyk kazimierz.niemczyk@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Maria Makuszevska, tel. 22 599 25 21 maria.makuszevska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr n. med. Maria Makuszevska, tel. 22 599 25 21 maria.makuszevska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Niemczyk Prof. dr hab. n. med. Anna Rzepakowska dr hab. n. med. Antoni Bruzgielewicz dr hab. n. med. Tomasz Gotlib dr n. med. Magdalena Arcimowicz dr n. med. Robert Bartoszewicz dr n. med. Małgorzata Czesak dr n. med. Magdalena Kuźmińska dr n. med. Małgorzata Litwiniuk-Kosmala dr n. med. Daniel Majczyk dr n. med. Maria Makuszevska

	dr n. med. Anna Podgórska dr n. med. Klaudyna Zwierzyńska-Irla lek. Alicja Piotrowska dr n. med. Agnieszka Jasińska-Nowacka dr n. med. Patrycja Torchalla dr n. med. Nina Miązek-Zapała dr Maria Molga-Magusiak
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Przekazanie poszerzonej wiedzy i pogłębienie umiejętności praktycznych dotyczących zasad profilaktyki i etiologii chorób z zakresu otorynolaryngologii chirurgii głowy i szyi dorosłych i dzieci
C2	Przekazanie poszerzonej wiedzy i pogłębienie umiejętności praktycznych dotyczących diagnozowania i przebiegu klinicznego chorób z zakresu otorynolaryngologii chirurgii głowy i szyi dorosłych i dzieci
C3	Przekazanie poszerzonej wiedzy i pogłębienie umiejętności praktycznych dotyczących metod leczenia, możliwych powikłań oraz rokowania chorób z zakresu otorynolaryngologii, chirurgii głowy i szyi u dzieci i dorosłych
C4	Przekazanie poszerzonej wiedzy i pogłębienie umiejętności praktycznych dotyczących postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w stanach nagłych, w urazach mechanicznych, chemicznych, termicznych oraz w przypadkach ciał obcych z zakresu otorynolaryngologii, chirurgii głowy i szyi dorosłych i dzieci:
C5	Student po zakończeniu ćwiczeń powinien bezproblemowo przeprowadzić badanie otolaryngologiczne, otoneurologiczne i badanie słuchu oraz powinien zinterpretować podstawowe badania audiologiczne i obrazowe dotyczące schorzeń otorynolaryngologicznych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1.3-4	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 3) chorób głowy 4) złamań kości i urazów narządów;
F.W2	Wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, oraz wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci;
F.W3	Zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania
F.W10. 1	Problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób z zakresu otorynolaryngologii
F.W12	Zagadnienia z zakresu laryngologii, foniatrii i audiologii, w tym: 1) przyczyny, przebieg kliniczny, metody leczenia, powikłania i rokowanie w chorobach ucha, nosa, zatok przynosowych, jamy ustnej, gardła i krtani, 2) choroby nerwu twarzonego i wybranych struktur szyi, 3) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w urazach mechanicznych ucha, nosa, krtani i przełyku, 4) zasady postępowania w stanach nagłych w otorynolaryngologii, w szczególności w duszności krtaniowej, 5) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w zaburzeniach słuchu, głosu oraz mowy, 6) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w nowotworach głowy i szyi;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U1	Asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną
F.U2	Posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi
F.U3	Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki
F.U4	Zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny
F.U9	Zaopatrywać krwawienia zewnętrzne
F.U25	Wykonywać podstawowe badanie laryngologiczne w zakresie ucha, nosa, gardła i krtani
F.U26	Przeprowadzać orientacyjne badanie słuchu

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ
--

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	Mianownictwo anatomiczne, histologiczne i embriologiczne w językach polskim i angielskim
W2	Nazewnictwo patomorfologiczne
W3	Znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem
W4	Uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
W5	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego
W6	Uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów
W7	Zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	Uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych
U2	Budować atmosferę zaufania podczas procesu diagnostycznego i leczenia
U3	Przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
U4	Ocenić stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
U5	Przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób laryngologicznych osób dorosłych i dzieci
U6	Kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;
U7	Wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: pomiar temperatury ciała (powierzchnowej oraz głębokiej), pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry
U8	Planować konsultacje specjalistyczne
U9	Prowadzić dokumentację medyczną pacjenta
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Student potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym

K2	Student kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu
K3	Student przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	Student posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego dokształcania się
K5	Formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	Guzy podstawy czaszki Bezdechy senne Ostre zapalenie zatok – EPOS 2020 Badania przesiewowe słuchu Guzy ślinianek Operacje rekonstrukcyjne w laryngologii Guzy przestrzeni przygardłowej Guzy masywu szczękowo-sitowego Jama ustna i gardło – dolegliwości i objawy Rak części ustnej gardła Rak wargi i jamy ustnej Wycieki z ucha Otoskleroza Podstawy otoneurologii Nerw twarzowy	F.W1.3-4, F.W2, F.W3, F.W10.1, F.W12, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U9, F.U25, F.U26, E.U6, W1 - W7 U1 - U9 K1- K5
Ćwiczenia	Pogłębienie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących badania otorynolaryngologicznego i otoneurologicznego Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach oddziału otologicznego Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach oddziału onkologicznego Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach oddziału rynologicznego Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach Ambulatorium Laryngologicznego Bierne i czynne uczestnictwo w operacjach w ramach Bloku Operacyjnego Badania oraz ich omówienie w pracowniach naukowych Kliniki: audiologicznej, otoneurologicznej, foniatrycznej, endoskopowej Pogłębienie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących podstawowych zabiegów (intubacja, zakładanie sondy do przełyku, konikotomia, usuwanie ciał obcych, badanie otoskopowe) na fantomach	F.W1.3-4, F.W2, F.W3, F.W10.1, F.W12, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U9, F.U25, F.U26, E.U6, W1 - W7 U1 - U9 K1- K5

7. LITERATURA
Obowiązkowa
„Wykłady z otolaryngologii” red. K.Niemczyk, MediPage 2012 „Otorynolaryngologia kliniczna”, tom I i II, red. K.Niemczyk i in., MediPage2014, 2015 – wybrane rozdziały
Uzupełniająca
„Otorynolaryngologia” G.Grevers, H.Iro, R.Probst, Edra Urban & Partner, 2019 „Ostry dyżur: Otorynolaryngologia”, red. G.Janczewski, E.Osuch-Wójcikiewicz, alfa-medica press, 2003

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W1.3-4, F.W2, F.W3, F.W10.1, F.W12, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U9, F.U25, F.U26, E.U6, W1 - W7 U1 - U9 K1- K5	W zakresie wiedzy: - zaliczenia zajęć dokonują asystenci prowadzący na podstawie obecności i aktywności studenta na zajęciach oraz pozytywnej oceny posiadanej wiedzy W zakresie umiejętności: - obserwacja studenta podczas zajęć przeprowadzona przez asystentów prowadzących - potwierdzenie nabycia w trakcie ćwiczeń umiejętności praktycznych oceniona przez asystentów prowadzących W zakresie kompetencji: - obserwacja studenta podczas zajęć (np. podczas rzeczywistego badania przedmiotowego i podmiotowego) przy użyciu obiektywnych skal (np. <i>skali LUCAS</i>). - pozytywna ocena w zakresie kompetencji społecznych nabytych w trakcie ćwiczeń Uzyskana i pogłębiona w trakcie zajęć wiedza powinna być dodatkowo ugruntowana dzięki osobistemu zaangażowaniu osób wybierających ten kierunek kształcenia i specjalizacji. Nabycie podstawowego doświadczenia w prezentowaniu i opracowywaniu poszczególnych tematów czy przypadków chorobowych będzie wymagało przygotowania przez studenta prezentacji czy wystąpienia. Końcowe zaliczenie bloku ćwiczeniowego nastąpi po przygotowaniu i prezentacji ustnej na jeden z otrzymanych tematów. Tematykę prezentacji student otrzyma pierwszego dnia zajęć. Prezentacja powinna być utworzona w programie Power Point, zawierać około 8-10 slajdów i trwać 10-12 min. Prezentacje będą przedstawiane pozostałym studentom bloku ćwiczeniowego w ostatnim tygodniu zajęć.	1) Zaliczenie w wyniku pozytywnej oceny aktywności studenta oraz nabytych przez niego umiejętności, a także wyniku prawidłowego przygotowania i przedstawienia wybranych problemów tematycznych z zakresu otorynolaryngologii, chirurgii głowy i szyi dorosłych i dzieci. 2) Zaliczenie prezentacji ustnej (w programie Power Point) na otrzymany temat; ok.10-12 min.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia odbywają się w godz.8:00–12:30 w Klinice Otorynolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi CSK UCK WUM (blok B, piętro 7), Banacha 1A. Ćwiczenia w pierwszym dniu zajęć rozpoczynają się o godz. 8:00 w Sali Konferencyjnej II (blok B, piętro VII, sala 706) - sprawy organizacyjne, podział na grupy, losowanie tematów prezentacji.

Regulamin zajęć:

Zalecana jest odzież medyczna z krótkimi rękawami.

Należy unikać noszenia odzieży prywatnej na terenie szpitala.

W przypadku stosowania fartuchów medycznych na odzież prywatną, muszą być one zapięte.

Długie włosy muszą być spięte.

Konieczna jest zmiana obuwia na obuwiu robocze zgodne z przepisami BHP.

Przystępując do pracy w oddziale należy przestrzegać zasady „nic poniżej łokcia”, tj. nie wolno mieć założonych zegarków i/lub biżuterii na kończynach górnych, pomalowanych paznokci.

Należy postępować wg zasady „5 momentów higieny rąk”.

W przypadku stosowania rękawic diagnostycznych należy założyć je po umyciu i/lub dezynfekcji dłoni, bezpośrednio przed kontaktem z pacjentem.

Studentów odbywających ćwiczenia w Klinice obowiązuje tajemnica lekarska (dotyczy to pracy przy łóżku chorego, na bloku operacyjnym, jak również wszelkiej dokumentacji medycznej chorego).

Studentom nie wolno udzielać informacji o stanie chorego, wynikach badań i leczeniu chorego.

Wszelkie dyskusje na temat chorego (rozpoznanie, leczenie, rokowanie) mogą odbywać się wyłącznie bez udziału chorego poza salą chorych, bez udziału osób trzecich.

Obowiązuje całkowity zakaz robienia zdjęć i nagrywania filmów w jakikolwiek sposób ukazujących pacjentów, procedury medyczne lub dokumentację medyczną

Student ma możliwość oceny zajęć prowadzonych w Klinikach wypełniając uczelnianą ankietę oceny zajęć i nauczycieli akademickich. Dodatkowo studenci mogą przekazywać swoje uwagi w ankiecie „wewnętrznej” Kliniki lub bezpośrednio do osób odpowiedzialnych za dydaktykę w Klinice.

W Klinice Otorinolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi działa Studenckie Koło Naukowe, którego opiekunem jest dr n. med. Maria Makuszevska; mmakuszevska@wum.edu.pl

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: dr n. med. Maria Makuszevska; mmakuszevska@wum.edu.pl

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

MEDYCYNĄ RATUNKOWĄ

Zakład Medycyny Ratunkowej (1MR)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Zakład Medycyny Ratunkowej ul. Lindley'a 4, 02-005 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. med. Jarosław Czerwiński
Koordynator przedmiotu	prof. dr hab. med. Jarosław Czerwiński
Osoba odpowiedzialna za sylabus	prof. dr hab. med. Jarosław Czerwiński jaroslaw.czerwinski@wum.edu.pl , medycynaratunkowa@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. n. med. Jarosław Czerwiński lek. Leszek Gądek dr hab. n. med. Bogumiła Wołoszczuk-Gębicka dr n. med. Małgorzata Gościński dr n. o zdr. Ewelina Janczewska dr n. o zdr. Łukasz Szemis dr n. o zdr. Dominika Telecka-Gądek dr n. o zdr. Wojciech Wieczorek lek. Monika Trujnara lek. Łukasz Jabłoński mgr Sławomir Paszek mgr Radosław Zieliński

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	
ćwiczenia (C)	60	2,4	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
	Strategicznym celem kształcenia jest poszerzenie wiedzy i utrwalenie przez studentów odpowiednich efektów kształcenia w zakresie medycyny ratunkowej (pozyskanych podczas kursu podstawowego), czyli postępowania z chorymi w stanach bezpośrednio zagrażających zdrowiu i życiu zgodnie z obowiązującą wiedzą medyczną.
C1	W zakresie wiedzy celem jest pozyskanie lub utrwalenie przez studenta tematycznych informacji w zakresie: - budowy i funkcji organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych; - objawów i przebiegu chorób bezpośrednio zagrażających zdrowiu i życiu; - sposobów postępowania diagnostycznego i terapeutycznego właściwego dla medycyny ratunkowej; - etycznych, społecznych i prawnych uwarunkowań wykonywania zawodu lekarza medycyny ratunkowej oraz zasad promocji zdrowia. Student swoją wiedzę opiera na dowodach naukowych i przyjętych normach.
C2	W zakresie umiejętności celem kształcenia jest nabycie tychże w tematycznych obszarach: - rozpoznania problemu medycznego oraz określenia priorytetów w zakresie postępowania lekarza medycyny ratunkowej; - rozpoznania stanów zagrażających życiu i wymagających natychmiastowej interwencji lekarskiej; - planowania postępowania diagnostycznego i zinterpretowania jego wyników; - wdrożenia właściwego i bezpiecznego postępowania terapeutycznego oraz przewidzenia jego skutków;
C3	W zakresie kompetencji społecznych jest wykształcenie postawy lekarza potrafiącego nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu kształcenia uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 1. ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, 2. chorób klatki piersiowej, 3. chorób kończyn i głowy, 4. złamań kości i urazów narządów;
F.W2	wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, oraz wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci;
F.W3	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania;
F.W6	wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii;
F.W7	wytyczne w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych;
F.W8	zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
F.W10	problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1. symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, 2. metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych, 3. wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;
F.W13	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie: 1. obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych, 2. innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami, 3. urazów czaszkowo-mózgowych, 4. wad naczyniowych centralnego systemu nerwowego, 5. guzów nowotworowych centralnego systemu nerwowego, 6. chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego;
F.W16	algorytm postępowania dla poszczególnych stadiów hipotermii przypadkowej oraz hipotermii pourazowej.
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U1	asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną;
F.U2	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;

F.U3	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;
F.U5	zakładać wkłucie obwodowe;
F.U7	oceniać wynik badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich;
F.U8	wykonywać doraźne unieruchomienie kończyny, wybierać rodzaj unieruchomienia konieczny do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego;
F.U9	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;
F.U10	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego i inne czynności ratunkowe oraz udzielać pierwszej pomocy;
F.U11	działać zgodnie z algorytmem zaawansowanych czynności resuscytacyjnych;
F.U12	monitorować stan pacjenta w okresie pooperacyjnym w oparciu o podstawowe parametry życiowe;
F.U21	oceniać stan pacjenta nieprzytomnego zgodnie z międzynarodowymi skalami punktowymi;
F.U22	rozpoznawać objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego;
F.U23	oceniać wskazania do wykonania punkcji nadłonowej i uczestniczyć w jej wykonaniu;
F.U24	asystować przy typowych procedurach urologicznych (endoskopii diagnostycznej i terapeutycznej układu moczowego, litotrypsji, punkcji prostaty);

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studenta*

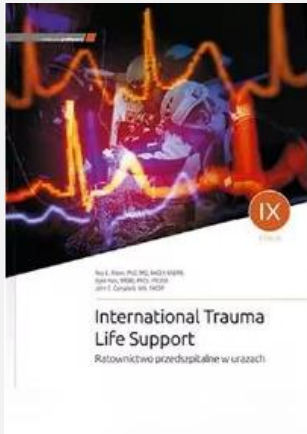
5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym, udziela wsparcia psychicznego ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niedołążonych
K2	Kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym planie
K3	Przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	Posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego doskonalenia się

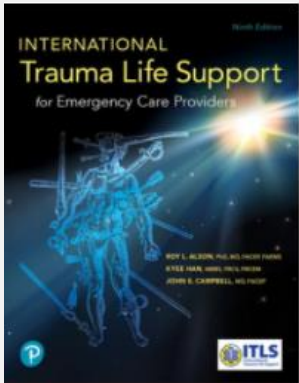
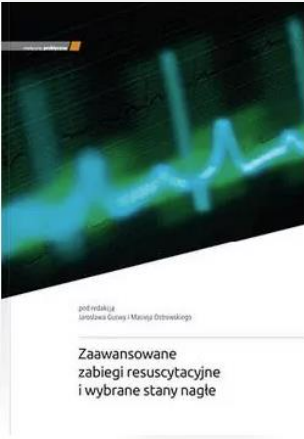
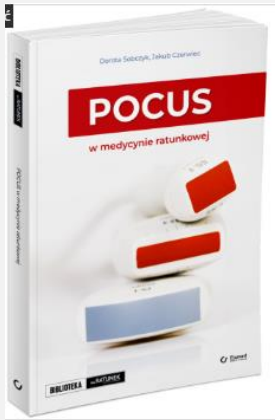
K5	Umie współpracować z innymi członkami zespołu ratownictwa medycznego
K6	Potrafi współpracować z innymi pracownikami ochrony zdrowia
K7	Okazuje szacunek wobec pacjenta poprzez zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	Organizacja ratownictwa XXI wieku. Ustawa o PRM. Repetytorium. Stany nagłego zagrożenia życia i zasady postępowania w tych stanach. Organizacja działań ratowniczych. Medycyna przedszpitalna.	F.W6, F.W8
Ćwiczenia	Uczestnictwo w symulowanych działaniach ratowniczych; w miejscu zdarzenia, podczas transportu, w szpitalnym oddziale ratunkowym.	F.U1, F.U2, F.U5, F.U8, F.U21
Seminarium	Stany nagłego zagrożenia życia i zasady postępowania w tych stanach. Organizacja działań ratowniczych. Ostre schorzenia układu sercowo-naczyniowego: OZW, ostra niewydolność serca, zatorowość płucna, tętniak rozwarstwiający aorty, anafilaksja, niedrożność dróg oddechowych.	F.W6, F.W7
Ćwiczenia	Diagnostyka i leczenie ostrych schorzeń układu sercowo-naczyniowego oraz oddechowego. Zasady i rodzaje przyrządowego udrażniania dróg oddechowych.	F.U10, F.U11
Seminarium	Medycyna ratunkowa dzieci cz. 1. Kardiologiczne stany zagrożenia życia u noworodków i niemowląt. Wady serca. Omdlenia.	F.W6, F.W7
Ćwiczenia	Znajomość i rozumienie przyczyn, objawów, diagnostyki i postępowania w wadach serca, zapaleniu mięśnia sercowego, zapaleniu wsierdza, zapaleniu osierdza, kardiomiopatiach, zaburzeniach rytmu i niewydolności serca, omdleniach. Dawkowanie leków u dzieci.	F.U10, F.U22
Seminarium	Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego. Ostre schorzenia układu pokarmowego i moczowego: krwawienie z przewodu pokarmowego, Ostre zapalenie trzustki, zapalenie otrzewnej, niedrożność i przedziurawienie przewodu pokarmowego, kolka nerkowa, ostra niewydolność nerek. Tętniaki tętnic obwodowych.	F.W3, F.W10
Ćwiczenia	Diagnostyka chorób układu pokarmowego i układu moczowego, interpretacja wyników badań. Zakładanie zgłębnika nosowo-żołądkowego. Endoskopia w leczeniu krwawień z przewodu pokarmowego. Kwalifikacja do terapii nerkozastępczej.	F.U1, F.U5, F.U12, F.U23, F.U24
Seminarium	Nagłe zagrożenia w następstwie urazów cz. 1. Patofizjologia, diagnostyka i leczenie urazów klatki piersiowej, jamy brzusznej, głowy, kręgosłupa	F.W1, F.W3, F.W10
Ćwiczenia	Diagnostyka i leczenie wstępne pacjentów z urazami wielonarządowymi. Techniki zabezpieczania i podtrzymania drożności dróg oddechowych oraz techniki wentylacji chorego z urazem. Wstrząs urazowy – profilaktyka i leczenie	F.U1, F.U2, F.U3, F.U5, F.U7, F.U8, F.U9, F.U21, F.U22, F.U23, F.U24
Seminarium	Nagłe zagrożenie w następstwie urazów cz. 2. Strategia i planowania leczenia specjalistycznego urazów. Zasady transportu kwalifikowanego chorego z obrażeniami ciała. Techniki diagnostyczne chorych z urazami. Patofizjologia, diagnostyka i postępowanie w urazach u ciężarnych.	F.W1, F.W3, F.W10
Ćwiczenia	Obsługa aparatu usg i interpretacja podstawowych obrazów. Wykorzystanie usg w zapewnieniu dostępu naczyniowego. Zabezpieczenie pacjenta z urazem wielomiejscowym na czas transportu do szpitala. Zasady postępowania w urazie wielonarządowym u ciężarnych.	F.U1, F.U2, F.U3, F.U5, F.U7, F.U8, F.U9, F.U23, F.U24
Seminarium	Ostre zaburzenia metaboliczne. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej, kwasowo-zasadowej, śpiączka cukrzycowa, hipoglikemia	F.W6, F.W7
Ćwiczenia	Prowadzenie resuscytacji płynowej, leczenie ostrych zaburzeń równowagi wodno-elektrolitowej. Interpretacja badań gazometrycznych i innych badań laboratoryjnych. Leczenie ostrych stanów w cukrzycy	F.U5, F.U10, F.U11, F.U21

Seminarium	Medycyna ratunkowa dzieci 2. Ostre choroby układu oddechowego prowadzące do niewydolności oddechowej: zapalenie nagłośni, krtani, tchawicy i oskrzeli. Zapalenie oskrzelików płucnych. Zaostrzenie astmy. Anafilaksja i wstrząs anafilaktyczny u dzieci. Wybrane zatrucia u dzieci: zatrucie muchomorem sromotnikowym, zatrucia, hiperamonemia	FW2, FW6, FW7
Ćwiczenia	Postępowanie zabiegowe i farmakologiczne w ostrych chorobach układu oddechowego i zatruciach.	F.U10
Seminarium	Ostre zagrożenie położniczo-ginekologiczne. Poród nagły. Nagłe zagrożenia u ciężarnych. Krwawienie z dróg rodnych. Przemoc seksualna.	FW3
Ćwiczenia	Rozpoznawanie i zasady leczenia wstępnego ostrych zagrożeń życia u kobiet w ciąży: rzucawka, zatorowość płucna, HELPP (Hemolysis, Elevate Liverenzymes and Low Platelet count).Postępowanie w porodzie nagłym	F.U10
Seminarium	Zagrożenia środowiskowe. Odmrożenia i hipotermia. Hipertermia. Podtopienia i utonięcia. Choroba wysokościowa. Oparzenia termiczne i chemiczne. Porażenie prądem elektrycznym i piorunem	FW3, FW16
Ćwiczenia	Zasady leczenia hipo- i hipertermii. ALS u pacjenta z hipotermią. Postępowanie w podtopieniu i utonięciu. Postępowanie w oparzeniach, porażeniu prądem	F.U10, F.U21
Seminarium	Krwotok. Krwawienia zewnętrzne. Zasady leczenia krwią. Zaburzenia krzepnięcia – postępowanie. Wskazania do przetaczania krwi i preparatów krwiopochodnych	FW1, FW3, FW6
Ćwiczenia	Zakładanie opatrunku uciskowego, krępulca. Dokumentacja związana z leczeniem krwią: oznaczanie grupy krwi, skierowanie na próbę krzyżową, zapotrzebowanie na krew.	F.U1, F.U8, F.U9
Seminarium	Zatrucia i skażenia. Zatrucia lekami, etanolem, metanolem, tlenkiem węgla.	FW6, F.U7
Ćwiczenia	Organizacja działań medycznych w przypadku mnogich ostrych zatruc i skażeń. Zasady postępowania z pacjentem zatrutym. Podstawy diagnostyki ostrych zatruc. Farmakoterapia w zatruciach lekami, alkoholem, środkami gospodarstwa domowego i ochrony roślin. Zatrucia środkami żrącymi. Zastosowanie kliniczne technik eliminacji toksyn (hemodializa, hemofiltracja, hemoperfuzja), terapii hiperbarycznej. Dekontaminacja w skażeniach.	F.U10, F.U22
Seminarium	Medycyna ratunkowa dzieci 3.Dziecko maltretowane. Mózgowe porażenie dziecięce. Niewydolność oddechowa pochodzenia centralnego. Miopatie. Stany terminalne u dzieci.	FW2, FW6, FW7
Ćwiczenia	Identyfikacja występowania przemocy. Rozmowa z dzieckiem i rodziną z zastosowaniem technik aktywnego słuchania i wyrażania empatii. Rozmowa o sytuacji życiowej.	
Seminarium	Terapia końca życia. Stwierdzanie śmierci (na podstawie samodzielnie wykonanych oględzin i ustaleń, wg kryteriów krążeniowych, wg kryteriów neurologicznych).Terapia daremna.	FW3, FW6, FW10
Ćwiczenia	Wykonanie badanie odruchów z pnia mózgu. Wykonanie próby bezdechu. Protokół stwierdzania nieodwracalnego zatrzymania czynności mózgu	F.U3, F.U7, F.U22

7. LITERATURA
Obowiązkowa

Resuscytacja dla każdego według Wytycznych Europejskiej Rady Resuscytacji 2025. Wytyczne 2025 - PRC Kraków The ERC Guidelines 2025 Guidelines 2025 	
Brown A., Cadogan M.: Medycyna ratunkowa. Diagnostyka i leczenie (wydanie 8). Edra Urban & Partner 2023	
Alson RL, Han K., Campbell JE.: ITLS. International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Wydanie IX. Medycyna Praktyczna 2022	
Uzupełniająca	
Jarosław Gucwa, Maria Gruba. Postępowanie w stanach nagłych u dzieci. Medycyna Praktyczna 2024	

Campbell JE, Alson RL: International Trauma Life Support for Emergency Care Providers. 9th Edition. Pearson 2020	
Gucwa J., Ostrowski M: Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Medycyna Praktyczna 2023	
Sobczyk D., Czerwiec J.: POCUS w medycynie ratunkowej. Elamed 2026	

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W1,F.W2,F.W3,F.W6,F.W7,FW8, FW10, F.W13,F.W16,F.U1,F.U2,F.U3, F.U5,F.U7,F.U8,F.U9,F.U10, F.U11,F.U12,F.U21,F.U22, F.U23, F.U24, K1,K2, K3,K4,K5,K6,K7	1.Bieżąca ocena wiedzy i praktycznych umiejętności dokonywana przez prowadzącego ćwiczenia	Pozytywna ocena wiedzy i praktycznych umiejętności przez prowadzące zajęcia.
	2. Zaliczenie testowe w formie zdalnej (teletechnicznej on-line na platformie e-learningu WUMu) w piątek kończący trzytygodniowe zajęcia. Platforma	Pozytywne zaliczenie końcowe, tj. ponad 45 z 60 możliwych do uzyskanie punktów. Skala ocen:

egzaminacyjna jest czynna w godzinach 14 – 20. Egzamin składa się z 20 pytań, każde ma 3 odpowiedzi. Jedna, dwie lub trzy odpowiedzi są prawidłowe. Maksymalna liczba punktów wynosi 60. Indywidualny czas „otwarcia egzaminu” dla studenta wynosi 20 minut, student może podejść do testu jeden raz.	Kryteria i skala ocen z egzaminu testowego Criteria and grading scale for the test exam	
	Kryteria Criteria	Ocena Course grade
	58-60 punktów (points)	5,0 bardzo dobry (very good)
	55-57 punktów (points)	4,5 ponad dobry (good +)
	52-54 punktów (points)	4,0 dobry (good)
	49-51 punktów (points)	3,5 dość dobry (satisfactory +)
	46-48 punktów (points)	3,0 dostateczny (satisfactory)
	< 46 punktów (points)	2,0 niedostateczny (unsatisfactory)

9. INFORMACJE DODATKOWE

Informacja dla studentów 6 roku WL nt. kursu z medycyny ratunkowej

1. Zajęcia (seminaria i ćwiczenia z wykorzystaniem fantomów) są prowadzone w formie stacjonarnej w pomieszczeniach Zakładu Medycyny Ratunkowej ZMR (Szpital Kliniczny Dzieciątka Jezus, ul. Lindley'a 4).
2. Ćwiczenia kliniczne tj. zajęcia przy łóżku chorego będą prowadzone w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus SKDJ (ul. Lindley'a 4).
3. Szczegółowy harmonogram zajęć z podziałem na grupy będzie umieszczony na platformie e-learningowej oraz będzie przesyłany do starostów grup; harmonogram będzie uwzględniał zajęcia w Centrum Symulacji Medycznych oraz dni egzaminu.
4. Informacja o doraźnych zmianach w programie szkolenia będzie dostarczana w taki sam sposób.
5. Podczas zajęć stacjonarnych w pomieszczeniach ZMR i SOR Studentów obowiązuje Regulamin.
6. Dodatkowe materiały (teksty źródłowe, opracowania) będą umieszczone na platformie e-learningowej.
7. Dostęp do materiałów umieszczonych na platformie będzie zapewniony przez cały rok akademicki.
8. Zajęcia w Centrum Symulacji Medycznych (CSM) odbywają się w terminach i wg zasad obowiązujących w Centrum
9. Warunkiem zaliczenia przedmiotu są:
 - odbycie ćwiczeń i warsztatów praktycznych w Zakładzie Medycyny Ratunkowej;
 - odbycie zajęć w CSM;;
 - skorzystanie ze wszystkich materiałów umieszczonych na platformie e-learningowej;
 - pozytywne zaliczenie praktycznych umiejętności w piątek zamykający zajęcia
 - złożenie egzaminu w dniu wyznaczonym dla danej grupy lub w terminie poprawkowym.
10. Dokumentami połączonymi treściowo z niniejszą Informacją są:
 - Regulamin dla Studentów obowiązujący podczas zajęć stacjonarnych w pomieszczeniach Zakładu Medycyny Ratunkowej;
 - dwutygodniowy program nauczania medycyny ratunkowej dla 6 roku wydziałów lekarskich;
 - szczegółowy harmonogram zajęć;
 - sylabus przedmiotu.

Regulamin dla Studentów obowiązujący podczas zajęć stacjonarnych w pomieszczeniach Zakładu Medycyny Ratunkowej i Szpitalnym Oddziale Ratunkowym

1. Student ma obowiązek zapoznać się przed rozpoczęciem zajęć z niniejszym regulaminem oraz z dokumentami (znajdują się na stronie Zakładu i platformie e-learningowej) związanymi tematycznie z zajęciami - Informacja dla studentów 6 roku Wydziału Lekarskiego nt. kursu z medycyny ratunkowej, sylabus przedmiotu, dwutygodniowy program nauczania dla 6 roku wydziałów lekarskich, szczegółowy harmonogram zajęć;
2. Student przed i w trakcie zajęć powinien stosować się do bieżących zasad epidemicznych.
3. Student ma obowiązek indywidualnego przygotowania do każdego zajęcia w oparciu o wskazaną literaturę, materiały dostępne na platformie e-learningowej oraz informacje opublikowane na stronie Zakładu.
4. Student uczestniczy w zajęciach stacjonarnych w grupie wskazanej w harmonogramie zajęć. Zmiana grupy na wniosek studenta wymaga indywidualnej zgody kierownika ZMR.
5. Organizacja zajęć stacjonarnych może ulec zmianie. Informacje o zmianach dla poszczególnych grup będą umieszczone na platformie e-learningowej.
6. Nieobecność wymaga odpracowania po uzyskaniu zgody asystenta prowadzącego zajęcia w wybranym wspólnie terminie.
7. Student ma obowiązek zmiany obuwia i odzieży wierzchniej w szatni na terenie Zakładu. Obuwie musi posiadać niebrudzącą podłogę podeszwę a odzież ochronna medyczna powinna być schludna, funkcjonalna i bezpieczna.
8. Podczas zajęć praktycznych studenci wykonują ćwiczenia pod kierunkiem asystenta prowadzącego zajęcia zachowując wskazane przez niego zasady bezpieczeństwa.
9. Po skończonych zajęciach praktycznych studenci porządkują oraz czyszczą wykorzystany sprzęt według zasad wskazanych przez asystenta prowadzącego zajęcia.
10. Student ma obowiązek przestrzegania zasad BHP oraz ochrony P-POŻ obowiązujących na terenie Zakładu.

11. W szczególności zabrania się:
 - używania sprzętu treningowego bez zgody i nadzoru asystenta prowadzącego zajęcia
 - używania urządzeń elektrycznych (zwłaszcza kardiomonitora-defibrylatora) bez zgody i nadzoru asystenta prowadzącego zajęcia.
12. W sprawach nieuregulowanych powyżej stosuje się Regulamin Studiów WUM.

Trzytygodniowy program zajęć z medycyny ratunkowej

w ramach specjalności wybranej przez studenta.

	Ćwiczenia w Zakładzie	Temat. Nabyte umiejętności
Pon.	8.00-9.30	Organizacja ratownictwa XXI wieku. Ustawa o PRM. Stany nagłego zagrożenia życia i zasady postępowania w tych stanach. Organizacja działań ratowniczych.
	9.30-12.30	Uczestnictwo w symulowanych działaniach ratowniczych; w miejscu zdarzenia, podczas transportu, w SOR.
Wt.	8.00-9.30	Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego cz. 1. Ostre schorzenia układu sercowo-naczyniowego: OZW, ostra niewydolność serca, zatorowość płucna, tętniak aorty, anafilaksja, niedrożność dróg oddechowych
	9.30-12.30	Diagnostyka i leczenie ostrych schorzeń układu sercowo-naczyniowego oraz oddechowego. Zasady i rodzaje przyrządowego udrażniania dróg oddechowych.
Śr.	8.00-9.30	Medycyna ratunkowa dzieci cz. 1. Kardiologiczne stany zagrożenia życia u noworodków i niemowląt. Wady serca. Omdlenia.
	8.00-12.30	Znajomość i rozumienie przyczyn, objawów, diagnostyki i postępowania w wadach serca, zapaleniu mięśnia sercowego, zapaleniu wsierdza, zapaleniu osierdza, kardiomiopatiach, zaburzeniach rytmu i niewydolności serca, omdleniach. Dawkowanie leków u dzieci.
Czw.	8.00-9.30	Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego. Ostre schorzenia układu pokarmowego i moczowego: krwawienie z przew. Pok. Ostre zapalenie trzustki, zapalenie otrzewnej, niedrożność i przedziurawienie przewodu pokarmowego, kolka nerkowa, ostra niewydolność nerek.
	8.00-12.30	Diagnostyka chorób układu pokarmowego i układu moczowego, interpretacja wyników badań. Zakładanie zgłębnika nosowo-żołądkowego. Endoskopia w leczeniu krwawień z przew. Pok. Kwalifikacja do terapii nerkozastępczej
Pt.	8.00-9.30	Nagłe zagrożenie w następstwie urazów cz.1. Patofizjologia, diagnostyka i leczenie urazów klatki piersiowej, jamy brzusznej, głowy, kręgosłupa.
	9.30-12.30	Diagnostyka i leczenie wstępne pacjentów z urazami wielonarządowymi. Techniki zabezpieczania i podtrzymania drożności dróg oddechowych oraz techniki wentylacji chorego z urazem. Wstrząs urazowy – profilaktyka i leczenie.
Pon.	8.00-9.30	Nagłe zagrożenie w następstwie urazów cz.2. Strategia i planowania leczenia specjalistycznego urazów. Zasady transportu kwalifikowanego chorego z obrażeniami ciała. Techniki diagnostyczne chorych z urazami. Patofizjologia, diagnostyka i postępowanie w urazach u ciężarnych.
	9.30-12.30	Obsługa aparatu usg i interpretacja podstawowych obrazów. Wykorzystanie usg w zapewnieniu dostępu naczyniowego. Zabezpieczenie pacjenta z urazem wielomiejscowym na czas transportu do szpitala. Zasady postępowania w urazie u ciężarnych.
Wt.	8.00-9.30	Ostre zaburzenia metaboliczne. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej, kwasowo-zasadowej, śpiączka cukrzycowa, hipoglikemia.
	9.30-12.30	Prowadzenie resuscytacji płynowej, leczenie ostrych zaburzeń równowagi wodno-elektrolitowej. Interpretacja badań gazometrycznych i badań laboratoryjnych. Leczenie ostrych stanów w cukrzycy.
Śr.	8.00-9.30	Medycyna ratunkowa dzieci 2. Ostre choroby układu oddechowego prowadzące do niewydolności oddechowej: zapalenie nagłośni, krtani, tchawicy i oskrzeli. Zapalenie oskrzelików płucnych. Zaostrzenie astmy. Anafilaksja i wstrząs anafilaktyczny u dzieci. Wybrane zatrucia u dzieci: zatrucie muchomorem sromotnikowym, zatrucia, hiperamonemia.

	9.30-12.30	Postępowanie (zabiegowe, farmakologiczne) w chorobach układu oddechowego i zatruciach u dzieci.
Czw.	8.00-9.30	Ostre zagrożenie położniczo-ginekologiczne. Poród nagły. Nagłe zagrożenia u ciężarnych. Krwawienie z dróg rodnych. Przemoc seksualna.
	9.30-12.30	Rozpoznawanie i zasady leczenia wstępnego ostrego zagrożenia życia u kobiet w ciąży: rzucawka, zatorowość płucna, HELPP (Hemolysis, elevated Liver Enzymes and Low Platelet count). Postępowanie w porodzie nagłym
Pt.	8.00-9.30	Zagrożenia środowiskowe. Odmrożenia i hipotermia. Hipertermia. Podtopienia i utonięcia. Choroba wysokościowa. Oparzenia termiczne i chemiczne. Porażenie prądem elektrycznym i piorunem
	9.30-12.30	Zasady leczenia hipo- i hipertermii. ALS u pacjenta z hipotermią. Postępowanie w podtopieniu i utonięciu. Postępowanie w oparzeniach, porażeniu prądem.
Pon.	8.00-9.30	Zaburzenia krzepnięcia – postępowanie. Wskazania do przetaczania krwi i preparatów krwiopochodnych
	9.30-12.30	Zakładanie opatrunku uciskowego, krępulca. Dokumentacja związana z leczeniem krwii: oznaczanie grupy krwi, skierowanie na próbę krzyżową, zapotrzebowanie na krew.
Wt.	8.00-9.30	Zatrucia i skażenia. Zatrucia lekami, etanolem, metanolem, tlenkiem węgla
	9.30-12.30	Organizacja działań medycznych w przypadku mnogich ostrego zatrucia i skażeń. Zasady postępowania z pacjentem zatrutym. Diagnostyka ostrego zatrucia. Farmakoterapia w zatruciach lekami, alkoholem, środkami gospodarstwa domowego i ochrony roślin. Zatrucia środkami żrącymi. Zastosowanie kliniczne technik eliminacji toksyn (hemodializa, hemofiltracja, hemoperfuzja), terapii hiperbarycznej. Dekontaminacja w skażeniach.
Śr.	8.00-9.30	Medycyna ratunkowa dzieci 3. Dziecko maltretowane. Mózgowe porażenie dziecięce. Niewydolność oddechowa pochodzenia centralnego. Miopatie. Stany terminalne u dzieci.
	9.30-12.30	Identyfikacja występowania przemocy. Rozmowa z dzieckiem i rodziną z zastosowaniem technik aktywnego słuchania i wyrażania empatii. Rozmowa o sytuacji życiowej.
Czw.	8.00-9.30	Terapia końca życia. Stwierdzanie śmierci (na podstawie samodzielnie wykonanych oględzin i ustaleń, wg kryteriów krążeniowych, wg kryteriów neurologicznych). Terapia daremna.
	9.30-12.30	Wykonanie badania odruchów z pnia mózgu. Wykonanie próby bezdechu. Protokół stwierdzania nieodwracalnego zatrzymania czynności mózgu
Pt.	8.00-12.30	Repetitorium. Seminaria i ćwiczenia spontaniczne lub na życzenie

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

NEONATOLOGIA

Klinika Neonatologii i Chorób Rzadkich (NZYN)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie na podstawie obecności i oceny umiejętności oraz kompetencji podczas zajęć
Jednostka prowadząca	Klinika Neonatologii i Chorób Rzadkich ul. Żwirki i Wigury 63A Warszawa (+48 22) 3179343 neonatologia@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n med. Bożena Kociszewska-Najman
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. n med. Bożena Kociszewska-Najman dr n. med. Joanna Schreiber-Zamora joanna.schreiber-zamora@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. Joanna Schreiber-Zamora joanna.schreiber-zamora@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. n med. Bożena Kociszewska-Najman prof. dr hab. n med. Andrzej Piotrowski prof. Milan Stanojević dr n. med. Joanna Schreiber-Zamora dr n. med. Beata Borek-Dzięcioł dr n. med. Natalia Czaplińska dr n. med. Dariusz Madajczak lek. Maria Orzeł.

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Absolwent zna i rozumie objawy i przebieg chorób;
C2	Absolwent zna i rozumie sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego właściwe dla określonych stanów chorobowych;
C3	Absolwent potrafi wdrożyć właściwe i bezpieczne postępowanie terapeutyczne oraz przewidzieć jego skutki;

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W2.	zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, w tym karmienia naturalnego, szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka;

E.W3	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci (okres noworodkowy), takich jak: 1. osteopenii wcześniaczej, drgawek, 2. wrodzonych wad serca, niewydolności krążenia, 3. ostrych i przewlekłych chorób układu oddechowego, 4. niedokrwistości, 5. martwiczego zapalenia jelit, niedrożności smółkowej, krwawienia z przewodu pokarmowego, cholestaz i wad wrodzonych przewodu pokarmowego, 6. zakażeń układu moczowego, 7. Zaburzenia wzrastania (wewnątrzmacicznego - hipotrofia, hipertrofia);
E.W6.	najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i zasady postępowania w tych stanach (zasady resuscytacji noworodka);
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U2.	przeprowadzić wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną (rodzicem noworodka hospitalizowanego w Oddziale Neonatologii);
E.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne dziecka w każdym wieku;
E.U7.	ocenić stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;
E.U8.	ocenić stan noworodka w skali Apgar i jego dojrzałość oraz badać odruchy noworodkowe;
E.U9.	zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych;
E.U12.	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci (noworodka);
E.U14.	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;
E.U16.	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
E.U24.	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy;
E.U29.	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: pomiar temperatury ciała (powierzchnowej oraz głębokiej), pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię, wprowadzenie rurki ustno-gardłowej (fantom);

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych,
K2	kierowania się dobrem pacjenta,
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta,
K4	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium Ćwiczenia	Postępowanie z noworodkiem po urodzeniu.	E.W2, E.W3, E.W6, E.W39, E.U2, E.U4, E.U7, E.U8, E.U9, E.U14, U16, E.U24, E.U29;
Seminarium Ćwiczenia	Zasady resuscytacji noworodka po urodzeniu.	E.W3, E.W6, E.U2, E.U4, E.U7, E.U8, E.U14, E.U16, E.U24, E.U29;
Seminarium Ćwiczenia	Encefalopatia niedotlenieniowo-niedokrwienne. Wskazania do hipotermii. Drgawki noworodkowe.	E.W3, E.W6, E.U2, E.U4, E.U7, E.U8, E.U12, E.U14, E.U16, E.U24, E.U25, E.U29;
Seminarium Ćwiczenia	Wady wrodzone wymagające pilnej interwencji chirurgicznej.	E.W3, E.W6, E.U2, E.U4, E.U7, E.U12, E.U14, E.U16, E.U24, E.U29;
Seminarium Ćwiczenia	Wcześnieactwo i jego powikłania. Trójstopniowa opieka perinatalna. Profilaktyka RSV.	E.W2, E.W3, E.W6, E.U2, E.U4, E.U7, E.U8, E.U9, E.U12, E.U14, E.U16, E.U24, E.U29;
Seminarium Ćwiczenia	Choroby układu oddechowego u noworodka. Leczenie niewydolności oddechowej.	E.W3, E.W6, E.U2, E.U4, E.U7, E.U12, E.U14, E.U16, E.U24, E.U29;

7. LITERATURA
Obowiązkowa
1. Pierwsze badanie noworodka. Propedeutyka neonatologii. Podręcznik dla studentów kierunków medycznych. Red. Prof. dr. sc. Milan Stanojević i Prof. dr hab. n. med. Bożena Kociszewska Najman. WUM. Wydawnictwo Harde, 2023. 2. Dziennik Ustaw 2026 r. Poz. 1140 OBWIESZCZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 28 sierpnia 2026 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej. Dziennik Ustaw 2025 r. Poz. 1525 Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2025 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej. 3. Bożena Kociszewska-Najman (red). Podstawy neonatologii dla studentów. Oficyna Wydawnicza WUM, Warszawa 2017.
LITERATURA uzupełniająca
1. Standardy opieki medycznej nad noworodkiem w Polsce. Zalecenia Polskiego Towarzystwa Neonatologicznego. Wydanie V 2023. 2. Resuscytacja noworodków i wspomaganie adaptacji noworodków po urodzeniu. Wytyczne resuscytacji 2025- publikacja przygotowana przez Europejską Radę Resuscytacji (ERC) przy współpracy z Polską Radą Resuscytacji (PRR).

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W2, E.W3, E.W6, E.W39, E.U2, E.U4, E.U7, E.U8, E.U9, E.U12, E.U14, E.U16, E.U24, E.U29, K1-K4	Aktywne uczestnictwo w seminariach i ćwiczeniach, ocena umiejętności i kompetencji społecznych - obserwacja studenta podczas zajęć W razie nieobecności student musi odrobić zaległe zajęcia w formie dyżuru, po wcześniejszym ustaleniu z asystentem.	Dostateczne nabycie umiejętności praktycznych oraz posługiwanie się kompetencjami społecznymi - ocenianie przez asystenta.

9. INFORMACJE DODATKOWE
Szczegółowe informacje o przygotowaniu do zajęć praktycznych umieszczone będą na stronie Kliniki Neonatologii i Chorób Rzadkich (e-mail: neonatologia@wum.edu.pl, tel.: +4822/3179343) UCK WUM, ul. Żwirki i Wigury 63A, 02-091 W KLINICE NEONATOLOGII I CHOROÓB RZADKICH: OBOWIAZUJE CZYSTE UBRANIE MEDYCZNE Z KRÓTKIM RĘKAWEM ORAZ OBUWIE NA ZMIANĘ oraz BEZWZGLĘDNY ZAKAZ NOSZENIA BIŻUTERII, TIPSÓW ORAZ DŁUGICH I POMALOWANYCH PAZNOKCI. NALEŻY PRZESTRZEGAĆ ZASADY „NIC PONIŻEJ ŁOKCIA” oraz DEZYNFEKCJA RĄK DO ŁOKCIA. PODCZAS ZAJĘĆ NIE WOLNO KORZYSTAĆ Z TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH. STUDENTÓW OBOWIAZUJE ZACHOWANIE PEŁNEJ TAJEMNICY W ZAKRESIE INFORMACJI DOTYCZĄCYCH PACJENTÓW ORAZ DOKUMENTACJI MEDYCZNEJ. ZABRANIA SIĘ WYKONYWANIA ZDJĘĆ ORAZ NAGRYWANIA FILMÓW PRZEDSTAWIAJĄCYCH PACJENTÓW, PROCEDURY MEDYCZNE, A TAKŻE DOKUMENTACJĘ MEDYCZNĄ. OSOBY NIEPRZESTRZEGAJĄCE POWYŻSZYCH ZASAD NIE BĘDĄ DOPUSZCZONE DO UDZIAŁU W ZAJĘCIACH. W Klinice Neonatologii i Chorób Rzadkich prowadzone jest Studenckie Koło Naukowe ProNeo.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

NEUROLOGIA

Katedra i Klinika Neurologii (1WC)

Klinika Neurologii (WLS20)

Klinika Neurologii (NZP)

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	1. Katedra i Klinika Neurologii , UCK WUM ul.Banacha 1a 2. Klinika Neurologii, Szpital Bielański, ul. Ceglowska 80, 01-809 Warszawa, 3. Klinika Neurologii, Mazowiecki Szpital Bródnowski, ul. Kondratowicza 8
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	1. Prof. dr hab. Anna Kostera-Pruszczyk (UCK WUM ul.Banacha1a) 2. Prof. dr hab. Izabela Domitrz (Szpital Bielański) 3. Prof. dr hab. Dariusz Koziorowski (Szpital Bródnowski)
Koordynator przedmiotu	1. Dr n.med. Aleksandra Podlecka-Piętowska apodlecka@wum.edu.pl (UCK WUM) 2. Dr n.med. Marta Lipowska marta.lipowska@wum.edu.pl (UCKWUM) 2. Dr n. med. Joanna Cegielska jcegielska@wum.edu.pl (Szpital Bielański) 3. Dr hab. n. med. Piotr Alster palster@wum.edu.pl (Szpital Bródnowski) 4. Dr hab. n. med. Natalia Madetko-Alster natalia.madetko@wum.edu.pl (Szpital Bródnowski)
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Prof. dr hab. Anna Kostera-Pruszczyk anna.kostera-pruszczyk@wum.edu.pl Dr n. med. Aleksandra Podlecka-Piętowska apodlecka@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Katedra i Klinika Neurologii, Szpital ul.Banacha1a Prof. Anna Kostera-Pruszczyk Prof. Piotr Janik Prof. Magdalena Kuźma-Kozakiewicz Prof. Beata Zakrzewska-Pniewska Prof. Anna Potulska-Chromik Dr hab. Monika Nojszewska Dr n.med. Antoni Ferens

	Lek. Anna Frączek Dr n.med. Biruta Kierdaszuk Dr n.med. Marta Lipowska Dr n.med. Anna Łusakowska Dr n.med. Andrzej Opuchlik Dr n.med. Anna Macias Dr n.med. Aleksandra Podlecka-Piętowska Dr n.med. Ewa Sobieszczuk Dr n.med. Piotr Szczudlik Lek. Judyta Barańska Lek. Krzysztof Nieporęcki Klinika Neurologii, Szpital Bielański Prof. dr hab. n.med. Izabela Domitrz Prof. dr hab. n.med. Jan Kochanowski Dr n.med. Joanna Cegielska Dr n.med. Katarzyna Kępczyńska Dr n.med. i n. o zdr. Anna Kocwa-Karnaś Dr n.med. Daniel Malczewski Dr n.med. Beata Mielańczuk-Lubecka Dr n.med. Jakub Stolarski Dr n.med. Agata Wierzchowska-Ciok Dr n.med. Martyna Wypych Dr n.med. Anna Zduńska Lek. Michał Białobrzewski Lek. Piotr Chądzyński Lek. Olga Grodzka Lek. Lidia Kiriła Lek. Agnieszka Korzeluch Lek. Viktor Lipko Lek. Anna Łapaj Lek. Ewa Post Lek. Anna Puczyńska Lek. Patryk Sochań Lek. Katarzyna Stopińska Lek. Justyna Wołos Mgr Małgorzata Polit Klinika Neurologii, Mazowiecki Szpital Bródnowski Prof. dr hab. n. med. Dariusz Koziorowski Prof. dr hab. n. med. Andrzej Friedman Dr hab. n. med. Piotr Alster Dr hab. n. med. Natalia Madetko-Alster Dr med. Justyna Dutkiewicz Dr n. med. Ewa Krzyżanowska Dr n. med. Jolanta Kwiatek-Majkusiak Dr n. med. Łukasz Milanowski Dr n. med. Joanna Samborska-Ćwik Dr n. med. Stanisław Szlufik Lek. Piotr Dybcio
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			

wykład (W)		
seminarium (S)	30	1,2
ćwiczenia (C)	60	2,4
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	doskonalenie praktycznej umiejętności przeprowadzenia badania neurologicznego
C2	zdobycie wiedzy dotyczącej rozpoznawania, diagnostyki i leczenia najczęstszych chorób neurologicznych
C3	nabycie umiejętności interpretowania wyników podstawowych badań dodatkowych stosowanych w diagnostyce neurologicznej

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W13	podstawowe zespoły objawów neurologicznych
E.W14	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego, w tym: 1) bólach głowy: migrenie, napięciowym bólu głowy i zespołach bólów głowy oraz neuralgii nerwu V, 2) chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności udarze mózgu, 3) padaczce,

	4) zakażeniach układu nerwowego, w szczególności zapaleniu opon mózgowo- -rdzeniowych, boreliozie, opryszczkowym zapaleniu mózgu, chorobach neurotransmisyjnych, 5) otępieniach, w szczególności chorobie Alzheimera, otępieniu czołowym, otępieniu naczyniopochodnym i innych zespołach otępiennych, 6) chorobach jąder podstawy, w szczególności chorobie Parkinsona, 7) chorobach demielinizacyjnych, w szczególności stwardnieniu rozsianym, 8) chorobach układu nerwowo-mięśniowego, w szczególności stwardnieniu bocznym zanikowym i rwie kulszowej, 9) urazach czaszkowo-mózgowych, w szczególności wstrząśnieniu mózgu;
E.W42	wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
E.U1.	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym;
E.U2.	przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego;
E.U07.	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;
E.U12.	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci;
E.U14.	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;
E.U15.	rozpoznawać stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek;
E.U16.	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
E.U20.	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;
E.U21.	rozpoznawać stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby;
E.U24.	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy
E.U30.pkt 5	asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych: nakłuciu lędźwiowym

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K2	kierować się dobrem pacjenta
K3	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
seminaria	Omawiają objawy, diagnostykę i leczenie wybranych chorób i zespołów neurologicznych. Nacisk jest położony na praktyczne aspekty postępowania w oparciu o aktualne wytyczne i standardy. Tematyka seminariów obejmuje : ○ Leczenie ostrej fazy udaru niedokrwinnego – tromboliza, trombektomia. Profilaktyka wtórna udaru niedokrwinnego ○ Zakrzepica zatok żylnych mózgu – diagnostyka i leczenie ○ Stwardnienie rozsiane – nowe kryteria diagnostyczne, kwalifikacja do leczenia oraz nowe terapie ○ Inne choroby demielinizacyjne – diagnostyka i leczenie ○ Zastosowanie toksyny botulinowej w neurologii ○ Jak rozpoznać rzadkie choroby nerwowo-mięśniowe ○ Możliwości terapii w chorobach nerwów obwodowych ○ Postępowanie z chorych z napadem padaczkowym ○ Obraz kliniczny i leczenie tików ○ Choroba Parkinsona – postępowanie z chorym ○ Drżenie – klasyfikacja i leczenie ○ Terapie molekularne w chorobach nerwowo-mięśniowych ○ Pacjent z bólem głowy – schemat postępowania ○ Choroba Pompego- diagnostyka i leczenie ○ Kryteria diagnostyczne SLA ○ Intensywna opieka w neurologii	E.W1 , E.W13, E.W14, E.W42 E.U14, E.U15, E.U12. E.U20, E.U21, E.U24. E.U30, K1-K5
ćwiczenia	Przedmiotem ćwiczeń są: 1. badanie i diagnozowanie pacjentów na oddziałach Kliniki pod kierunkiem asystenta 2. demonstracje przypadków klinicznych 3. zajęcia praktyczne w gabinecie neurologicznym Izby Przyjęć 4. zajęcia praktyczne w przyklinicznych Poradniach Specjalistycznych 5. zajęcia praktyczne w pracowniach diagnostycznych Kliniki	E.U1, E.U3, E.U7 K1-K5

7. LITERATURA

Obowiązkowa
Neurologia. Podręcznik dla studentów medycyny. Pod red. W. Kozubskiego. PZWL 2023. Ze względu na stałą aktualizację wiedzy w przypadku rozbieżności obowiązują informacje z konspektów seminariów
Uzupełniająca
1. Neurologia Merrita. Wydanie polskie pod redakcją W. Turaja. Urban & Partner 2023. 2. Atlas neuroanatomii i neurofizjologii Nettera. Pod redakcją A. Szczudlika. Urban & Partner 2007. 3. Badanie neurologiczne. Od objawu do rozpoznania. Pod redakcją I. Domtrza i J. Cegielskiej. 2026

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1 , E.W13, E.W14, E.W42 E.U14, E.U15, E.U12. E.U20, E.U21, E.U24. E.U30	1. pozytywna ocena wiedzy 2. obecność i aktywność na zajęciach	Ocenianie przez asystenta - ocena co najmniej dostateczna potwierdzenie posiadania kompetencji oraz nabytych umiejętności
E.U1 E.U3 E.U7	sprawdzian praktycznych umiejętności badania neurologicznego	

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia trwają przez 3 kolejne tygodnie od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-13:00 z możliwością indywidualnych zmian

1. tydzień zajęć w Katedrze i Klinice Neurologii , UCK WUM ul.Banacha 1a

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: dr n.med. Aleksandra Podlecka-Piętowska, apodlecka@wum.edu.pl; dr n.med. Marta Lipowska, marta.lipowska@wum.edu.pl (UCKWUM)

2. tydzień zajęć w Klinice Neurologii, Szpital Bielański, ul. Ceglowska 80

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: dr n.med. Joanna Cegielska jcegielska@wum.edu.pl

3. tydzień zajęć w Klinice Neurologii, Mazowiecki Szpital Bródnowski, ul. Kondratowicza 8

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: dr hab.n.med. Piotr Alster, palster@wum.edu.pl; dr hab.n. med. Natalia Madetko-Alster, natalia.madetko@wum.edu.pl

W zależności od aktualnej sytuacji epidemicznej seminarium prowadzone są w formie kontaktowej lub on-line na platformie e-learningowej.

Ćwiczenia w formie kontaktowej odbywają się w Oddziałach i Poradniach Specjalistycznych Klinik Neurologii oraz w gabinecie neurologicznym Izby Przyjęć lub SOR poszczególnych Klinik.

OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH

- W czasie trwania bloku zajęć (3 tygodni) student może mieć co najwyżej 1 usprawiedliwioną nieobecność.
- W przypadku 2 lub 3 usprawiedliwionych nieobecności student odrabia je w formie ustalonej przez prowadzącego asystenta.
- Nieobecność nieusprawiedliwiona lub więcej niż 3 usprawiedliwione nieobecności skutkują brakiem zaliczenia bloku zajęć.
- 3 spóźnienia powyżej 15 minut oznaczają nieusprawiedliwioną nieobecność
- **Ubiór studenta w czasie zajęć kliniczny powinien być zgodny z procedurą dotyczącą odzieży medycznej oraz obowiązującymi w szpitalach zasadami higieny rąk.**

Zajęcia są zaliczane na podstawie (wszystkie warunki muszą być spełnione łącznie) :

1. pozytywnej oceny aktywności, umiejętności praktycznych i wiedzy przez asystenta prowadzącego zajęcia
2. obecności na seminariach i zajęciach praktycznych.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

NEUROLOGIA DZIECIĘCA Z ELEMENTAMI CHOROÓB RZADKICH

Klinika Neurologii Dziecięcej i Chorób Rzadkich (WLS13)

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Klinika Neurologii Dziecięcej i Chorób Rzadkich DSK UCK WUM, ul. Żwirki i Wigury 63A
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. n. med. Krystyna Szymańska krystyna.szymanska@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	dr hab. n. med. Krystyna Szymańska tel. 22 317 96 81, e- mail: krystyna.szymanska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	lek. Michał Kasperowicz, tel. 22 317 96 73/74/75; e-mail: michal.kasperowicz@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr hab. n. med. Krystyna Szymańska, dr n. med. Katarzyna Kuśmierska lek. Michał Zawadka lek. Sylwia Szymańska lek. Michał Kasperowicz lek. Magdalena Szczęsna lek. Jan Szumlicki

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	opanowanie wiedzy na temat uwarunkowań i obrazu klinicznego najczęstszych zaburzeń neurologicznych wśród dzieci i młodzieży
C2	doskonalenie praktycznej umiejętności przeprowadzenia badania neurologicznego, z uwzględnieniem dostosowania badania neurologicznego do wieku oraz możliwości pacjenta, doskonalenie praktycznej obserwacji neurologicznej pacjenta
C3	nabycie umiejętności planowania diagnostyki pacjentów pediatrycznych z podejrzeniem zaburzeń neurologicznych oraz następnie interpretowania wyników podstawowych badań

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W3	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci: - tężyczki, drgawek,

	- mózgowego porażenia dziecięcego, zapaleń mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych, padaczki, - zespołów genetycznych
E.W6	najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i zasady postępowania w tych stanach;
E.W13	podstawowe zespoły objawów neurologicznych;
E.W14.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego, w tym: - bólach głowy: migrenie, napięciowym bólu głowy i zespołach bólów głowy oraz neuralgii nerwu V, - chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności udarze mózgu, - padaczce, - chorobach jąder podstawy, w szczególności chorobie Parkinsona, - chorobach demielinizacyjnych, w szczególności stwardnieniu rozsianym, - urazach czaszkowo-mózgowych, w szczególności wstrząśnieniu mózgu;
E.W37	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach dziedzicznych;
E.W39	rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U2	przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną;
E.U4	przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku;
E.U7	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;
E.U12	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci;
E.U14	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
E.U18	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;
E.U22	dokonywać oceny funkcjonalnej pacjenta z niepełnosprawnością;
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyłań od normy;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	

Umiejętności – Absolwent potrafi:	
G.U2	zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
K2	kierowania się dobrem pacjenta;
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
K6	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
K7	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
seminaria	Omawiają obraz kliniczny, diagnostykę i elementy leczenia wybranych chorób i zespołów neurologicznych wieku dziecięcego, ze szczególnym uwzględnieniem odrębności neurologii wieku dziecięcego od neurologii wieku dorosłego oraz interdyscyplinarności zagadnień z udziałem innych specjalizacji. Tematyka seminariów obejmuje. 1. Rozwój ośrodkowego układu nerwowego: wady rozwojowe mózgowia - obraz radiologiczny, przełożenie na obraz kliniczny sieć neuronalna – synaptopatie, obraz kliniczny, aspekty genetyczne. 2. Uszkodzenia płodowe i okołoporodowego ośrodkowego układu nerwowego i jego następstwa - obraz kliniczny. Mózgowe Porażenie Dziecięce. 3. Wcześnieństwo – rozwój dziecka i jego zaburzenia. 4. Rozwój psychomotoryczny dziecka oraz jego ocena - motoryka duża i mała; rozwój odruchowy, funkcje poznawcze, pamięć, funkcje społeczne, mowa. 5. Bóle głowy – obraz kliniczny, podejście terapeutyczne. Praktyczne aspekty bólów głowy – objawy alarmowe, postępowanie ostrodyżurowe.	E.W1 , E.W3, E.W13, E.W14, E.W37, E.W39 E.U12, E.U14, E.U16. E.U.18, E.U24 K1-K7

	6. Padaczka - choroba o wielu obliczach: Zróżnicowany obraz kliniczny napadów padaczkowych, Charakterystyka zespołów padaczkowych w różnych okresach dzieciństwa, Zaburzenia napadowe niepadaczkowe. 7. Choroby autoimmunizacyjne układu nerwowego: Autoimmunizacyjne zapalenie mózgu – zróżnicowany obraz kliniczny. Zespół opsoklonii – mioklonii. Choroby demielinizacyjne (stwardnienie rozsiane, MOGAD, ADEM). 8. Urazy wieku dziecięcego - obraz kliniczny i jego następstwa. odmienności. 9. Sen i jego rola. Najczęstsze zaburzenia snu wieku dziecięcego. 10. Najczęstsze zaburzenia ruchowe u dzieci. 11. Elementy neurochirurgii w neurologii dziecięcej – guzy OUN, urazy mózgu i rdzenia. 12. Elementy chorób rzadkich w neurologii dziecięcej - przykłady kliniczne. Fakomatozy. Encefalopatie padaczkowe uwarunkowane genetyczne. Interdyscyplinarność opieki nad pacjentami z chorobami rzadkimi. 13. Elementy genetyki w neurologii dziecięcej - przykłady kliniczne. Możliwości i ograniczenia metod diagnostyki genetycznej. Dobór odpowiednich badań genetycznych. 14. Elementy pediatrii metabolicznej w neurologii dziecięcej - przykłady kliniczne: a) wrodzone zaburzenie neurotransmisji b) inne wrodzone zaburzenia metabolizmu i ich następstwa dla mózgu c) choroby mitochondrialne - nie tak rzadkie jak by się wydawało. d) witaminy – jak działają w mózgu? 15. Elementy chorób rzadkich i ultrarzadkich w neurologii dziecięcej – praktyczne podejście. Dostępne źródła wiedzy i ich wykorzystanie w praktyce. Udział organizacji pacjenckich. Terapie innowacyjne.	
ćwiczenia	Przedmiotem ćwiczeń są: 1. Analiza aktualnych przypadków klinicznych, w zależności od pacjentów obecnych w Klinice. 2. Analiza przeszłych przypadków klinicznych pacjentów Kliniki. 3. Demonstracje filmowe: • zaburzenia napadowe • zaburzenia ruchowe 4. Demonstracje diagnostyki obrazowej na przypadkach klinicznych. Praktyczny dobór diagnostyki obrazowej z uwzględnieniem specyfiki dzieci. 5. Zajęcia praktyczne w Klinice. 6. Udział w konsultacjach specjalistycznych na terenie Szpitala. 7. Zajęcia praktyczne w Poradni Neurologicznej dla dzieci.	E.U2, E.U4, E.U7, E.U22 K1-K7

7. LITERATURA

Obowiązkowa

Steinborn B. (red.nauk.): Neurologia wieku rozwojowego. PZWL, Warszawa, 2017 – wybrane fragmenty
Ze względu na stałą aktualizację wiedzy w przypadku rozbieżności obowiązują informacje przekazywane w trakcie zajęć.

Uzupełniająca

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1 , E.W3, E.W13, E.W14, E.W37, E.W39 E.U12, E.U14, E.U16, E.U.18, E.U24	Pozytywna ocena wiedzy Obecność i aktywność na zajęciach.	Obecność na seminariach i ćwiczeniach. Ocena przez asystenta - potwierdzenie posiadania kompetencji oraz nabytych umiejętności.
E.U2, E.U4, E.U7, E.U22	Sprawdzian praktycznych umiejętności badania neurologicznego.	

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia trwają przez 3 kolejne tygodnie od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-13:00.
Zajęcia odbywają się w salach Kliniki Neurologii Dziecięcej, Pediatrii i Chorób Rzadkich w Dziecięcym Szpitalu Klinicznym Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego WUM, ul. Żwirki i Wigury 63a, bądź w innych salach w obrębie DSK, wedle planu zajęć.
W czasie trwania bloku zajęć (3 tygodni) student może mieć co najwyżej 1 usprawiedliwioną nieobecność.
W przypadku większej ilości usprawiedliwionych nieobecności student odrabia je w formie ustalonej przez prowadzącego asystenta.

Student pozostawia okrycia wierzchnie w szatni. Obowiązuje przebranie się w fartuch i zmiana obuwia oraz noszenie identyfikatora.

Przy Klinice działają Studenckie Koła Naukowe:

SKN Neurologii Dziecięcej oraz SKN Zaburzeń Neurorozwojowych i Chorób Rzadkich.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

NEUROCHIRURGIA

Klinika Neurochirurgii (1M5)

1.METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Klinika Neurochirurgii ul. Banacha 1A, 02-097 Warszawa
Kierownik jednostki	Prof. dr hab. n. med. Przemysław Kunert
Koordinator przedmiotu	Prof. dr hab. n. med. Przemysław Kunert
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. Tomasz Czernicki, tel. 22 5992535
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Przemysław Kunert Prof. dr hab. n. med. Andrzej Marchel Dr hab. n. med. Arkadiusz Nowak Dr n. med. Tomasz Czernicki Dr n. med. Tomasz Dziedzic

2.INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)		
seminarium (S)*	30	1,2
ćwiczenia (C)*	60	2,4
e-learning (e-L)*		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczenia	60	2,4

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Praca pod nadzorem asystenta na oddziale neurochirurgicznym i bloku operacyjnym
C2	Rozpoznawanie, diagnozowanie i uczestnictwo w leczeniu, pod nadzorem asystenta, pacjentów z chorobami z zakresu neurochirurgii
C3	Pogłębienie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej dotyczącej opieki nad chorym przed i po operacji w aspekcie współpracy interdyscyplinarnej
C4	Diagnozowanie różnicowe jednostek chorobowych leczonych metodami inwazyjnymi w oparciu o współpracę z innymi specjalnościami (radiologia, anestezjologia, choroby wewnętrzne, bakteriologia, anatomia patologiczna)
C5	Uczestniczenie w procesie diagnostyczno – terapeutycznym najczęstszych powikłań pooperacyjnych..

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W3.	zna zasady kwalifikacji i wykonywania oraz najczęstsze powikłania podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych;

F.W5.	zna leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym;
F.W10.	zna problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: a) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, b) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów leczniczych, c) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;
F.W13.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie: a) obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych, b) innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami, c) urazów czaszkowo-mózgowych, d) wad naczyniowych centralnego systemu nerwowego, e) guzów nowotworowych centralnego systemu nerwowego, f) chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego;
F.W15.	zna zasady wysuwania podejrzenia oraz rozpoznawania śmierci mózgu.
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U3.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;
F.U4.	zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;
F.U21.	oceniać stan pacjenta nieprzytomnego zgodnie z międzynarodowymi skalami punktowymi;
F.U22.	rozpoznawać objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
W2	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów człowieka
W3	podstawowe zespoły objawów neurologicznych
W4	zasady terapii skojarzonych w onkologii, algorytmy postępowania diagnostyczno-leczniczego w najczęściej występujących nowotworach człowieka;
W6	zagrożenia związane z hospitalizacją osób w podeszłym wieku;
W7	zasady bezpieczeństwa okołopooperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji

W8	leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym w aspekcie chorób potencjalnie leczonych neurochirurgicznie
U2	przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego ze szczególnym uwzględnieniem chorób leczonych neurochirurgicznie
U3	oceniać i opisywać stan somatyczny i psychiczny pacjenta
U4	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
U5	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia w okresie przed-,śród- i pooperacyjnym
U6	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne ze szczególnym uwzględnieniem patologii potencjalnie leczonych neurochirurgicznie
U7	Interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyień
U8	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;
U9	monitorować okres pooperacyjny w oparciu o podstawowe parametry życiowe
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym
K2	kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu
K3	przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego dokształcania się

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	Opracowanie i przedstawienie przez studenta wybranego problemu klinicznego w formie prezentacji. Otwarta lista proponowanych problemów klinicznych do opracowania przez studentów: 1.) Ciśnienie wewnątrzczaszkowe. Regulacja ciśnieniowo – objętościowa. 2.) Guzy mózgu-objawy. 3.) Współczesna diagnostyka guzów mózgu. Charakterystyka obrazowa różnych guzów.	F.W3.,F.W10, F.W13, F.U21.,F.U22.,W1-W7, U1-U7, K1-K4.

	4.) Niepęknięte tętniaki wewnątrzczaszkowe – epidemiologia, sposób postępowania. 5.) Patofizjologia krwotoku podpajęczynówkowego z tętniaka. 6.) Współczesne możliwości leczenia tętniaków pękniętych i niepękniętych. 7.) Możliwości leczenia guzów mózgu 8.) Zaburzenia krążenia mózgowego w przypadku malformacji tętniczo-żylnych mózgu. 9.) Naczyniaki jamiste - objawy, diagnostyka, leczenie. 10.) Pourazowe krwiaki nadwardówkowe. 11.) Patofizjologia ostrych krwotoków podwardówkowych. 12.) Wodogłowie - diagnostyka i leczenie. 13.) Dyskopatia lędźwiowa: objawy, diagnostyka i możliwości leczenia. 14.) Dyskopatia szyjna: wskazania do leczenia operacyjnego. 15.) Wewnątrzwardówkowe guzy rdzenia kręgowego.	
Ćwiczenie 1	Udział w sprawowaniu opieki nad chorym w oddziale neurochirurgicznym oraz znajomość podziału zadań i kompetencji	F.W3.,F.W10, F.W13, F.U21.,F.U22.,W1-W7, U1-U7, K1-K4.
Ćwiczenie 2	Ocena rany pooperacyjnej, rozpoznawania powikłań w gojeniu rany i jej leczenie pod nadzorem	F.U3.,F.U4.W8,U8
Ćwiczenie 3	Wykonywanie zmian opatrunków i pod nadzorem zabiegów leczniczych dotyczących ran powikłanych	F.U3., F.U4.,W8, U8
Ćwiczenie 4	Przygotowanie chorego do operacji pod nadzorem	F.W3.,F.W10.,W1-W7, U1-U7.
Ćwiczenie 5	Opieka nad chorym w okresie pooperacyjnym pod nadzorem	F.W5.,F.U21., F.U.22., W8, U4, U5, U7, U8
Ćwiczenie 6	Uczestniczenie pod nadzorem w leczeniu pacjentów od momentu przyjęcia do zakończenia leczenia u wybranych chorych	F.W3.,F.W5., F.W10., F.W13., F.W15., F.U21., F.U22., W1-W8, U1-U8, K1-K4
Ćwiczenie 7	Rozwiązywanie problemów klinicznych w okresie okołoperacyjnym u wybranych chorych pod nadzorem	F.W3., F.W5., F.U3., F.U4., F.U21., F.U22., W8, U4, U5, U7, U9

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1.) Podstawy Neurochirurgii. Skrypt dla studentów pod red. Prof. Przemysława Kunert, WUM 2022

Uzupełniająca

- 1.) Zarys neurochirurgii red M.Ząbek, PZWL 1999
2.) Neurologia i Neurochirurgia K.W.Lindsay, I.Bone,2006

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W3.,F.W5., F.W10., F.W13., F.W15., F.U3, F.U4, F.U21., F.U22., W1-W8, U1-U8, K1-K4	Obecność i aktywność na zajęciach. Profesjonalne przygotowanie zgodne z aktualną wiedzą prezentacji wybranego problemu klinicznego, i uzyskanie pozytywnej oceny z prezentacji.	Uzyskanie pozytywnej oceny z prezentacji. Ocena przez asystenta - potwierdzenie posiadania kompetencji oraz nabytych umiejętności.

	Sprawdzian umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, w tym będzie brane pod uwagę zaangażowania studenta w trakcie zajęć i prawidłowe wykonywanie wyznaczonych zadań klinicznych.	
--	--	--

9. INFORMACJE DODATKOWE

Regulamin zajęć:

1. Studentów odbywających ćwiczenia przy łóżku chorego i na bloku operacyjnym obowiązuje tajemnica lekarska.
2. Studentom nie wolno udzielać informacji o stanie chorego ani sposobach leczenia.
3. Wszelkie dyskusje na temat chorego (rozpoznanie, leczenie, rokowanie) mogą odbywać się wyłącznie poza salą chorych.
4. W obecności chorych należy zachowywać się cicho, spokojnie i taktownie. Stosunek do chorego musi być nacechowany życzliwością i szacunkiem.
5. Zbieranie wywiadów oraz badanie chorego powinno być przeprowadzone w sposób taktowny i dyskretny, z pełnym poszanowaniem jego wrażliwości i godności. Należy dążyć do nawiązania pełnego kontaktu z chorym i wzbudzenia jego zaufania.
6. Studenci muszą pamiętać, że ich obecność w Klinice może mieć wpływ na szerzenie się zakażeń, dlatego muszą dbać o czystość, higienę osobistą oraz stosować środki ochrony wg. zaleceń obowiązujących w UCK WUM
7. Jeżeli podczas odrabiania ćwiczeń wystąpi u studenta jakiegokolwiek zakażenie miejscowe czy ogólne zakażenie, powinien on natychmiast powiadomić o tym asystenta, który podejmie decyzji odnośnie dalszego udziału studenta w zajęciach.
8. Student uczestniczący w zajęciach jest zobowiązany do punktualności i noszenia identyfikatora.
9. Przed wejściem na salę operacyjną obowiązuje zmiana stroju. Na sali operacyjnej w celu zapewnienia bezpieczeństwa chorego obowiązują wszystkich szczególnie zaostrzone rygory zachowania. Dozwolone jest poruszanie się jedynie w wyznaczonym przez asystenta obszarze sali operacyjnej. Obowiązuje bezwzględne podporządkowanie się wszystkim poleceniom wydanym przez asystenta i stosowanie się do uwag innych pracowników bloku operacyjnego.
10. Podczas udziału w zajęciach studenci są zobowiązani do przyniesienia od pierwszego dnia zajęć i przebranie się w strój ochronny („scrubs”), noszenia obuwia szpitalnego przeznaczonego do udziału w zajęciach oraz identyfikatorów.
11. Obowiązuje całkowity zakaz robienia zdjęć i nagrywania filmów w jakikolwiek sposób ukazujących pacjentów, procedury medyczne lub dokumentację medyczną podczas zajęć na terenie Kliniki, Bloku Operacyjnego i Izby Przyjęć.
12. Studenci powinni odnosić się z szacunkiem do kolegów, lekarzy i pielęgniarek, z którymi stykają się podczas zajęć.
13. Badanie chorych student wykonuje na zlecenie i według wskazówek asystenta, z którym wyjaśnia i omawia wszystkie swoje wątpliwości.
14. Student nieprzygotowany do ćwiczeń może zostać do nich niedopuszczony.

Serdecznie zapraszamy studentów zainteresowanych neurochirurgią do uczestnictwa w pracach Studenckiego Koła Naukowego przy Klinice Neurochirurgii – opiekun Koła Naukowego – dr n.med. Tomasz Dziedzic.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

OKULISTYKA

Katedra i Klinika Okulistyki (1WD)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca	Katedra i Klinika Okulistyki Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego ul. Lindleya 4, 02-005 Warszawa, tel.: 22 5021554 e-mail: okulistyka@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. n. med. Dariusz Kęćik
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Piotr Maciejewicz mail: piotr.maciejewicz@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. Piotr Maciejewicz
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. n. med. Dariusz Kęćik dr hab. n. med. Joanna Brydak-Godowska dr n. med. Dorota Kopacz dr n. med. Piotr Maciejewicz

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)		
seminarium (S)	30	1,2
ćwiczenia (C)	60	2,4
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Powinien poznać elementy podmiotowego i przedmiotowego badania okulistycznego oraz możliwości korekcji wad wzroku
C2	Powinien poznać wybrane metody diagnostyczne w okulistyce oraz wstępnie zinterpretować wyniki
C3	Powinien poznać fizjologię narządu wzroku oraz patofizjologię, objawy i leczenie wybranych chorób oczu
C4	Powinien umieć w zakresie podstawowym przeprowadzić podmiotowe i przedmiotowe badanie okulistyczne
C5	Powinien umieć udzielić pierwszej pomocy w przypadku urazów oczu oraz ocenić wskazania i pilność konsultacji specjalistycznej

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	

F.W11	Zna i rozumie zagadnienia z zakresu chorób narządu wzroku, w szczególności: 1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach okulistycznych, 2. okulistyczne powikłania chorób ogólnoustrojowych wraz z ich okulistyczną symptomatologią oraz prawidłowe metody postępowania w tych przypadkach, 3. postępowanie chirurgiczne w poszczególnych chorobach oka, 4. podstawowe grupy leków stosowanych w okulistyce, ich działania niepożądane i interakcje, 5. grupy leków stosowanych ogólnie, z którymi wiążą się powikłania i przeciwwskazania okulistyczne oraz ich mechanizm;
F.W3	Zna i rozumie zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych w okulistyce
F.W10 pkt 3	Zna i rozumie wskazania do badań obrazowych okulistyce
F.W14	Zna i rozumie podstawowe zagadnienia transplantologii w okulistyce
F.W13 pkt 3	Zna i rozumie objawy i zasady diagnostyki urazów czaszkowo-mózgowych
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
F.U20	Potrafi rozpoznać stany okulistyczne wymagające natychmiastowej pomocy specjalistycznej i udzielać wstępnej, kwalifikowanej pomocy w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka
F.U19	Potrafi przeprowadzać okulistyczne badania przesiewowe
F.U3	Potrafi stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki
Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	kierować się dobrem pacjenta
K2	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K3	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
seminaria	Migrena z aurą wzrokową. Zespół suchego oka. Nowoczesne techniki transplantacji rogówki. Fakomatozy. Centralna retinopatia surowicza. Urazy chemiczne narządu wzroku. Zamknięcie żyły środkowej siatkówki. Zamknięcie tętnicy środkowej siatkówki. Optyka okulistyczna. Choroby przebiegające z objawem czerwonego oka. Chirurgia refrakcyjna rogówki. Niedokrwienność neuropatia nerwu wzrokowego. Retinopatia cukrzycowa. Choroby układowe. Urazy aparatu	F.W11 F.W3 F.W10 F.W14 F.W13

	ochronnego oka. Jaskra. Choroby siatkówki. Zapalenia błony naczyniowej. Neurookulistyka . Laseroterapia w okulistyce. Orbitopatia. Choroba zezowa. Zaćma . Zwyródnienie plamki żółtej .	
ćwiczenia	Wywiad okulistyczny; dokumentacja medyczna; badanie okulistyczne; ciśnienie wewnątrzgałkowe; badanie refrakcji; korekcja wad wzroku; badanie neurookulistyczne; stany nagłe; udzielanie pierwszej pomocy w urazach narządu wzroku; aplikacja leków okulistycznych; badanie ortoptyczne; angiografia fluoresceinowa; zastosowanie badań optycznej koherentnej tomografii w okulistyce; badanie USG, biometria, badanie dna oka; usuwanie powierzchownego ciała obcego oka; zaburzenia filmu łzowego; transplantacja rogówki; perymetria; gonioskopia; nowotwory narządu wzroku; chirurgia plastyczna; bhp promieniowania laserowego; planowanie diagnostyki różnicowej; działania niepożądane leków i interakcje leków okulistycznych; interpretacja wyników badań okulistycznych; powikłania okulistyczne chorób ogólnoustrojowych; zagadnienia interdyscyplinarne w okulistyce; organizacja pracy w ambulatorium okulistycznym; ćwiczenia w ambulatorium okulistycznym, ćwiczenia na bloku operacyjnym	F.U20 F.U19 F.U3 F.W11 F.W3 F.W10 F.W14 F.W13 K1-K5

6. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Materiał omawiany na seminariach i ćwiczeniach w Klinice
2. Podręcznik „Okulistyka. Podstawy kliniczne” red. H.Niżankowska PZWL

Uzupełniająca

1. „Okulistyka. Podręcznik dla studentów” C.A.Bradford, Elsevier
2. „Okulistyka kliniczna” J.Kański, Wydawnictwo Medyczne Górnicki

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.U20, F.U19, F.U3, F.W11 F.W3, F.W10, F.W14, F.W13 K1-K5	Obecność i aktywny udział w zajęciach. Odrobienie ewentualnej nieobecności. Obserwacja studenta podczas zajęć. Zaliczenie ostatniego dnia zajęć w formie testowej 30 pytań	Min. dostateczne nabycie umiejętności oraz posiadanie kompetencji społecznych – ocenione przez asystenta Wyniki testu: Zaliczenie 21-30 pkt Niezaliczenie poniżej 21 pkt

8. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia rozpoczynają się o godz: 8.15 w bibliotece Kliniki Okulistyki, ul. Lindleya 4
Szatnia i pokój dla studentów są na poziomie -1
Wymagane w czasie zajęć: identyfikator studenta, fartuch i obuwie na zmianę.
Warunkiem zaliczenia jest obecność i aktywny udział na zajęciach oraz zaliczenie kolokwium.
Jedną nieobecność trzeba odrobić w terminie uzgodnionym z koordynatorem zajęć dydaktycznych.

Kontakt w sprawach studenckich

Sekretariat Kliniki tel: 22 5021554 mail: okulistyka@wum.edu.pl
dr Piotr Maciejewicz tel: 22 5021414 mail: pmaciejewicz@wum.edu.pl

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

OKULISTYKA

Katedra I Klinika Okulistyki (2WF)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca	Katedra I Klinika Okulistyki WUM ul. Sierakowskiego 13, 03-709 Warszawa, tel.: 22 5116377 e-mail: klinika@spkso.waw.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. n. med. Jacek P. Szaflik
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Monika Łazicka-Gałęcka e-mail: Monika.łazicka-galecka@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. Monika Łazicka-Gałęcka e-mail: Monika.łazicka-galecka@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. n. med. Jacek P. Szaflik dr hab. n. med. Justyna Izdebska dr hab. n. med. Ewa Langwińska dr hab. n. med. Anna Zaleska-Żmijewska dr hab. n. med. Anna Kamińska dr hab. n. med. Michał Post dr n. med. Monika Udziela dr hab. n. med. Joanna Przybek-Skrzypecka dr n. med. Monika Łazicka-Gałęcka

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	
ćwiczenia (C)	60	2,4	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Poszerzenie wiedzy na temat patofizjologii, objawów i leczenia wybranych chorób oczu
C2	Poszerzenie wiedzy o wybranych metodach diagnostycznych w okulistyce oraz umiejętności wstępnej interpretacji wyników
C3	Doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie podstawowego badania okulistycznego i badań dodatkowych
C4	Doskonalenie umiejętności praktycznych z zakresu pierwszej pomocy w przypadku urazów oczu oraz oceny wskazań i pilności konsultacji specjalistycznej
C5	Kształtowanie kompetencji społecznych w zakresie kontaktu z pacjentem i współpracy zawodowej
4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
F.W11	Zna i rozumie zagadnienia z zakresu chorób narządu wzroku, w szczególności: 1. przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach okulistycznych, 2. okulistyczne powikłania chorób ogólnoustrojowych wraz z ich okulistyczną symptomatologią oraz prawidłowe metody postępowania w tych przypadkach, 3. postępowanie chirurgiczne w poszczególnych chorobach oka, 4. podstawowe grupy leków stosowanych w okulistyce, ich działania niepożądane i interakcje, 5. grupy leków stosowanych ogólnie, z którymi wiążą się powikłania i przeciwwskazania okulistyczne oraz ich mechanizm;
F.W3	Zna i rozumie zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych w okulistyce
F.W10 pkt 3	Zna i rozumie wskazania do badań obrazowych w okulistyce
F.W14	Zna i rozumie podstawowe zagadnienia transplantologii w okulistyce
F.W13 pkt 3	Zna i rozumie objawy i zasady diagnostyki urazów czaszkowo-mózgowych
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
F.U20	Potrafi rozpoznać stany okulistyczne wymagające natychmiastowej pomocy specjalistycznej i udzielać wstępnej, kwalifikowanej pomocy w przypadkach urazów fizycznych i chemicznych oka
F.U19	Potrafi przeprowadzać okulistyczne badania przesiewowe
F.U3	Potrafi stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	Kierowania się dobrem pacjenta

K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K6	propagowania zachowań prozdrowotnych
K7	korzystania z obiektywnych źródeł informacji
K8	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K9	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

5. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
seminaria	S1- Chirurgiczne metody korekcji wad wzroku S2- Czy można hamować rozwój krótkowzroczności? S3- Stany zagrażające życiu i widzeniu- podstawy neurookulistyki S4- Chirurgia powiek i oczodołu S5- Czy kobiety w ciąży płaczą? S6- Immunologia oka w kontekście przeszczepów wysokiego ryzyka S7- Oko w chorobach reumatycznych S8- Przeszczepy rogówki S9- Stożek rogówki S10- Choroba Wilsona S11- Podstawy chirurgii witreoretinalnej S12- Cukrzycowa choroba oczu S13- Demodekoza oczna S14- Laseroterapia w okulistyce S15-Współpraca między dermatologiem a okulista- kiedy szczególnie konieczna?	F.W11 F.W3 F.W10 F.W14 F.W13
ćwiczenia	badanie okulistyczne; ocena wyników badań dodatkowych, pomiar ciśnienia wewnątrzgałkowo; badanie refrakcji; korekcja wad wzroku; badanie neurookulistyczne; płukanie worka spojówkowego; udzielanie pierwszej pomocy w urazach narządu wzroku; aplikacja leków okulistycznych; angiografia fluoresceinowa; badanie USG, biometria, badanie dna oka; usuwanie powierzchownego ciała obcego oka; zaburzenia filmu łzowego i test Schirmera; perymetria; gonioskopia; prezentacja pacjentów i wyników badań obrazowych; chirurgia plastyczna; bhp promieniowania laserowego; planowanie diagnostyki różnicowej; działania niepożądane leków i interakcje leków okulistycznych; zagadnienia interdyscyplinarne w okulistyce; organizacja pracy w ambulatorium okulistycznym; ćwiczenia na bloku operacyjnym, ćwiczenia w centrum symulacji okulistycznej	F.U20 F.U19 F.U3 F.W11 F.W3 F.W10 F.W14 F.W13

6. LITERATURA
Obowiązkowa
Materiał omawiany na seminariach i ćwiczeniach w Klinice
Uzupełniająca

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.U20 F.U19 F.U3 F.W11 F.W3 F.W10 F.W14 F.W13 K1-K11	Dyskusja podczas seminariów, aktywne uczestnictwo w ćwiczeniach, ocena umiejętności i kompetencji społecznych - obserwacja studenta podczas zajęć	Obecność na zajęciach. Dostateczne nabycie umiejętności praktycznych oraz posługiwanie się kompetencjami społecznymi - ocenianie przez asystenta.

8. INFORMACJE DODATKOWE
• Zajęcia rozpoczynają się seminarium o godz. 8.30 w Sali Konferencyjnej na I piętrze. • W czasie zajęć praktycznych studenci rotacyjnie odwiedzają poszczególne poradnie i pracownie Polikliniki Szpitala oraz gabinet ostrego Dyżuru i oddział szpitalny. Dokładny rozkład zajęć praktycznych otrzymują studenci drogą mailową przed rozpoczęciem bloku i pierwszego dnia zajęć • O wszelkich zmianach organizacyjnych studenci zostaną poinformowani drogą mailową przed rozpoczęciem zajęć. • W przypadku pytań zachęcamy do kontaktu z Kliniką drogą mailową (klinika@spkso.waw.pl) lub telefonicznie tel.: 22 5116377 (sekretariat Kliniki) • Na zajęciach wymagana jest odzież medyczna oraz zmienne obuwie. Rekomenduje się odzież medyczną z krótkimi rękawami. W przypadku fartucha medycznego zakładanego na odzież prywatną należy go zapinać. Biżuteria (zegarki, pierścionki, bransoletki) są niedopuszczalne. Paznokcie nie mogą być pomalowane, a długie włosy należy spinać. Rękawiczki ochronne należy zakładać po umyciu/dezynfekcji rąk bezpośrednio przed kontaktem z pacjentem. • Szatnia dla studentów znajduje się na I Piętrze szpitala.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

ONKOLOGIA

Klinika Onkologii (2W11)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Klinika Onkologii ul. Banach 1a, 02-097 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. Rafał Stec
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Leszek Kraj Email- leszek.kraj@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. Leszek Kraj Email- leszek.kraj@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Rafał Stec Dr n. med. Leszek Kraj Dr n. med. Aleksandra Semeniuk – Wojtaś Lek. Maciej Gryziak Lek. Martyna Tysza Lek. Ewelina Dziąg-Dudek Lek. Krzysztof Woźniak Lek. Agnieszka Wojciechowska-Krajewska
2. INFORMACJE PODSTAWOWE	

Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Opanowanie i utrwalenie podstawowych zagadnień z zakresu onkologii klinicznej i radioterapii nowotworów.
C2	Utrwalenie umiejętności praktycznych z zakresu planowania postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego.
C3	Nabywanie podstawowych umiejętności krytycznej analizy publikacji naukowych z zakresu onkologii klinicznej

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W23	zna uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;
E.W24	zna podstawy wczesnej wykrywalności nowotworów i zasady badań przesiewowych w onkologii;
E.W25	zna możliwości współczesnej terapii nowotworów z uwzględnieniem terapii wielomodalnej, perspektywy terapii komórkowych i genowych oraz ich niepożądane skutki;

E.W26	zna zasady terapii skojarzonych w onkologii, algorytmy postępowania diagnostyczno- leczniczego w najczęściej występujących nowotworach;
E.W27 pkt 2	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym: 2. postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym i w profilaktyce oraz leczeniu odleżyn.
E.W28	zna zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym;
E.W29	zna zasady leczenia bólu, w tym bólu: nowotworowego i przewlekłego;
B.W17	sposoby komunikacji między komórkami i między komórką a macierzą zewnątrzkomórkową oraz szlaki przekazywania sygnałów w komórce, a także przykłady zaburzeń w tych procesach prowadzące do rozwoju nowotworów i innych chorób;
B.W18	zna procesy takie jak : cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu;
C.W4	opisuje budowę chromosomów oraz molekularne podłoże metagenez;
C.W9	zna podstawy diagnostyki mutacji genowych i chromosomowych odpowiedzialnych za choroby dziedziczne oraz nabyte, w tym nowotworowe;
C.W24	zna zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów;
C.W42	zna podstawowe kierunki rozwoju terapii, w szczególności możliwości terapii komórkowej oraz terapii genowej i celowanej w określonych chorobach;
D.W6	rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;
E.W39	zna rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej oraz zasady pobierania materiału do badań;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1	przeprowadza wywiad z pacjentem dorosłym;
E.U3	przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego;
E.U7	ocenia stan ogólny , stan przytomności i świadomości pacjenta;
E.U14	rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia;
E.U16	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
E.U21	rozpoznawać stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby;
E.U24	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń od normy;
E.U28	pobiera materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej

B.U2	ocenia szkodliwość dawki promieniowania jonizującego i stosuje się do zasad ochrony radiologicznej;
D.U1	uwzględnia w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;
D.U2	dostrzega oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych i właściwie na nie reaguje;
D.U5	przeprowadza rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawia z pacjentem o jego sytuacji życiowej;
D.U6	Informuje pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych i uzyskuje jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań;
D.U9	udziela porad w kwestii przestrzegania zaleceń terapeutycznych i prozdrowotnego trybu życia;
D.U14	posiada zdolność rozpoznawania etycznych wymiarów decyzji medycznych i odróżniania aspektów faktycznych od normatywnych;
D.U17	krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski;
F.U3	stosuje się do zasad aseptyki i antyseptyki;

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NISW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	zasady doboru leczenia systemowego w kolejnych liniach leczenia
W2	interpretację wyników badań klinicznych
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	pobieranie materiału cytologicznego oraz histopatologicznego
U2	postępowanie w sytuacji wynacznienia cytostatyków
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Nawiązywania kontaktu z pacjentem. Podstawy komunikacji pacjent onkologiczny - lekarz.
K2	Świadomość znaczenia współpracy wielodyscyplinarnej w procesie diagnostyki i planowaniu leczenia onkologicznego.

K3	Korzystania z obiektywnych źródeł wiedzy
K4	Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K5	Propagowania zdrowego stylu życia ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki pierwotnej i wtórnej w onkologii

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	Prezentacje przypadków klinicznych z omówieniem przebiegu diagnostyki, leczenia i rokowania z uwzględnieniem aktualnych zaleceń postępowania w tym m.in w zakresie: Stanów nagłych w onkologii Leczenia wspomagającego w trakcie chemioterapii Algorytmy diagnostyki i leczenia w nowotworach głowy i szyi Algorytmy diagnostyki i leczenia w ginekologii onkologicznej Algorytmy diagnostyki i leczenia w urologii onkologicznej Algorytmy diagnostyki i leczenia w nowotworach piersi Algorytmy diagnostyki i leczenia w nowotworach układu pokarmowego Algorytmy diagnostyki i leczenia w nowotworach klatki piersiowej Algorytmy diagnostyki i leczenia w nowotworach rzadkich Analiza badań klinicznych i publikacji naukowych w onkologii Podstawy radioterapii nowotworów Podłoże molekularne nowotworów Podstawy diagnostyki genetycznej w onkologii Medycyna personalizowana w onkologii Możliwa modyfikacja tematów i dodanie innych zagadnień w zależności od preferencji Studentów	E.W23, E.W24, E.W25, E.W26, E.W27, E.W28, E.W29, B.W17, B.W18, C.W4, C.W9, C.W24, C.W42, D.W6, E.W39, W1, W2
Ćwiczenia	Ćwiczenia kliniczne – na oddziale stacjonarnym, dziennym, w poradni onkologicznej, poradni radioterapeutycznej. Studenci biorą udział w pracy zespołów specjalistycznych, odprawach lekarskich, posiedzeniach wielodyscyplinarnych. Ćwiczenia z analizy publikacji naukowych i badań klinicznych.	E.U1, E.U3, E.U7, E.U14, E.U16, E.U21, E.U24, E.U28, B.U2, D.U1, D.U2, D.U5, D.U6, D.U9, D.U14, D.U17, F.U3 U1, U2, K1, K2, K3, K4, K5

7. LITERATURA
Obowiązkowa
1. Onkologia – pomoc dydaktyczna dla studentów i lekarzy specjalizujących się w onkologii: Redakcja: Rafał Stec, Andrzej Deptała, Marta Smoter. Wydawnictwo AsteriaMed Gdańsk 2021 Wydanie 2
Uzupełniająca
1. Onkologia w praktyce klinicznej. Zalecenia postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w nowotworach złośliwych. Autorzy: Maciej Krzakowski, Krzysztof Warzocha. Tom I. Gdańsk 2013. 2. Wybrane publikacje naukowe z wiodących czasopism naukowych analizowane wspólnie podczas zajęć.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W7, E.W23, E.W24, E.W25, E.W26, E.W27, E.W28, E.W29, B.W17, B.W18, C.W4, C.W9, C.W24, C.W42, D.W6, E.W39, E.U1, E.U3, E.U7, E.U14, E.U16, E.U21, E.U24, E.U28, B.U2, D.U1, D.U2, D.U5, D.U6, D.U9, D.U14, D.U15, F.U3 W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3, K4, K5	Obserwacja studenta podczas zajęć przeprowadzona przez nauczyciela akademickiego	Aktywny udział w zajęciach potwierdzony przez prowadzących. Dostateczne przyswojenie efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji.
	Prezentacja przypadku klinicznego	Dostateczne nabycie umiejętności ocenione przez nauczyciela akademickiego
	Udział w dyżurze w Oddziale (4 godziny) w wybranym przez siebie terminie w trakcie trwania bloku	Poprawne posługiwanie się kompetencjami i umiejętnościami ocenione przez nauczyciela akademickiego

9. INFORMACJE DODATKOWE

1. Szczegółowy plan zajęć zostanie podany na tydzień przed zajęciami, zostanie opublikowany na stronie Kliniki Onkologii <http://onkologiaakademicka.wum.edu.pl>
2. Zajęcia odbywają się w bloku trzytygodniowym w godzinach 8.30-13.00
3. W trakcie trwania zajęć należy odbyć jeden dyżur towarzyszący na Oddziale Onkologii (6 godzin)
4. Na zajęciach obowiązuje odpowiednia odzież ochronna (fartuch, obuwie)
5. Obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach jest obowiązkowa. Pojedynczą usprawiedliwioną nieobecność należy odrobić w formie uzgodnionej z koordynatorem przedmiotu.
6. Zaliczenie odbywa się w ostatnim dniu zajęć na podstawie: obecności, udziału w dyżurze, oceny prezentacji przypadku klinicznego, oceny pracy w trakcie zajęć przez nauczycieli akademickich.
7. Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: dr n. med. Leszek Kraj, Email- leszek.kraj@wum.edu.pl
8. Kontakt email z Kliniką Onkologii – onkologia.csk@uckwum.pl

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

ORTOPEDIA Z TRAUMATOLOGIĄ

Katedra i Klinika Ortopedii, Onkologii i Traumatologii Narządu Ruchu
Dorosłych i Dzieci (1WE)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Katedra i Klinika Ortopedii, Onkologii i Traumatologii Narządu Ruchu Dorosłych i Dzieci (1WE) uL. Lindleya 4 klort@wum.edu.pl , tel. (+48 22) 502 15 14
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Paweł Łęgosz pawel.legosz@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Radosław Górski radoslaw.gorski@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. Radosław Górski radoslaw.gorski@wum.edu.pl , tel. 22 502 15 14
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Paweł Łęgosz dr hab. n. med. Grzegorz Szczęsny dr hab. n. med. Łukasz Pulik, dr n. med. Grzegorz Benke, dr n. med. Radosław Górski dr n. med. Marcin Kowalski dr n. med. Karol Mochocki dr n. med. Łukasz Szellerski dr n. med. Sławomir Struzik dr n. med. Piotr Strzelczyk dr n. med. Piotr Turski dr n. med. Piotr Wasilewski dr n. med. Sławomir Żarek lek. med. Artur Leśkow

	lek. med. Adam Łazarski lek. med. Paweł Wojtyński lek. med. Aleksandra Sibilska lek. med. Kacper Dąbrowski lek. med. Michał Chlebowicz lek. med. Mateusz Wojtasik lek. med. Paweł Stępiak lek. med. Ewa Pawelec lek. med. Nikita Khalamei lek. med. Aleksander Woźniak lek. med. Wiktoria Skała lek. med. Bartosz Banaszek lek. med. Marcin Wyglądała lek. med. Wiktor Kaczyński lek. med. P. Kasprzak
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS
			6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	
ćwiczenia (C)	60	2,4	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń, przygotowanie prezentacji	30	1,2	
Zapoznanie się z wybranymi kursami na platformie Incision Academy, platformie Kursu i innych wybranych materiałów audiowizualnych (materiały własne asystenta, materiały dostępne na platformie youtube itp.).	10	0,4	
Przygotowanie studenta do zaliczeń, w tym przygotowanie prezentacji.	20	0,8	

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Utrwalenie i poszerzenie wiadomości i umiejętności z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu, a zwłaszcza technik badania podmiotowego i przedmiotowego oraz diagnostyki obrazowej niezbędnych lekarzom chcącym specjalizować się w ortopedii i traumatologii narządu ruchu.
C2	Zaznajomienie studenta ze specyfiką ortopedii i traumatologii narządu ruchu oraz podstawowymi metodami leczenia zachowawczego i operacyjnego stosowanych w tej specjalności.
C3	Zapoznanie z zasadami przeprowadzania i celami leczenia operacyjnego oraz pogłębienie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej dotyczącej opieki nad chorym przed i po operacji.
C4	Poszerzenie wiedzy dot. podstawowych problemów ortopedii i sposobami ich rozwiązywania na podstawie aktualnego piśmiennictwa naukowego.
C5	Wzmocnienie i utrwalenie kompetencji zawodowych i społecznych niezbędnych do godnego wykonywania zawodu z poszanowaniem praw chorego i z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
A.W1	mianownictwo anatomiczne, histologiczne i embriologiczne w językach polskim i angielskim
A.W2	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna);
B.W19	w podstawowym zakresie problematykę komórek macierzystych i ich zastosowania w medycynie
B.W23	mechanizm starzenia się organizmu
B.W25	związek między czynnikami zaburzającymi stan równowagi procesów biologicznych a zmianami fizjologicznymi i patofizjologicznymi
B.W26	podstawowe narzędzia informatyczne i biostatystyczne wykorzystywane w medycynie, w tym medyczne bazy danych, arkusze kalkulacyjne i podstawy grafiki komputerowej
B.W28	możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy lekarza
B.W29	zasady prowadzenia badań naukowych, obserwacyjnych i doświadczalnych oraz badań <i>in vitro</i> służących rozwojowi medycyny
C.W12	drobnoustroje, z uwzględnieniem chorobotwórczych i obecnych we florze fizjologicznej
C.W13	epidemiologię zarażeń wirusami i bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania
C.W15	konsekwencje narażenia organizmu człowieka na różne czynniki chemiczne i biologiczne oraz zasady profilaktyki

C.W18	objawy zakażeń jatrogennych, drogi ich rozprzestrzeniania się i patogeny wywołujące zmiany w poszczególnych narządach
C.W19	podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej
C.W20	podstawy dezynfekcji, sterylizacji i postępowania aseptycznego
C.W27	podstawowe mechanizmy uszkodzania komórek i tkanek
C.W28	przebieg kliniczny zapaleń swoistych i nieswoistych oraz procesy regeneracji tkanek i narządów
C.W29	definicję i patofizjologię wstrząsu, ze szczególnym uwzględnieniem różnicowania przyczyn wstrząsu oraz niewydolności wielonarządowej
C.W42	podstawowe kierunki rozwoju terapii, w szczególności możliwości terapii komórkowej, genowej i celowanej w określonych chorobach
C.U10	interpretować wyniki badań mikrobiologicznych
C.U11	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych
C.U15	projektować schematy racjonalnej chemioterapii zakażeń, empirycznej i celowanej
D.W8	funkcjonowanie podmiotów systemu ochrony zdrowia i społeczną rolę lekarza;
D.W23	podstawy medycyny opartej na dowodach
E.W27.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym: • leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych, • Postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym i w profilaktyce oraz leczeniu odleżyn, • najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej;
E.W28.	zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym;
E.W29.	zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego;
E.W30.	pojęcie niepełnosprawności i inwalidztwa;
E.W31.	rolę rehabilitacji medycznej i metody w niej stosowane;
F.W1.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności chorób kończyn i głowy, złamań kości i urazów narządów
F.W2.	wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, oraz wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci;
F.W3.	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania;
F.W4.	zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji;

F.W5.	leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym;
F.W8.	zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne
F.W10.	problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: • symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, • metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych, • wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
F.W13.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie: • obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych, • innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami, urazów czaszkowo-mózgowych, chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego
G.W5.	regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, prawa pracy, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego;
G.W6.;	podstawowe regulacje prawne dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia, powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz zasady organizacji podmiotów leczniczych
G.W7.	obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu;
G.W11.	regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, prowadzenia dokumentacji medycznej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza
G.W12	pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu oraz różnice między urazem a obrażeniem
G.W14.	zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku drogowego
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
A.U3	wyjaśniać anatomiczne podstawy badania przedmiotowego;
A.U4	wnioskować o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych, w szczególności z zakresu radiologii (zdjęcia prześwietłowe, badania z użyciem środków kontrastowych, tomografia komputerowa i magnetyczny rezonans jądrowy)
B.U2	oceniać szkodliwość dawki promieniowania jonizującego i stosować się do zasad ochrony radiologicznej
B.U9	obsługiwać proste przyrządy pomiarowe i oceniać dokładność wykonywanych pomiarów
B.U10	korzystać z baz danych, w tym internetowych, i wyszukiwać potrzebne informacje za pomocą dostępnych narzędzi
B.U12	wyjaśniać różnice między badaniami prospektywnymi i retrospektywnymi, randomizowanymi i kliniczno-kontrolnymi, opisami przypadków i badaniami eksperymentalnymi oraz szeregować je według wiarygodności i jakości dowodów naukowych
C.U10	interpretować wyniki badań mikrobiologicznych
C.U11.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych
C.U15.	projektować schematy racjonalnej chemioterapii zakażeń, empirycznej i celowanej

D.U1.	uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;
D.U2.	dostrzegać oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz właściwie na nie reagować
D.U3.	wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla pacjenta;
D.U4.	budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia
D.U5.	przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej
D.U6	informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań
D.U7	angażować pacjenta w proces terapeutyczny;
D.U8	przekazać pacjentowi i jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu
D.U9.	udzielać porad w kwestii przestrzegania zaleceń terapeutycznych i prozdrowotnego trybu życia;
D.U13.	przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych;
D.U14.	rozpoznawać etyczny wymiar decyzji medycznych i odróżniać aspekty faktualne od normatywnych;
D.U15.	przestrzegać praw pacjenta;
D.U16.	wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym;
D.U17.	krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski;
E.U1.	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym;
E.U2	przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną;
E.U3.	przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego;
E.U4.	przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku;
E.U7.	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;
E.U12.	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci;
E.U13.	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta;
E.U14.	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;

E.U15.	rozpoznawać stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek;
E.U16.	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
E.U17	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi
E.U18	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;
E.U19.	rozpoznawać objawy lekozależności i proponować postępowanie lecznicze;
E.U20.	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;
E.U22.	dokonywać oceny funkcjonalnej pacjenta z niepełnosprawnością;
E.U23	proponować program rehabilitacji w najczęstszych chorobach;
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy
E.U28	pobierać i zabezpieczać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej;
E.U29	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: • monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię,
E.U30	asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych: • przetaczaniu preparatów krwi i krwiopochodnych
E.U32	planować konsultacje specjalistyczne;
E.U35.	oceniać odleżyny i stosować odpowiednie opatrunki;
E.U36.	postępować w przypadku urazów (zakładać opatrunek lub unieruchomienie, zaopatrywać i zszywać ranę);
E.U37.	rozpoznać agonię pacjenta i stwierdzić jego zgon;
E.U38.	przewodzić dokumentację medyczną pacjenta.
F.U1.	asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną;
F.U2.	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;
F.U3.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;
F.U4.	zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;
F.U7.	oceniać wynik badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich;

F.U8.	wykonywać doraźne unieruchomienie kończyny, wybierać rodzaj unieruchomienia konieczny do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego;
F.U9.	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne;
F.U10.	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego i inne czynności ratunkowe oraz udzielać pierwszej pomocy
F.U11.	działać zgodnie z algorytmem zaawansowanych czynności resuscytacyjnych;
F.U12.	monitorować stan pacjenta w okresie pooperacyjnym w oparciu o podstawowe parametry życiowe;
F.U21.	oceniać stan pacjenta nieprzytomnego zgodnie z międzynarodowymi skalami punktowymi
F.U22.	rozpoznawać objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego
G.U3.	interpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności;
G.U5.	wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń medycznych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń
G.U6.	sporządzać zaświadczenia lekarskie na potrzeby pacjentów, ich rodzin i innych podmiotów;
G.U7	rozpoznawać podczas badania dziecka zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy wobec dziecka;
G.U8.	działać w sposób umożliwiający unikanie błędów medycznych

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent:	
Zaliczył kurs ortopedii w zakresie V roku studiów i dysponuje podstawową wiedzą dot. anatomii i patofizjologii narządu ruchu oraz ortopedii i traumatologii objętych programem nauczania w ramach bloku zajęciowego V roku studiów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym;
K2	kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu;

K3	przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
K4	posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego dokształcania się.

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
S1	Obrażenia ramienia i barku	A.W1, A.W2, B.W.25, C.W15-20, C.W27-29, C.U10. C.U11, C.U15,D.W8, D.U1,
S2	obrażenia przedramienia i ręki	A.W1, A.W2, B.W.25, C.W15-20, C.W27-29, C.U10. C.U11, C.U15,D.W8, , D.U1,
S3	obrażenia uda i stawu biodrowego	A.W1, A.W2, B.W.25, C.W15-20, C.W27-29, C.U10. C.U11, C.U15,D.W8, , D.U1,
S4	obrażenia kolana, podudzia i stopy	A.W1, A.W2, B.W.25, C.W15-20, C.W27-29, C.U10. C.U11, C.U15,D.W8, , D.U1,
S5	obrażenia kręgosłupa i miednicy	A.W1, A.W2, B.W.25, C.W15-20, C.W27-29, C.U10. C.U11, C.U15,D.W8, , D.U1,
S6	Choroba zwyrodnieniowa i alloplastyka stawów	D.W8, E.W27-29, F.W1, B.U10, B.U12, , D.U1, , G.U5-8
S7	Schorzenia metaboliczne, w tym osteoporoza. Onkologia narządu ruchu	D.W8, E.W27-29, F.W1
S8	Chirurgia artroskopowa i małoinwazyjna	F.W1, B.U10, B.U12, , D.U1,
S0	Chirurgia rekonstrukcyjna narządu ruchu	C.W42, D.W23, D.U17, B.U10, B.U12, , D.U1, E.U22-24,
S10	Zabiegi korekcyjne i oszczędzające w obrębie stawu kolanowego - diagnostyka, terapia	F.W1-5, , G.W6
S11	Dysplazja i wrodzone zwichnięcie (DDH i LCC) stawu biodrowego.	F.W1-5, G.U3, G.U5-8
S12	Wrodzone i nabyte wady narządu ruchu	F.W1-5, E.U22-24,
S13	Zabiegi operacyjne i implanty w ortopedii i traumatologii	C.W42, D.W8, D.W23, G.W5, G.W6, B.U10, B.U12, E.U22-24, G.U3, G.U5-8
S14	Najczęstsze schorzenia i urazy narządu ruchu wieku dziecięcego	F.W1-5,
S15	Terapia bólu w ortopedii i traumatologii. Zasady rehabilitacji i zaopatrzenia ortopedycznego.	D.W8, D.W23, E.W30, E.W31, E.U22-24, G.U5-8
C1	Zajęcia praktyczne w poradniach ambulatorium ortopedyczno-urazowego.	F.W1-5, F.W8, F.W10, G.W6, A.U3-4, B.U2, B.U9, D.U1, D.U2-9, D.U13-17, E.U1-4, E.U7, E.U12-20, E.U22-24, G.U5-8, K.S1-4.
C2	Zajęcia praktyczne w ramach ostrego dyżuru.	F.W8, F.W10, F.W13, G.W5, G.W12, G.W14, A.U3-4,B.U2, B.U9, D.U1-9, D.U13-17, E.U1-4, E.U7, E.U12-20, E.U22-24, K.S1-4.

C3	Zajęcia w poradni preluksacyjnej.	F.W1-5, F.W8, F.W10, G.W5, A.U3-4, B.U2, B.U9, D.U13-17, E.U1-4, E.U7, E.U22-24, K.S1-4.
C4	Zajęcia praktyczne na sali gipsowej i opatrunkowej.	F.W1-5, F.W8, F.W10, A.U3-4, E.U29-30, K.S1-4.
C5	Zajęcia praktyczne w oddziale ortopedii i traumatologii.	F.W1-5, F.W8, F.W10, G.W6, G.W7, G.W11, G.W12, G.W14, A.U3-4, C.U10, C.U15, D.U1-9, D.U13-17, E.U1-4, E.U7, E.U12-20, E.U22-24, E.U28, E.U29-30, E.U32, E.U35-38, G.U3, G.U5-8, K.S1-4.
C6	Zajęcia na bloku operacyjnym	F.W1-5, F.W8, F.W10, G.W6, A.U3-4, , D.U1-9, E.U29-30, F.U1-4, F.U7-12, F.U21-22, G.U5-8, K.S1-4.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

- Bochenek A, Reicher M.: Anatomia człowieka. PZWL, 2007.
- Babiak I, Małydk P (red): Traumatologia Narządu Ruchu. Skrypt dla studentów i lekarzy. WUM 2016
<http://dlibra.wum.edu.pl/skrypty/skrypty.html>
- Szczęsny G, Małydk P. (red.): Ortopedia. Skrypt dla studentów i lekarzy. WUM 2018
<http://dlibra.wum.edu.pl/skrypty/skrypty.html>
- Nowakowski A, Mazurek T.(red): Ortopedia i traumatologia - podręcznik dla studentów. Podręcznik rekomendowany przez Polskie Towarzystwo Ortopedyczne i Traumatologiczne. PTOiTr 2017 <http://www.ortopediaitraumatologia.pl/podrecznik/>
 - Journal of Trauma*

Uzupełniająca

- Spodnik JH.: Mianownictwo anatomiczne. Edra Urban & Partner, 2017.
- Netter FH.: Atlas anatomii człowieka. Edra Urban & Partner, 2015.
- Marczyński W.(red): Traumatologia narządu ruchu. Biologia i biomechanika leczenia. PZWL, 2017.
- Sanders R.: Traumatologia narządu ruchu. Core Knowledge in Orthopaedics. Elsevier Urban & Partner, 2009.
- Artykuły z naukowych pism o tematyce ortopedycznej w języku polskim i angielskim, ze szczególnym uwzględnieniem pism:
 - Chirurgia Narządów Ruchu i Ortopedia Polska*
 - Ortopedia, Traumatologia, Rehabilitacja*
 - Journal of Bone and Joint Surgery*

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W1-5, F.W8, F.W10, G.W6, G.W7, G.W11, G.W12, G.W14, A.U3-4, C.U10, C.U15, D.U1-9, D.U13-17, E.U1-4, E.U7, E.U12-20, E.U22-24, E.U28, E.U29-30, E.U32, E.U35-38, G.U3, G.U5-8, K.S1-4.	- obecność na zajęciach - zaliczenie dyżuru - przygotowanie i zaliczenie u asystenta prezentacji nt. ortopedii lub traumatologii narządu ruchu	Aktywny udział w zajęciach oraz dostateczne przyswojenie efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. potwierdzony przez prowadzących.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia prowadzone są w Katedrze i Klinice Ortopedii, Onkologii i Traumatologii Narządu Ruchu Dorosłych i Dzieci WUM, na terenie Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus, ul. Lindleya 4, w godzinach 08.00 - 15.00. zajęcia rozpoczynają się codziennie Odprawą Klinikzną, na której obecność jest obowiązkowa.

Odbycie dyżuru możliwe jest w dniach: poniedziałek - piątek od godz. 15:00 do 08:00 dnia następnego; w soboty i niedziele: od godz. 8:00 do 8:00 dnia następnego.

Na wszystkich zajęciach obowiązuje używanie ubioru medycznego (bluzy, garsonki) i obuwia na zmianę.

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa; akceptowalna jest jedna nieobecność. Większa (do maksymalnie trzech) liczba nieobecności wymaga zaliczenia opuszczonych przez studenta zajęć seminaryjnych u asystenta.

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: dr n. med. Radosław Górski (radoslaw.gorski@wum.edu.pl tel. 22 5021514).

Kontakt z Sekretariatem Kliniki: klort@wum.edu.pl, tel. 22 5021514.

Materiały dydaktyczne dostępne są na stronie internetowej Kursu e-learningowego: e-learning.wum.edu.pl.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

PEDIATRIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Klinika Pneumonologii, Alergologii i Pediatrii (1W34) Dziecięcy Szpital Kliniczny - UCK WUM Żwirki i Wigury 63a, 02-091 Warszawa tel. 22 317 94 19 alergologia.dsk@uskwum.pl Klinika Gastroenterologii i Żywienia Dzieci (1W33) Dziecięcy Szpital Kliniczny - UCK WUM Żwirki i Wigury 63a, 02-091 Warszawa tel. 22 317 94 51 gastrologiadziecieca@wum.edu.pl Klinika Pediatrii i Endokrynologii (1WH) Dziecięcy Szpital Kliniczny - UCK WUM Żwirki i Wigury 63a, 02-091 Warszawa tel. 22 317 95 71 www.endokrynologiapediatria.wum.edu.pl; endokrynologia.dsk@uckwum.pl Katedra i Klinika Onkologii, Hematologii Dziecięcej, Transplantologii Klinicznej, Pediatrii i Chorób Rzadkich (1WG) DSK UCK WUM, ul. Żwirki i Wigury 63A, 02-091 Warszawa tel. 22 317 96 21 magdalena.kosla@wum.edu.pl Katedra i Klinika Pediatrii i Nefrologii (1WI)

	Dziecięcy Szpital Kliniczny - UCK WUM Żwirki i Wigury 63a, 02-091 Warszawa tel. 22 317 96 53 nefrologia@spdsk.edu.pl Klinika Pediatrii (1W44) Dziecięcy Szpital Kliniczny - UCK WUM Żwirki i Wigury 63a, 02-091 Warszawa tel. 22 317 94 21 pediatria@wum.edu.pl Klinika Diabetologii Dziecięcej i Pediatrii (1W45) Dziecięcy Szpital Kliniczny - UCK WUM Żwirki i Wigury 63a, 02-091 Warszawa tel. 22 317 94 26 diabetologiadziecieca@wum.edu.pl Klinika Kardiologii Wieku Dziecięcego i Pediatrii Ogólnej (2M6) Dziecięcy Szpital Kliniczny - UCK WUM Żwirki i Wigury 63a, 02-091 Warszawa tel. 22 317 95 88
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Klinika Pneumonologii i Alergologii Wieku Dziecięcego (1W34) Prof. dr hab. n. med. Marek Kulus marek.kulus@wum.edu.pl Klinika Gastroenterologii i Żywienia Dzieci (1W33) Prof. dr hab. n. med. Aleksandra Banaszkiewicz aleksandra.banaszkiewicz@wum.edu.pl Klinika Pediatrii i Endokrynologii (1WH) prof. dr hab. n. med. Beata Pyrzak beata.pyrzak@wum.edu.pl Katedra i Klinika Onkologii, Hematologii Dziecięcej, Transplantologii Klinicznej, Pediatrii i Chorób Rzadkich (1WG) Prof. dr hab. n. med. Paweł Łaguna pawel.laguna@wum.edu.pl Katedra i Klinika Pediatrii i Nefrologii (1W1) Prof. dr hab. n. med. Małgorzata Mizerska-Wasiak malgorzata.mizerska-wasiak@wum.edu.pl Klinika Pediatrii (1W44) Prof. dr hab. n. med. Hanna Szajewska hanna.szajewska@wum.edu.pl Klinika Diabetologii Dziecięcej i Pediatrii (1W45) Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Szypowska agnieszka.szypowska@wum.edu.pl Klinika Kardiologii Wieku Dziecięcego i Pediatrii Ogólnej (2M6) Dr hab. n. med. Radosław Pietrzak radoslaw.pietrzak@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Witold Bartosiewicz witold.bartosiewicz@wum.edu.pl tel. 22 317 94 19
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n.med. Joanna Lange joanna.lange@wum.edu.pl Tel.22 317 94 13

Prowadzący zajęcia	Klinika Pneumonologii i Alergologii Wieku Dziecięcego (1W34) Prof. dr hab. n. med. Marek Kulus Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Krenke Dr hab. n. med. Wojciech Feleszko Dr hab. n. med. Katarzyna Grzela Dr n. med. Witold Bartosiewicz Dr n. med. Katarzyna Kunkiel Dr n. med. Joanna Lange Dr n. med. Agnieszka Mazur Dr n. med. Honorata Marczak Dr n. med. Agnieszka Strzelak Dr n. med. med. Maria Wawszczak Lek. med. Aleksander Adamiec Lek. med. Stanisław Bogusławski Lek. med. Marcin Sanocki Lek. med. Agnieszka Szczukocka -Zych Klinika Gastroenterologii i Żywienia Dzieci (1W33) Prof. dr hab. n. med. Aleksandra Banaszekiewicz, Prof. dr hab. n. med. Piotr Albrecht, Prof. dr hab. n. med. Andrzej Radzikowski, Dr hab. n. med. Marcin Banasiuk, Dr hab. n. med. Marcin Dziekiewicz, Dr n. med. Jan Bukowski, Dr n. med. Łukasz Dembiński, Dr n. med. Agnieszka Gawrońska, Dr n. med. Katarzyna Karolewska-Bochenek, Dr n. med. Maria Kotowska, Dr n. med. Izabella Łazowska-Przeorek, Dr n. o zdr. Aleksandra Pituch-Zdanowska, Lek. Tomasz Janiga Lek. Barbara Skowrońska Klinika Pediatrii i Endokrynologii (1WH) Prof. dr hab. n. med. Beata Pyrżak Dr hab. n. med. Anna Kucharska Dr hab. n. med. Ewelina Witkowska-Sędek Dr hab. n. med. Małgorzata Rumińska Dr n. med. Monika Paluchowska Dr n. med. Izabela Rogozińska Dr n. med. Dorota Artemniak-Wojtowitz Lek. Maria Krajewska Lek. Michał Erazmus Lek. Ada Borowiec Lek. Monika Kopiec-Burdecka Katedra i Klinika Onkologii, Hematologii Dziecięcej, Transplantologii Klinicznej, Pediatrii i Chorób Rzadkich (1WG) Prof. dr hab. n. med. Paweł Łaguna Prof. dr hab. n. med. Iwona Malinowska Dr hab. n. med. Katarzyna Pawelec Dr n. med. Barbara Sikorska-Fic Dr n. med. Katarzyna Albrecht Dr n. med. Edyta Niewiadomska Dr n. med. Marek Karwacki Dr n. med. Bartosz Chyżyński Dr n. med. Magdalena Wołowicz Dr n. med. Karolina Gawle-Krawczyk Lek.med. Anna Szmydki-Baran Lek. med. Aleksandra Minkowska Katedra i Klinika Pediatrii i Nefrologii (1WI) Prof. dr hab. n. med. Małgorzata Mizerska-Wasiak
----------------------------------	---

	Dr hab. n. med. Małgorzata Pańczyk-Tomaszewska Dr hab. n. med. Piotr Skrzypczyk Dr n. med. Hanna Szymanik-Grzelak Dr n. med. Beata Leszczyńska Dr n. med. Agnieszka Szmigielska Dr n. med. Jarosław Sołtyski Dr n. med. Agnieszka Turczyn Lek. Maria Daniel Lek. Anna Ozimek Lek. Karolina Cichoń-Kawa Lek. Agnieszka Such-Gruchot Lek. Agnieszka Antonowicz-Zawiślak Lek. Anna Deja Lek. Michał Szyszka Lek. Adam Bujanowicz Lek. Anna Ofiara Lek. Aneta Michalczewska Lek. Joanna Pergoł Lek. Zofia Podraza Klinika Pediatrii (1W44) Prof. dr hab. n. med. Hanna Szajewska Prof. dr hab. n. med. Andrea Horvath Dr n. med. Agata Skórka Dr n. med. Zofia Konarska Dr n. med. Małgorzata Pieścik-Lech Dr n. med. Marek Ruszczyński Dr n. med. Maciej Kołodziej Dr n. med. Jan Łukasik Dr n. med. Katarzyna Wojtyniak-Gawrysiak Lek. Anna Kozłowska-Jalowska Lek. Mateusz Jankiewicz Klinika Diabetologii Dziecięcej i Pediatrii (1W45) Prof. dr. hab. n. med. Agnieszka Szypowska Dr n.med. Lidia Groele Lek. Emilia Kowalczyk-Korcz, Lek. Jędrzej Nowaczyk Lek. Teresa Wolniewicz Klinika Kardiologii Wieku Dziecięcego i Pediatrii Ogólnej (2M6) Dr hab .n.med. Radosław Pietrzak Prof. dr hab. n. med. Bożena Werner Dr n. med. Piotr Wieniawski Dr n. med. Beata Kucińska Dr n. med. Halszka Kamińska Dr n. med. Tomasz Książczyk Dr n. med. Katarzyna Łuczak-Woźniak Dr n. med. Ewa Smereczyńska-Wierzbicka Dr n. med. Krzysztof Godlewski Dr n. med. Anna Prowotorow Iwaniukowicz Dr n. med. Monika Jarecka Dr n. med. Izabela Janiec Lek. Mateusz Puchalski Lek. Anna Rożnowska-Wójtowicz Lek. Piotr Halicki Lek. Anna Chanas Lek. Agnieszka Pskit-Hanuszczak Lek. Małgorzata Ludzia
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	
ćwiczenia (C)	60	2,4	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	doskonalenie wiedzy z zakresu rozwoju i odrębności fizjologicznych dziecka ze szczególnym uwzględnieniem chorób układu oddechowego, pokarmowego, kardiologii, hematologii i nefrologii dziecięcej
C2	doskonalenie umiejętności badania przedmiotowego i podmiotowego ze szczególnym uwzględnieniem układu oddechowego, pokarmowego, krążenia, krwiotwórczego i zakresie nefrologii w różnych grupach wiekowych.
C3	nabycie umiejętności różnicowania objawów fizjologicznych od patologicznych w chorobach układu oddechowego, pokarmowego, kardiologii, hematologii i nefrologii dziecięcej oraz stawiania rozpoznania wstępnego i różnicowego
C4	nabycie umiejętności interpretacji podstawowych badań laboratoryjnych i obrazowych stosowanych w diagnostyce chorób układu oddechowego, pokarmowego, kardiologii, hematologii i nefrologii dziecięcej

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie: (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1.	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób;
E.W3.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci: • ostrych i przewlekłych chorób górnych i dolnych dróg oddechowych, wad wrodzonych układu oddechowego, gruźlicy, mukowiscydozy, astmy, alergicznego nieżytu nosa, pokrzywki, wstrząsu anafilaktycznego, obrzęku naczyńnoworuchowego, • niedokrwistości, skaz krwotocznych, stanów niewydolności szpiku, chorób nowotworowych wieku dziecięcego, w tym guzów litych typowych dla wieku dziecięcego, • ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparc, krwawień przewodu pokarmowego, choroby wrzodowej, nieswoistych chorób jelit, chorób trzustki, cholestaz i chorób wątroby oraz innych chorób nabytych i wad wrodzonych przewodu pokarmowego, • zakażeń układu moczowego, wad wrodzonych układu moczowego, zespołu nerczycowego, kamicy nerkowej, ostrej i przewlekłej niewydolności nerek, ostrych i przewlekłych zapaleń nerek, chorób układowych z zajęciem nerek, zaburzeń oddawania moczu, nadciśnienia tętniczego, • najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego
E.W4.	zagadnienia dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, upośledzenia umysłowego oraz zaburzeń zachowania – psychoz, uzależnień, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci;
E.W6.	Najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci i zasady postępowania w tych stanach;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U2.	przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną
E.U3.	przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego;
E.U4.	przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku;
E.U7.	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;
E.U9.	zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych;
E.U10.	oceniać stopień zaawansowania dojrzewania płciowego;
E.U12.	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci;
E.U13.	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta;
E.U14.	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;
E.U15.	rozpoznawać stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek;
E.U16.	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;

E.U17.	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi;
E.U18.	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej,
E.U20.	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;
E.U21.	rozpoznawać stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje pacjenta ograniczają postępowanie zgodne z wytycznymi określonymi dla danej choroby;
E.U24.	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy;
E.U25.	stosować leczenie żywieniowe, z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
E.U27.	kwalifikować pacjenta do szczepień
E.U32.	planować konsultacje specjalistyczne;
E.U38.	przewodzić dokumentację medyczną pacjenta.

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie:
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
G.W8.	regulacje prawne i podstawowe metody dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia innych badań medycznych, z uwzględnieniem podstawowych metod analizy danych;
G.W17.	pojęcie błędu medycznego, najczęstsze przyczyny błędów medycznych i zasad opiniowania w takich przypadkach;
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
G.U2.	zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;
G.U6.	sporządzać zaświadczenia lekarskie na potrzeby pacjentów, ich rodzin i innych podmiotów;
G.U8.	działać w sposób umożliwiający unikanie błędów medycznych;
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
III 1.1.3 K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;

III 1.1.3 K2	Propagowania zachowań prozdrowotnych
III 1.1.3 K3	przestrzegania tajemnicy zawodowej
III 1.1.3 K4	kierowania się dobrem pacjenta
III 1.1.3 K5	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
III 1.1.3 K6	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.
III 1.1.3 K7	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Ćwiczenia	Każda grupa dziekańska odbywa 3 tyg. praktyk – każdy tydzień w innej Klinice	E.W. 1,3,4,6; E.U. 2-4,7,9-10,12-18,20-21,24-25,27
Seminaria	Tematy seminariów i e-seminariów: 1. Aktualne zasady prowadzenia dokumentacji medycznej. 2. Zasady komunikacji interpersonalnej lekarz pacjent (opiekun pacjenta). 3. Wybrane stany naglące w pediatrii. 4. Interpretacja wybranych badań diagnostycznych w zakresie chorób pulmonologicznych, gastrologicznych, nefrologicznych, hematologicznych. 5. - 10. Prezentacje studentów dot. prowadzonych pacjentów lub wybranych problemów medycznych.	E.W. 1,3,4,6; E.U. 2-4,7,9-10,12-18,20-21,24-25,27
*sylabus może zostać nieznacznie zmodyfikowany, w zależności od okoliczności (np. święta, dni rektorskie, sytuacja epidemiologiczna etc.) – przed każdymi zajęciami Klinika, w której odbywają się zajęcia ma obowiązek udostępnienia aktualnego planu zajęć		

7. LITERATURA
Literatura obowiązkowa • Kawalec W., Grenda R., Ziółkowska H. Pediatria, 2 tomy, PZWL 2024 • Pyrżak B., Walczak M. Endokrynologia wieku rozwojowego. PZWL wyd. II, 2023 • Albrecht P. Gastroenterologia dziecięca. Poradnik lekarza praktyka, Czelej 2023 • Szajewska H., Horvath A. Żywnienie i leczenie żywieniowe dzieci i młodzieży. Medycyna Praktyczna 2024 • Socha, Lebensztejn, Kamińska "Gastroenterologia dziecięca" wydanie II, rok 2024 • Kulus M, Krenke K. „Pulmonologia dziecięca”, PZWL 2018 • Feleszko W. „Choroby układu oddechowego u dzieci dla pediatrów i lekarzy rodzinnych” PZWL 2023 • „Nefrologia Dziecięca” red. H. Ziółkowska, M. Pańczyk-Tomaszewska, M. Roszkowska-Blaim, WUM 2012 • „Nefrologia dziecięca w praktyce” red. R. Grenda, M. Litwin, MP 2022 Platforma e-książki http://biblioteka.wum.edu.pl/e-ksiazki/ Platforma Access medicine http://biblioteka.wum.edu.pl/zasoby/medyczne-bazy-danych/bazy Platforma UpTO Date
Uzupełniająca

- Robert WB, Kliegman M. Nelson Textbook of Pediatrics 21th ed. – Wydawnictwo Elsevier 2019

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W.1- 3 E.U.2,4,6-7,9,12-14,16-18,20-21,24,32,38	- Zaliczenie zajęć prowadzonych w ciągu dnia dokonuje asystent na podstawie udziału studenta w ćwiczeniach oraz przygotowaniu prezentacji przypadku - Dopuszcza się sprawdzenie wiedzy studenta przed seminarium na podstawie dostępnych na stronie Kliniki materiałów seminaryjnych - Obecność studenta na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa; dopuszcza się max. 1 dzień usprawiedliwionej nieobecności (forma odrobienia zajęć wymaga uzgodnienia z koordynatorem przedmiotu); Nieobecności nieusprawiedliwione lub większa liczba nieobecności usprawiedliwionych wymagają odrobienia całego bloku (termin ustala koordynator przedmiotu) w przypadku oceny negatywnej – kolokwium poprawkowe ustala się z koordynatorem przedmiotu w terminie nie dłuższym niż 2 tyg. od zakończenia zajęć	Zaliczenie seminariów, ćwiczeń i prezentacji przypadku przez asystenta. Ocena kompetencji - w oparciu o obserwowane zachowanie studenta (np. w inscenizacji przypadków klinicznych lub podczas rzeczywistego badania przedmiotowego i podmiotowego) przy użyciu obiektywnych skal (np. <i>skali LUCAS</i>).

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia odbywają się w godzinach 8.15-13.00

W czasie ćwiczeń student jest zobowiązany do posiadania: odzieży ochronnej (z/bez fartucha lekarskiego), obuwia ochronnego, środków ochrony osobistej, stetoskopu, latarki, identyfikatora (studenci przebijają się w dedykowanej szatni na dole)

Zaliczenie bloku z pediatrii - przez Kierownika Kliniki w której studenci odbywają zajęcia w ostatnim tygodniu (III tydzień ćwiczeń)

Obecność studenta na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa; dopuszcza się max. 2 dni usprawiedliwionej nieobecności jeden raz w semestrze (forma odrobienia zajęć wymaga uzgodnienia z koordynatorem przedmiotu w danej Kinice);

Nieobecności nieusprawiedliwione lub większa liczba nieobecności usprawiedliwionych wymagają odrobienia całego bloku (termin ustala koordynator przedmiotu)

Studenckie Koła Naukowe:

1. *Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Pulmonologii i Alergologii Wieku Dziecięcego* prowadzą lek. Aleksander Adamiec i lek. Marcin Sanocki
2. *Studenckie Koło Naukowe Pediatrii Ogólnej przy Klinice Pediatrii* prowadzi dr n. med. Marek Ruszczyński
3. *Studenckie Koło Naukowe Pediatrii i Endokrynologii przy Klinice Pediatrii i Endokrynologii* prowadzi dr hab. n. med. Anna Kucharska
4. *Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Pediatrii i Nefrologii* prowadzi dr n. med. Agnieszka Szmigielska
5. *Studenckie Koło Naukowe GEKON przy Klinice Gastroenterologii i Żywienia Dzieci* prowadzi dr. n. med. Marcin Dziekiewicz
6. *Studenckie Koło Naukowe SFERO CYT przy Katedrze i Klinice Pediatrii, Hematologii i Onkologii* prowadzi dr n.med. Katarzyna Pawelec
7. *Studenckie Koło Naukowe Diabetologii Wieku Rozwojowego przy Klinice Pediatrii* prowadzi prof. dr hab. n. med. Agnieszka Szypowska

Student ma możliwość oceny zajęć wypełniając uczelnianą ankietę oceny zajęć i nauczycieli akademickich. Wszystkie sugestie dotyczące prowadzenia zajęć będą rozpatrywane z najwyższą starannością.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

PSYCHIATRIA

Katedra i Klinika Psychiatryczna (1WJ)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki Medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Psychiatryczna WUM 00-665 Warszawa, Nowowiejska 27; tel. +48 22 825 12 36 psych@wum.edu.pl ; www.psych.wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Marcin Wojnar
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Anna Wnorowska anna.wnorowska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr n. med. Anna Wnorowska anna.wnorowska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Marcin Wojnar Prof. dr hab. n.med. Przemysław Bieńkowski Prof. dr hab. n. med. Andrzej Jakubczyk Prof. dr hab. Anna Klimkiewicz Prof. dr hab. n. med. Tadeusz Nasierowski Prof. dr hab. n. med. Maria Radziwoń-Zaleska Dr hab. n. med. Sylwia Fudalej Dr hab. n. med. Maciej Kopera Dr. hab n.med. Dorota Wołyńczyk-Gmaj Dr n.med. Marta Demkow-Jania Dr n.med. Ewa Drozdowicz Dr n. med. Bartłomiej Gmaj

	Dr n. med. Piotr Januszko Dr n. med. Aleksandra Krasowska Dr n. med. Anna Mach Dr n. med. Dariusz Maciej Myszk Dr n.med. Anna Justyna Piotrowska Dr n.med. Tadeusz Piotrowski Dr n. med. Małgorzata Rydzewska Dr n. med. Agata Todzia-Kornaś Dr. n. med. Anna Wnorowska Dr n.med. Justyna Zaorska Lek. Krzysztof Bogusz Lek. Arkadiusz Jaworski Lek. Karol Knysak Lek. Jakub Kucharski Lek. Adam Krzosek Lek. Szymon Tyras Lek. Anna Winogradow Lek. Agnieszka Sławińska-Ceran Lek. Małgorzata Supińska
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS
			6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	30	1,2	
ćwiczenia (C)	60	2,4	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zdobycie wiedzy z zakresu epidemiologii, diagnostyki oraz leczenia zaburzeń psychicznych

C2	Nabycie umiejętności praktycznych z zakresu przeprowadzenia badania psychiatrycznego, oceny stanu psychicznego oraz planowania postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego
C3	Kształtowanie kompetencji społecznych w zakresie kierowania się dobrem pacjenta z przestrzeganiem jego praw oraz okazaniem szacunku

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W15.	podstawowe koncepcje patogenezy zaburzeń psychicznych
E.W16.	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych
E.W17.	objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych zaburzeniach psychicznych, w tym: 1) schizofrenii, 2) zaburzeniach afektywnych, 3) zaburzeniach nerwicowych i adaptacyjnych, 4) zaburzeniach odżywiania, 5) zaburzeniach związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, 6) zaburzeniach snu
E.W18.	zasady diagnostyki i postępowania w stanach nagłych psychiatrii, z uwzględnieniem problematyki samobójstw
E.W19.	specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia w okresie starości
E.W.20.	objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia
E.W21.	problematykę seksualności człowieka i podstawowych zaburzeń z nią związanych
E.W22.	przepisy dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego
E.W42.	wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1.	przeprowadzić wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U5.	przeprowadzić badanie psychiatryczne

E.U7.	ocenić stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
E.U13.	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta
E.U15.	rozpoznawać stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek
E.U16.	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U20.	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
E.U32.	planować konsultacje specjalistyczne
E.U38.	przewodzić dokumentację medyczną pacjenta
E.U17.	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi
E.U18.	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E.U19.	rozpoznawać objawy lekozależności i proponować postępowanie lecznicze
E.U24.	interpretować wyniki badania laboratoryjne i identyfikować przyczyny odchyleń od normy
E.U31.	Interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych i krytycznie oceniać materiały reklamowe dotyczące leków

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 29 września 2023 r. wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1.	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2.	kierować się dobrem pacjenta

K3.	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4.	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K6.	propagowania zachowań prozdrowotnych
K7.	korzystania z obiektywnych źródeł informacji
K8.	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K9.	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
K10.	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
K11.	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
S1-S30	Prezentacja przypadków klinicznych. Omówienie przebiegu, diagnostyki różnicowej, leczenia, rokowania. Zasady diagnozowania i leczenia w najczęstszych chorobach psychicznych, zasady diagnostyki i postępowania w stanach nagłych psychiatrii, zasady leczenia zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, diagnostyka różnicowa najczęstszych zaburzeń psychicznych, stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek, właściwy kontakt z osobami chorymi psychicznie, właściwa postawa wobec osób chorych – przełamanie negatywnych stereotypów.	E.W1., E.W15., E.W16., E.W17., E.W18., E.W19., E.W20., E.E.W22., E.W42., E.U1., E.U5., E.U7., E.U13., E.U15., E.U16., E.U17., E.U18., E.U19., E.U20., E.U24., E.U31., E.U32., E.U38., K1., K2., K3., K4., K5., K6., K7., K8., K9., K10., K11.
C1-C15	<i>Ćwiczenia w Poradni zdrowia psychicznego.</i> Wywiad lekarski z pacjentem dorosłym, badanie psychiatryczne, ocena stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta, diagnostyka różnicowa najczęstszych zaburzeń psychicznych, ocena i opis stanu somatycznego i psychicznego pacjenta, stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek, właściwy kontakt z osobami chorymi psychicznie, właściwa postawa wobec osób chorych – przełamanie negatywnych stereotypów.	E.W1., E.W15., E.W16., E.W17., E.W19., E.W20., E.W22., E.U1., E.U5., E.U7., E.U16., E.U20., E.U24., E.U32., E.U38., K1., K2., K3., K4., K5., K6., K7., K8., K9., K10., K11.
C16-C30	Ćwiczenia w oddziale psychiatrycznym. Wywiad lekarski z pacjentem dorosłym, badanie psychiatryczne, ocena stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta, diagnostyka różnicowa najczęstszych zaburzeń psychicznych, ocena i opis stanu somatycznego i psychicznego pacjenta, stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek, właściwy kontakt z osobami chorymi psychicznie, właściwa postawa wobec osób chorych – przełamanie negatywnych stereotypów.	E.W1., E.W15., E.W16., E.W17., E.W19., E.W20., E.W22., E.U1., E.U5., E.U7., E.U16., E.U20., E.U24., E.U32., E.U38., K1., K2., K3., K4., K5., K6., K7., K8., K9., K10., K11.
C31-C36	Ćwiczenia w oddziale detoksykacyjnym. Wywiad lekarski z pacjentem dorosłym, badanie psychiatryczne, ocena stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta, diagnostyka różnicowa najczęstszych zaburzeń psychicznych, ocena i opis stanu somatycznego i psychicznego pacjenta, stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych	E.W1., E.W15., E.W16., E.W17., E.W19., E.W20., E.W22., E.U1., E.U5., E.U7., E.U16., E.U20., E.U24., E.U32., E.U38., K1., K2.,

	używek, właściwy kontakt z osobami chorymi psychicznie, właściwa postawa wobec osób chorych – przełamanie negatywnych stereotypów.	K3., K4., K5., K6., K7., K8., K9., K10., K11.
C37-C42	Ćwiczenia w oddziale leczenia uzależnień. Wywiad lekarski z pacjentem dorosłym, badanie psychiatryczne, ocena stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta, diagnostyka różnicowa najczęstszych zaburzeń psychicznych, ocena i opis stanu somatycznego i psychicznego pacjenta, stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek, właściwy kontakt z osobami chorymi psychicznie, właściwa postawa wobec osób chorych – przełamanie negatywnych stereotypów.	E.W1., E.W15., E.W16., E.W17., E.W19., E.W20., E.W22., E.U1., E.U5., E.U7., E.U16., E.U20., E.U24., E.U32., E.U38., K1., K2., K3., K4., K5., K6., K7., K8., K9., K10., K11.
C43-C48	Ćwiczenia w pracowni psychofarmakologii. Wywiad lekarski z pacjentem dorosłym, badanie psychiatryczne, ocena stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta, diagnostyka różnicowa najczęstszych zaburzeń psychicznych, ocena i opis stanu somatycznego i psychicznego pacjenta, stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek, właściwy kontakt z osobami chorymi psychicznie, właściwa postawa wobec osób chorych – przełamanie negatywnych stereotypów.	E.W19., E.W42., E.U17., E.U18., E.U19., E.U31., K1., K2., K3., K4., K5., K6., K7., K8., K9., K10., K11.
C49-C54	Ćwiczenia w oddziale rehabilitacyjnym Wywiad lekarski z pacjentem dorosłym, badanie psychiatryczne, ocena stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta, diagnostyka różnicowa najczęstszych zaburzeń psychicznych, ocena i opis stanu somatycznego i psychicznego pacjenta, stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek, właściwy kontakt z osobami chorymi psychicznie, właściwa postawa wobec osób chorych – przełamanie negatywnych stereotypów.	E.W1., E.W15., E.W16., E.W17., E.W19., E.W20., E.W22., E.U1., E.U5., E.U7., E.U16., E.U20., E.U24., E.U32., E.U38., K1., K2., K3., K4., K5., K6., K7., K8., K9., K10., K11.
C55-C60	Ćwiczenia w Poradni Seksuologicznej i Patologii Współżycia Zasady diagnozowania i leczenia zaburzeń seksualnych. Wywiad lekarski z pacjentem dorosłym, badanie psychiatryczne, ocena stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta, diagnostyka różnicowa najczęstszych zaburzeń psychicznych, ocena i opis stanu somatycznego i psychicznego pacjenta, stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek, właściwy kontakt z osobami chorymi psychicznie, właściwa postawa wobec osób chorych – przełamanie negatywnych stereotypów.	E.W1., E.W15., E.W16., E.W17., E.W19., E.W20., E.W21., E.W22., E.U1., E.U5., E.U7., E.U16., E.U20., E.U24., E.U32., E.U38., K1., K2., K3., K4., K5., K6., K7., K8., K9., K10., K11.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Gałęcki P., Szulc A. Psychiatria. Edra Urban&Partner, Wrocław, 2018.
2. Gałęcki Piotr, Bobińska Kinga, Eichstadt Krzysztof. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego – komentarz. Wyd.II, Wolters Kluwer Polska, Warszawa, 2016.
3. M. Wojnar, A. Klimkiewicz, A. Wnorowska, A. Jakubczyk i M. Radziwoń-Zaleska (red). Psychiatria. Skrypt dla studentów. Wydanie II Oficyna WUM, Warszawa, 2026
4. Psychiatria: podręcznik dla studentów medycyny. M. Jarema., PZWL, Warszawa, 2016.

Uzupełniająca

Książki:

1. Introductory Textbook of Psychiatry. DW Black, NC Andreasen. American Psychiatric Publishing, 2011.
 2. Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne. Kraków-Warszawa: Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne „Vesalius”, Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2000.
- Czasopisma: Psychiatria Polska, Psychiatria.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
--	--	----------------------

E.W1., E.W15., E.W16., E.W17., E.W18., E.W19., E.W20., E.W21., E.W22., E.W42.	Ocena studenta podczas zajęć – przeprowadzona przez nauczyciela.	1. Obecność na seminariach i ćwiczeniach 2. Aktywny udział w zajęciach
E.U1., E.U5., E.U7., E.U13., E.U15., E.U16., E.U17., E.U18., E.U19., E.U20., E.U24., E.U31., E.U32., E.U38.	Obserwacja studenta podczas zajęć – przeprowadzona przez nauczyciela.	Dostateczne nabycie umiejętności praktycznych ocenione przez asystenta.
K1., K2., K3., K4., K5., K6., K7., K8., K9., K10., K11.	Ocena posiadanych kompetencji w trakcie ćwiczeń.	Poprawne posługiwanie się kompetencjami społecznymi – ocenione przez asystentów.

9. INFORMACJE DODATKOWE

- Koła naukowe:
1. Psychiatryczne Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Psychiatrycznej WUM; Opiekun SKN - dr n. med. Dariusz Myszkowski maciej.myszkowski@wum.edu.pl. Spotkania Koła odbywają się co dwa tygodnie. Informacje o zebraniach wywieszane są na tablicach ogłoszeń w Dziekanacie i CSK przy ul. Banacha.
- Regulamin zajęć:
1. Zajęcia odbywają się w bloku trzytygodniowym.
 2. Szczegółowy harmonogram zajęć będzie aktualizowany na stronie: <https://www.psych.wum.edu.pl>
 3. Zajęcia odbywają się w Katedrze i Klinice Psychiatrycznej WUM przy ul. Nowowiejska 27 w Warszawie.
 4. Obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach jest obowiązkowa.
 5. W razie usprawiedliwionej pojedynczej nieobecności na seminarium konieczne jest zaliczenie ustne tematu seminarium u osoby je prowadzącej.
 6. W przypadku usprawiedliwionej pojedynczej nieobecności na ćwiczeniach, formę odrobienia zajęć należy ustalić z nauczycielem prowadzącym ćwiczenia.
 7. Spóźnienia przekraczające 15 minut będą traktowane jak nieobecność.
 8. Sprawdzenie stopnia opanowania materiału odbywa się w czasie każdych zajęć i jest warunkiem zaliczenia (zaliczenie bez oceny).
 9. Zaliczenie zajęć odbywa się na ostatnich zajęciach bloku ćwiczeniowego.
 10. Na zajęciach obowiązuje odzież ochronna (fartuch, obuwie) oraz identyfikator.
 11. Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na seminariach i ćwiczeniach, wykazanie się wiedzą, umiejętnościami oraz kompetencjami podczas zajęć.
 12. Student ma możliwość oceny zajęć wypełniając uczelnianą ankietę oceny zajęć i nauczycieli akademickich.
 13. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie dydaktyki: dr n. med. Anna Wnorowska anna.wnorowska@wum.edu.pl

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

PSYCHIATRIA
Katedra i Klinika Psychiatryczna (2WC)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	II Klinika Psychiatryczna WUM Mazowiecki Szpital Bródnowski ul. Kondratowicza 8 03-242 Warszawa tel. 22 326 58 92; fax 22 326 57 01 psychiatria@brodnowski.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kokoszka
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Barbara Kostecka, e-mail: barbara.kostecka@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. Barbara Kostecka, e-mail: barbara.kostecka@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	1. Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kokoszka 2. Dr n. med. Artur Cedro 3. Dr n. med. Aleksandra Jodko-Modlińska 4. Dr n. med. Barbara Kostecka 5. Dr n. o zdr. Marcin Obrębski 6. Dr n. o zdr. Martyna Krężolek 7. Lek. Piotr Jażdżyk 8. Lek. Mikołaj Rejewski 9. Lek. Wiktor Buczek

	10. Lek. Sylwia Szeidl-Kosson 11. Lek. Anna Wróblewska 12. Lek. Anna Małyszko 13. Lek. Tomasz Przerwa 14. Lek. Wiktoria Zawadzka 15. Mgr Monika Zabel
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie seksualności – narzędzia do diagnozy przesiewowej, edukacja i motywowanie do leczenia specjalistycznego
C2	Opanowanie umiejętności precyzyjnej diagnozy i postępowania w zaburzeniach świadomości zgodnie z najnowszymi standardami międzynarodowymi
C3	Kształtowanie stosowania się pacjentów do zaleceń zgodnie z zasadami tzw. wzmacniania zdolności samostanowienia (empowerment)
C4	Postępowanie z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi w ramach PZP
C5	Reorganizacja psychiatrii zgodnie z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego 2017-2021

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W15	podstawowe koncepcje patogenezy zaburzeń psychicznych
E.W16	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych
E.W17	objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych zaburzeniach psychicznych, w tym: schizofrenii, zaburzeniach afektywnych, zaburzeniach nerwicowych i adaptacyjnych, zaburzeniach odżywiania, zaburzeniach związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, zaburzeniach snu
E.W18	zasady diagnostyki i postępowania w stanach nagłych w psychiatrii, z uwzględnieniem problematyki samobójstw
E.W21	problematykę seksualności człowieka i podstawowych zaburzeń z nią związanych
E.W22	przepisy dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U13	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta
E.U14	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U17	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi
E.U18	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E.U20	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
E.U23	proponować program rehabilitacji w najczęstszych chorobach
E.U32	planować konsultacje specjalistyczne

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierować się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium 1 – 6h	1. Poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie oceny seksualności pacjenta. 2. Opanowanie umiejętności precyzyjnej diagnozy i postępowania w zaburzeniach świadomości zgodnie z najnowszymi standardami międzynarodowymi. 3. Narzędzia do diagnozy przesiewowej w praktyce ogólnolekarskiej.	E.W21, E.U13, E.U20, E.U32,
Seminarium 2 – 6h	1. Uwzględnianie osobowości pacjenta w postępowaniu leczniczym – ocena osobowościowych ograniczeń pacjenta. 2. Pacjent borderline w oddziale psychiatrycznym	E.W15, E.U13, E.U18,
Seminarium 3 – 6h	Kształtowanie stosowania się pacjentów do zaleceń zgodnie z zasadami tzw. wzmacniania zdolności samostanowienia (empowerment).	E.U16, E.U18, E.U23
Seminarium 4 – 6h	Postępowanie z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi w ramach PZP.	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W22, E.U13, E.U23
Seminarium 5 – 6h	1. Edukacja i motywowanie do leczenia specjalistycznego. 2. Reorganizacja psychiatrii zgodnie z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego 2017-2021.	E.W22, E.U20, E.U32,
Ćwiczenia 1-10 – 60h	Wywiad lekarski z pacjentem dorosłym; badanie psychiatryczne; ocena stanu ogólnego, diagnostyka różnicowa najczęstszych zaburzeń psychicznych; planowanie oddziaływań leczniczych; ocena i opis stanu somatycznego i psychicznego pacjenta; charakterystyka, diagnostyka i postępowanie terapeutyczne; współpraca z lekarzem prowadzącym pacjenta; współpraca z psychologiem prowadzącym pacjenta.	E.W1, E.W15, E.W17, E.W18, E.U13, E.U14, E.U16, E.U17, E.U18, E.U20, E.U23, E.U32

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Gałęcki P. Szulc A. Psychiatria. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław
2. James Morrison, DSM-5 BEZ TAJEMNIC rok wydania 2006, wydawnictwo: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego
3. Kokoszka A. Zaburzenia psychiczne. W: Interna Szczeklika. Mały podręcznik. 2014/2015. Choroby wewnętrzne. Szczeklika A., Gajewski P. (red.). Medycyna Praktyczna, Kraków 2014; 1198-1220.
4. Prezentacje z seminariów

Uzupełniająca

1. WHO. Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy i wskazówki diagnostyczne. Vesalius, IPiN, Kraków-Warszawa, 2000.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Seminaria E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W21, E.W22, E.U13, E.U16, E.U18, E.U20, E.U23, E.U32,	Kolokwium zaliczające w postaci pracy pisemnej będącej opisem wykorzystania wiedzy nabytej na seminariach w przyszłej praktyce lekarskiej.	Praca pisemna musi zostać zaliczona przez osoby prowadzące semina.ria.
Ćwiczenia E.W1, E.W15, E.W17, E.W18, E.U13, E.U14, E.U16, E.U17, E.U18, E.U20, E.U23, E.U32	Złożenie wypełnionego formularza oceny stanu psychicznego jednego z pacjentów przedstawianych podczas ćwiczeń.	Wypełniony formularz oceny stanu psychicznego musi zostać zaliczony przez osoby prowadzące ćwiczenia.

9. INFORMACJE DODATKOWE

- Zajęcia odbywać się będą w bazach klinicznych II Kliniki Psychiatrycznej. Czas trwania bloku: 3 tygodnie.
- Pierwsze zajęcia seminaryjne odbędą się w II Klinice Psychiatrycznej w Sali seminaryjnej Oddziału Psychiatrii Mazowieckiego Szpitala Bródnowskiego, ul. Kondratowicza 8, 03-242 Warszawa. Oddział Psychiatrii znajduje się w bloku „G”, piętro 4. Tel. do sekretariatu: 22 326-58-92., e-mail: psychiatria@brodnowski.pl
- Na pierwszych zajęciach studenci zostaną podzieleni na grupy ćwiczeniowe, które będą realizowały program ćwiczeń według otrzymanego harmonogramu.
- Obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach jest obowiązkowa.
- W razie usprawiedliwionej nieobecności na seminarium, konieczne jest zaliczenie tematu seminarium u osoby je prowadzącej.
- W przypadku usprawiedliwionej nieobecności na ćwiczeniach, formę odrobienia zajęć należy ustalić z asystentem prowadzącym ćwiczenia.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

PSYCHIATRIA DZIECIĘCA

Klinika Psychiatrii Wieku Rozwojowego (2M7)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Klinika Psychiatrii Wieku Rozwojowego Wydział Lekarski ul. Żwirki i Wigury 63A; 02-091 Warszawa tel.: (+48 22) 317 92 51 fax.: (+48 22) 317 90 80 e-mail: psychiatria@spdsk.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Tomasz Wolańczyk
Koordynator przedmiotu	dr Anna Kaźmierczak- Mytkowska
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr Anna Kaźmierczak- Mytkowska (tel: 664 174 175) (anna.kazmierczak-mytkowska@gmail.com)
Prowadzący zajęcia	prof. dr n. med. Tomasz Wolańczyk prof. dr n. med. i n o zdr. Anita Bryńska mgr Renata Bieniek- Pocielaj lek. Agata Bogacka lek. Barbara Chwiedczenia mgr Jacek Fitał lek. Anna Hermann dr n. o zdr. Anna Kaźmierczak- Mytkowska dr n. o med. i n. o zdr. Łukasz Konowalek mgr Barbara Kowalik- Kamińska

	lek. Paula Łojek lek. Patrycja Niedziółka-Trębacz lek. Michał Rudziński lek. Marcin Rzeszutek mgr Sławomir Urmański lek. Katarzyna Sikora- Liwacz dr n. med. Tomasz Srebnicki dr n. med. Urszula Szymańska mgr Edyta Witkowska
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12		Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		30	1,2	
ćwiczenia (C)		60	2,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	poszerzenie wiedzy i zdobycie nowych umiejętności związanych z możliwością diagnozy zaburzeń neurorozwojowych, chorób psychicznych i stanów nagłych w psychiatrii wśród dzieci i młodzieży
C2	zdobycie umiejętności zaplanowania konkretnych oddziaływań wobec dziecka z zaburzeniami psychicznymi i jego rodziny; ćwiczenie tworzenia indywidualnych planów terapeutycznych
C3	zdobycie umiejętności zaplanowania, na podstawie diagnozy i konceptualizacji dziecka, oddziaływań wobec rodziny i innych systemów zewnętrznych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W4.	zagadnienia: dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, zaburzeń zachowania, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci
E.W15.	podstawowe koncepcje patogenezы zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży
E.W16.	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży oraz zasady ich klasyfikacji wg głównych systemów klasyfikacyjnych
E.W17. pkt 2,3,4	objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach psychicznych u dzieci i młodzieży, w tym: 2. zaburzeniach afektywnych i adaptacyjnych, 3. zaburzeniach nerwicowych i adaptacyjnych, 4. zaburzeniach odżywiania
E.W18.	zasady diagnostyki i postępowania w stanach nagłych w psychiatrii, z uwzględnieniem problematyki samobójstw
E.W19.	specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia u dzieci i młodzieży
E.W20.	objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu zaburzeń somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia u dzieci i młodzieży
E.W22.	przepisy dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U2.	przeprowadzić wywiad z dzieckiem w opiece psychiatrycznej i jego rodziną
E.U5.	przeprowadzać badanie psychiatryczne
E.U13.	oceniać i opisywać stan psychiczny pacjenta – dziecka i nastolatka
E.U16.	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne u dzieci i młodzieży
E.U18.	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych oraz inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E.U32.	planować konsultacje specjalistyczne

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1.	nawiązania i utrzymania głębokiego i pełnego szacunku kontakt z chorym
K2.	kierowania się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	S1 i S2- Seminarium 1 i 2- Specyfika badanie psychiatrycznego dziecka i dorastającego; diagnoza i konceptualizacja. S3 i S4 - Seminarium 3 i 4 - Specyfika diagnozy i leczenia zaburzeń ze spektrum autyzmu S5 i S6 - Seminarium 5 i 6- Diagnoza i specyfika leczenia zaburzeń eksternalizacyjnych S7 i S8 - Seminarium 7 i 8 - Diagnoza, powikłania somatyczne i podstawowe metody leczenia zaburzeń odżywiania S9 i S10 – Seminarium 9 i 10- Diagnoza i leczenie zaburzeń internalizacyjnych, Podstawy diagnozy i postępowanie w zaburzeniach depresyjnych i adaptacyjnych u dzieci i młodzieży S11 i S12- Seminarium 11 i 12- Podstawy diagnozy i terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych, i uzależnień nie chemicznych S13 i S14- Seminarium 13 i 14- Podstawy terapii behawioralnej, behawioralny model modyfikacji zachowań – założenia teoretyczne, opis metod S15 i S16- Seminarium 15 i 16- Analiza funkcjonalna zachowań trudnych S17 i S18- Seminarium 17 i 18- Podstawy terapii poznawczej-założenia teoretyczne, przegląd technik stosowanych w psychiatrii dzieci i młodzieży S19- S20- Seminarium 19 i 20- Metody psychoterapii o udokumentowanej skuteczności w leczeniu zaburzeń psychicznych dzieci i młodzieży - terapia interpersonalna S21-22- Seminarium 21 i 22- Teoria systemów w psychiatrii i w terapii rodzin, cykl życia rodziny, zasady pracy z rodziną S23 i S24- Seminarium 23 i 24- Specyfika pracy z rodziną, w której stosowana jest przemoc - wykorzystywanie seksualne i maltretowanie psychiczne i fizyczne S25 i S26 – Seminarium 25 i 26- Objawy psychiczne występujące w przebiegu zaburzeń somatycznych dzieci i młodzieży	E.W4., EW15., E.W16., E.W17., E.W19., E.W20.

	S27 i S29- Seminarium27 i 28- Podstawy diagnozy i postępowanie w zaburzeniach z grupy schizofrenii u dzieci i młodzieży S29 i S30- Seminarium29 i 30 – Postępowanie w stanach nagłych w psychiatrii dziecięcej	
Ćwiczenia	C1 i C2 - Ćwiczenia C1 i 2- Obserwacja i wywiad psychiatryczny w tworzeniu wstępnej konceptualizacji dziecka i adolescenta C3, C4 - Psychoedukacja w różnych zaburzeniach psychicznych C5, C6,C7 - Ćwiczenia C3, C4 i C5- Wywiad rozwojowy, analiza wczesnego rozwoju, badanie funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego w zaburzeniach ze spektrum autyzmu C8, C9, C10 - Ćwiczenia C8, C9, C10- Zastosowanie terapii behawioralnej w leczeniu całościowe zaburzenia rozwoju (Funkcjonalna analiza zachowania) C11, C12 i C13 – Ćwiczenia C11, C12, C13- Etapy diagnozy i specyfika leczenia zaburzeń eksternalizacyjnych C 14, 15, 16, 17 - Ćwiczenia C14, C15, C16, C17 - Zastosowanie terapii behawioralnej w leczeniu zaburzeń psychicznych u dzieci- omówienie zastosowań oraz wykorzystanych metod u pacjentów z zaburzeniami eksternalizacyjnymi (systemy behawioralne, w tym żetonowe, systemy wzmacniania nowych zachowań) C18, C19, C20, C21- Ćwiczenia C18, C19, C20, C21 - Diagnoza, powikłania somatyczne i leczenie jadłowstrętu psychicznego w ćwiczeniach C22, C23, C24, C25 - Ćwiczenia C22, C23, C24, C25 Tworzenie planów terapeutycznych w leczeniu bulimii w zależności od konceptualizacji problemów, C26, C27, C28, C29 - Ćwiczenia C26, C27, C28, C29 -Zastosowanie terapii behawioralno-poznawczej w leczeniu zaburzeń internalizacyjnych dzieci i młodzieży: zaburzeń lękowych , zaburzeń obsesyjno-kompulsyjnych C30 i C31 – Ćwiczenia C30I C31 - Diagnoza i leczenie zaburzeń adaptacyjnych. C32, C33, C34, C35 – Ćwiczenia C33, C34, C35 Podstawy diagnozy i leczenia w zaburzeniach depresyjnych u dzieci i młodzieży C36, C37- Ćwiczenia C36 I C37- Plan oddziaływać wobec pacjentów z myślami i tendencjami samobójczymi C38, C39 – Ćwiczenia C38 I C39- Plan terapeutyczny dla pacjentów samookaleczających się C40, C41 - Ćwiczenia C40 I C41- Ograniczenia i odmienności związane z prowadzeniem terapii poznawczej u dzieci i młodzieży. Możliwości zastosowania oraz modyfikacje metod poznawczych w psychoterapii dzieci i młodzieży (zaburzenia nastroju, zaniżona samoocena, zaburzenia zachowania) C42 i C43 - Ćwiczenia C42 I C43- Diagnoza i leczenie choroby afektywnej dwubiegunowej u dzieci i młodzieży C44 i C45,C46, C47 - Ćwiczenia C44, C45, C46, C47- Planowanie interwencji wobec nastolatków uzależnionych od substancji psychoaktywnych i z uzależnieniami nie chemicznych C48 i C49- Ćwiczenia C48 I C49- Diagnoza i leczenie zaburzeń tikowych C50, C51 - Ćwiczenia C50 I C51- Metody pracy grupowej C52, C53, C54 - Ćwiczenia C52, C53, C54- Zastosowanie terapii behawioralno-poznawczej w leczeniu PTSD C55, C56, C57 - Ćwiczenia C55, C536 C57 – Plany interwencji wobec systemów zewnętrznych (przedszkole, szkoła, Sąd Rodzinny, Policja) C58, C59, C60 - Ćwiczenia C58, C59, C60 -Tworzenie indywidualnych planów interwencji kryzysowej u dzieci i młodzieży	E.W4., EW15., E.W16., E.W17., E.W19., E.W20 E. U2., E. U5., E. U13., E. U16., E. U18. E. U32. K1., K2.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

- Janas-Kozik M., Wolańczyk T. (red.) Psychiatria dziecięca, PZWL, Warszawa, 2021
- Gmitrowicz A., Janas-Kozik M. (red): Zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży, Medical Tribune, Warszawa, 2018
- Wolańczyk T, Komender J: Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2013 r.
- Jarema M, Rebe- Jabłońska J.: Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny., Wydawnictwo PZWL, 2014r. (głównie rozdział 13)
- Remberk B. (red): Zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży., Wydawnictwo PZWL, 2020.

Uzupełniająca

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1, E.W4, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W20.	Kolokwium na ocenę	Obecność na seminariach i ćwiczeniach Minimum 60% poprawnych odpowiedzi w teście zaliczeniowym:
E.U2, E.U5., E.U13., E.U16., E.U18.	Przeprowadzenie badania psychiatrycznego dziecka i skonstruowanie szczegółowego planu jego leczenia z opisem metod	Prawidłowe przeprowadzenie wybranej części wywiadu psychiatrycznego i planowanie oddziaływań wobec wybranego pacjenta
K1., K2.	obserwacja studenta podczas zajęć (zapis w raporcie z ćwiczeń	Adekwatne strategie nawiązywania kontaktu z pacjentem, respektowanie jego praw

9. INFORMACJE DODATKOWE

Seminaria i ćwiczenia odbywają się – zgodnie z planem zajęć- w Klinice Psychiatrii Wieku Rozwojowego WUM;
Dziecięcy Szpital Kliniczny UCK WUM, parter, część 0F

Zaliczenie testowe wraz z oceną badania odbywa się w klinice.

W Klinice działa Koło Naukowe Psychiatrii Dzieci i Młodzieży

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

UROLOGIA

Katedra i Klinika Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej (1M7)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Katedra i Klinika Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej (1M7) SKDJ UCK WUM, ul. W. Lindley'a 4, 02-005 Warszawa, Pawilon 7 tel. 22 502 17 23 urologia@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski piotr.radziszewski@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. Piotr Zapala piotr.zapala@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab. n. med. Piotr Zapala piotr.zapala@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski Dr hab. n. med. Tomasz Borkowski Dr hab. n. med. Łukasz Zapala Dr hab. n. med. Piotr Zapala Dr n. med. Adam Dorobek Dr n. med. Sylwia Bender Dr n. med. Emilia Pawłowska Dr n. med. Waldemar Szabłoński Dr n. med. Tomasz Piecha Dr n. med. Jędrzej Michalec

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	6
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
Wykład			
Seminarium	30	1,2	
Ćwiczenia (zajęcia praktyczne)	60	2,4	
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie studenta do zajęć i zaliczeń	60	2,4	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Przygotowanie specjalistów w zakresie urologii
C2	Kształtowanie umiejętności metod diagnostycznych w urologii
C3	Przedstawienie procedur postępowania z pacjentem przed zabiegiem operacyjnym, w trakcie jego trwania i po
C4	Zapoznanie ze sprzętem stosowanym w urologii
C5	Zapoznanie ze sprzętem stosowanym w urologii
C6	Charakteryzowanie postępowania w stanach nagłych występujących w urologii
C7	Kształtowanie wiedzy dotyczącej wczesnych objawów nowotworów układu moczowego, ich diagnostyki oraz metod leczenia i rokowania
C8	Przedstawienie postępowania w urazach układu moczowo – płciowego.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania oraz postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji urologicznej
F.W3.	zna zasady kwalifikacji i wykonywania oraz najczęstsze powikłania podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych w urologii
F.W4.	zna zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji;
F.W5.	zna leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym;
F.W10.	zna problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych w urologii, w szczególności: a) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób urologicznych, b) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów leczniczych w urologii, c) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U1.	asystuje przy typowym zabiegu operacyjnym z zakresu urologii, przygotowuje pole operacyjne i znieczula miejscowo okolicę operowaną;
F.U2.	posługuje się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;
F.U3.	stosuje się do zasad aseptyki i antyseptyki;
F.U4.	zaopatruje prostą ranę, zakłada i zmienia jałowy opatrunek chirurgiczny;
F.U6.	bada sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy oraz jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha, a także wykonuje badanie palcem przez odbyt;
F.U23.	ocenia wskazania do wykonania punkcji nadłonowej i uczestniczy w jej wykonaniu;
F.U24.	asystuje przy typowych procedurach urologicznych (endoskopii diagnostycznej i terapeutycznej układu moczowego, litotrypsji, punkcji prostaty);

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NISW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej
K2	informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań

K3	przestrzegać praw pacjenta
K4	wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	Zwężenia cewki moczowej.	FW1. ; FW3. ; FW10.
	Stany ostre w urologii.	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.; F.U2.; F.U3. ; F.U4. ; F.U6.; F.U23. ; F.U24.
	Diagnostyka raka stercza.	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.
	Zaawansowany rak nerki.	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.
	Farmakoterapia w urologii czynnościowej	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.
	Zakażenia układu moczowego.	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.
	Rak pęcherza moczowego	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.
	Ambulatorium urologiczne	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.
	Operacyjne leczenie raka stercza	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.; F.U2.; F.U3. ; F.U4. ; F.U6.; F.U23. ; F.U24.
	Urazy narządów moczowo-płciowych.	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.; F.U2.; F.U3. ; F.U4. ; F.U6.; F.U23. ; F.U24.
	Chirurgia prącia.	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.; F.U2.; F.U3. ; F.U4. ; F.U6.; F.U23. ; F.U24.
	Zespoły bólowe w urologii.	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.
	Rak urotelialny górnych dróg moczowych.	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.
	Choroba Peyroniego.	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.
	Meandry badania urodynamicznego.	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.
Ćwiczenia	zajęcia praktyczne przy łóżku chorego, w Ambulatorium Kliniki, Pracowni ESWL, Pracowni Urodynamicznej, Gabinetie Cystoskopowym oraz na Bloku Operacyjnym	FW1. ; FW3. ; FW4. ; FW5. ; FW10.; F.U2.; F.U3. ; F.U4. ; F.U6.; F.U23. ; F.U24. ; K1; K2; K3; K4

6. LITERATURA

Obowiązkowa
„UROLOGIA - podręcznik dla studentów”, (red). A. Borkowski, PZWL 2006)
Uzupełniająca
„UROLOGIA - podręcznik dla studentów”, (red). A. Borkowski, PZWL 2006)

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W1. ; F.W3. ; F.W4. ; F.W5. ; F.W10.; F.U2.; F.U3. ; F.U4. ; F.U6.; F.U23. ; F.U24; K1-K4	Obecność na zajęciach, aktywne uczestnictwo, obserwacja studenta podczas zajęć Kolokwium ustne w ostatnim dniu zajęć – zaliczenie bez oceny.	Obecność na seminariach i ćwiczeniach (zgodnie z informacjami dodatkowymi). Dostateczne przyswojenie efektów uczenia, posługiwanie się opisanymi kompetencjami. Kolokwium: 3 pytania otwarte. Odpowiedź na wszystkie z zadanych pytań podczas kolokwium ustnego.

8. INFORMACJE DODATKOWE

Kierownik Kliniki Urologii prof. Piotr Radziszewski w sprawach dydaktyki przyjmuje po uzgodnieniu terminu osobiście lub telefonicznie w sekretariacie (22 502 17 02/22 502 17 11).

Odpowiedzialny za program dydaktyczny w Klinice jest:

dr hab. n. med. Piotr Zapala - tel. 22 502 17 11 e-mail: piotr.zapala@wum.edu.pl

dr hab. n. med. Tomasz Borkowski - tel. 22 502 17 11

którzy w sprawach studenckich przyjmują codziennie po uzgodnieniu terminu w sekretariacie lub telefonicznie.

ORGANIZACJA ZAJĘĆ I PROGRAM NAUCZANIA

Zajęcia odbywają się w dwóch 3-tygodniowych turach. Zajęcia odbywają się w godzinach 08:30-13:00 i składają się z 15 seminariów (wspólne dla wszystkich grup studenckich danej tury – 30 godzin dydaktycznych) oraz 3-tygodniowego (60 godzin dydaktycznych) bloku ćwiczeń.

Seminarium odbywa się w godzinach: 10:15 - 11:15

Ćwiczenia odbywają się w godzinach: 08:30 – 10:00 oraz 11:30 - 13:00.

Zajęcia kliniczne prowadzone są na Oddziale Kliniki Urologii przy łóżku chorego, w Ambulatorium Kliniki, w miarę możliwości technicznych również w Pracowni ESWL, Pracowni Urodynamicznej, Gabinetcie Cystoskopowym oraz na Blokach Operacyjnych Kliniki Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej WUM (Szpital Dzieciątka Jezus - z uwagi na reorganizację COVID Szpitala i związane z nim procedury przeniesienia Kliniki – dokładne miejsce zajęć zostanie podane bezpośrednio przed ćwiczeniami). Zajęcia rozpoczynają się codziennie w sali wykładowej Kliniki Urologii (miejsce zostanie wyznaczone i udostępnione analogicznie) omówieniem ćwiczeń o godzinie 8:30.

Ćwiczenia odbywają się w terminach ustalonych przez Dziekanat dla każdej grupy studenckiej.

Przekładanie zajęć na inny niż wyznaczony termin jest możliwe jedynie w wyjątkowo uzasadnionych przypadkach za zgodą Dziekana danego Wydziału.

Studenci powinni zostawiać w szatni okrycia wierzchnie i torby. Obowiązują własne białe fartuchy i obuwie na zmianę.

Forma zaliczenia zajęć – kolokwium ustne w ostatnim dniu zajęć oraz obecność i aktywność na zajęciach.

Student ma możliwość oceny zajęć wypełniając uczelnianą ankietę oceny zajęć i nauczycieli akademickich. Dodatkowo studenci mogą przekazywać swoje uwagi bezpośrednio do sekretariatów Kliniki. Wszystkie sugestie dotyczące prowadzenia zajęć będą rozpatrywane z najwyższą starannością.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

KOMUNIKACJA MEDYCZNA

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Studium Komunikacji Medycznej ul. Litewska 16, pok. 207, 00-575 Warszawa, tel. 22 116 92 270 e-mail: skm@wum.edu.pl www.skm.wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr n. społ. Antonina Doroszevska antonina.doroszevska@wum.edu.pl
Koordinator przedmiotu	lek. Paulina Kumiega paulina.kumiega@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. społ. Antonina Doroszevska antonina.doroszevska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr n. społ. Antonina Doroszevska, lek. mgr Adrianna Beczek, lek. mgr Iwona Drozdowska, dr Mariola Piszczatowska-Oleksiewicz, lek. Anna Rosada, lek. Paulina Kumiega, mgr Magdalena Nowak, mgr Dominika Saad, mgr Piotr Smolaga

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok VI, semestr 12	Liczba punktów ECTS	
-----------------------	--------------------	---------------------	--

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)		
seminarium (S)		
ćwiczenia (C)	6	
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Kształtowanie umiejętności przekazywania niepomyślnych informacji.
C2	Rozwijanie umiejętności w zakresie radzenia sobie z oczekiwaniami pacjenta i jego rodziny.
C3	Nabywanie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W5.	zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji.
D.W11.	problematykę adaptacji pacjenta i jego rodziny do choroby jako sytuacji trudnej oraz do związanych z nią wydarzeń, w tym umierania i procesu żałoby rodziny.

D.W15.	zasady motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu.
D.W18.	zasady pracy w zespole.
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
D.U1.	uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych
D.U4.	budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia
D.U5.	przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej
D.U7.	angażować pacjenta w proces terapeutyczny
D.U8.	przekazać pacjentowi i jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	zna zasady radzenia sobie z oczekiwaniami pacjentów i ich bliskich
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	radzić sobie z oczekiwaniami pacjentów
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierowania się dobrem pacjenta

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Symulacje	1. Przekazywanie niepomyślnych informacji 2. Radzenie sobie z oczekiwaniami pacjenta i jego bliskich. 3. Komunikacja w zespole terapeutycznym 4. SBAR, ATMIST.	D.W5., D.W11., D.W15, D.W18, D.U1., D.U4., D.U5., D.U7., D.U8, W1, U1, K1, K2

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Nowina-Konopka M., Feleszko W. Małecki Ł. (red.), *Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy*, Medycyna Praktyczna, Kraków, 2018.

Uzupełniająca

1. Silverman J., Kurtz S., Draper J. *Umiejętności komunikowania się z pacjentami*, Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.
2. Barge J. K., Morreale S. P., Spitzberg B. H. *Komunikacja między ludźmi*, PWN, Warszawa 2015.
3. Doroszewski J., Kulus M., Markowski A. (red.), *Porozumienie z pacjentem. Relacje i komunikacja*, Wolters Kluwer, Warszawa 2014.
4. Eichelberger, E. Stanisławska, I. *Być lekarzem, być pacjentem*, Czarna Owca 2013. Steciwo, A., Barański, J. *Relacja lekarz-pacjent. Zrozumienie współpraca*, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013.
5. Ostrowska A. *Jak rozmawiać z pacjentem? Anatomia komunikacji w praktyce lekarskiej*, Fundacja Polska Liga Walki z Rakiem, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2020.
6. Miller W. M., Rollnick S. *Dialog motywujący. Jak pomóc ludziom w zmianie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2014.
7. Stewart, J. *Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej*, PWN, Warszawa 2003.
8. Gordon T. Sterling Edwards W. *Rozmawiać z pacjentem. Podręcznik doskonalenia umiejętności komunikacyjnych i budowania partnerskich relacji*, ACADEMICA, Wyd. SWPS, Warszawa, 2009.
9. Doroszeńska A., Drozdowska I., *Pacjent w centrum rozmowy na przykładzie prac studentów kierunków medycznych*, „Poradnik Językowy” 2021, nr 8, s. 54-67.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W5., D.W11., D.W15, D.W18, D.U1., D.U4., D.U5., D.U7., D.U8, W1, U1, K1, K2	Przeprowadzenie rozmowy z symulowanym pacjentem. Udzielenie informacji zwrotnej dotyczącej przebiegu rozmowy z pacjentem.	Uzyskanie co najmniej 51% punktów z aktywności podczas zajęć

9. INFORMACJE DODATKOWE

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich